

Za **čisto**
in varno prihodnost

Letno poročilo

2022

revidirano

Vsebina

1. Predstavitev družbe	9
1.1 Osnovni podatki	9
1.2 O družbi	10
1.2.1. Dejavnost družbe	10
1.2.2. Organiziranost družbe	11
1.2.3. Notranja organizacijska struktura sektorjev in služb	12
1.2.4. Organi upravljanja in vodenja	13
1.2.4.1 Skupščina	13
1.2.4.2 Nadzorni svet	13
1.2.4.3 Poslovodstvo družbe	13
1.3 Pismo Poslovodstva družbe KOTO	14
1.4 Poslanstvo in vizija družbe KOTO	15
1.4.1. Ključni izzivi in kvalitativni cilji v letu 2023	15
1.5 Poročilo Nadzornega sveta	16
1.5.1. Sestava Nadzornega sveta in komisij Nadzornega sveta v letu 2022	16
1.5.2. Delovanje Revizijske komisije v letu 2022	17
1.5.3. Delovanje Nadzornega sveta in obseg preverjanja vodenja družbe KOTO v letu 2022	18
1.5.4. Ocena lastnega delovanja	20
1.5.5. Potrditev letnega poročila in predlog uporabe bilančnega dobička za leto 2022	20
1.6 Izjava o upravljanju družbe	22
1.6.1. Sklicevanje na Kodeks upravljanja	22
1.6.2. Obseg odstopanja pri upravljanju	22
1.6.2.1 Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države	22
1.6.2.2 Priporočila in pričakovanja Slovenskega državnega holdinga	24
1.6.2.3 Glavne značilnosti sistema notranjih kontrol in upravljanja tveganj v družbi	25
1.6.3. Skladnost poslovanja in integriteta	26
1.6.4. Podatki o delovanju Skupščine in njenih ključnih pristojnosti ter opis pravic družbenikov in načina njihovega uresničevanja	27

1.6.5. Podatki o sestavi in delovanju organov vodenja in nadzora ter njihovih komisij.	28
---	----

2. Poslovno poročilo. 29

2.1 Poudarki poslovanja v letu 2022	29
2.2 Pomembnejši dogodki v letu 2022	30
2.3 Dogodki po zaključku poslovnega leta	30
2.4 Poslovanje v povezanih podjetjih	31
2.4.1. KOTO TRADE d. o. o..	31
2.5 Lastniška struktura	31
2.6 Mednarodno okolje	32
2.7 Upravljanje s tveganji.	33
2.8 Analiza poslovanja	34
2.8.1. Poročilo o izvajanju gospodarske javne službe	37
2.9 Kazalniki poslovanja	38
2.9.1. Dobičkonosnost.	38
2.9.2. Struktura kapitala in financiranje.	38
2.9.3. Produktivnost.	39
2.10 Poslovanje temeljnih in podpornih procesov.	40
2.11 Investicije	45
2.12 Trajnostni razvoj družbe KOTO	45
2.12.1. Ključne usmeritve trajnostnega razvoja družbe KOTO.	46
2.12.1.1 Konkurenčnost, ki ustvarja dodano vrednost za vse	46
2.12.1.2 Vključujoča, zdrava, varna in odgovorna družba	47
2.12.1.3 Zdravo naravno okolje, nizkoogljična prihodnost.	47
2.12.1.4 Visoka stopnja sodelovanja.	47
2.12.2. Tveganja in priložnosti trajnostnega razvoja	48
2.12.3. Zainteresirane strani oz. deležniška matrika	49
2.12.4. Sistemi vodenja	51
2.12.5. Etični kodeks.	52
2.12.6. Obvladovanje prevar	52
2.12.7. Zaposleni.	53
2.12.7.1 Analiza strukture in gibanja zaposlenih	53

2.12.7.2 Skrb za zaposlene	55
2.12.7.3 Izobraževanje in usposabljanje.	56
2.12.7.4 Opravljanje delovne prakse.	56
2.12.7.5 Kadrovske štipendije	56
2.12.7.6 Klima in zavzetost zaposlenih.	57
2.12.7.7 Starševski dopust	57
2.12.7.8 Zavarovanja zaposlenih	57
2.12.7.9 Skrb za varnost in zdravje.	57
2.12.7.10 Odnos med zaposlenimi in vodstvom	59
2.12.7.11 Komuniciranje z zaposlenimi	59
2.12.7.12 Spoštovanje človekovih pravic	60
2.12.8. Okolje.	60
2.12.8.1 Okoljski vidiki.	61
2.12.8.2 Materiali	62
2.12.8.3 Predelani odpadki	63
2.12.8.4 Raba vode	63
2.12.8.5 Odpadne vode	63
2.12.8.6 Energija	64
2.12.8.7 Emisije toplogrednih plinov.	65
2.12.8.8 Okoljski dogodki	65
2.12.8.9 Skladnost z zakonodajo in predpisi	65
2.12.8.10 Okoljski vplivi na lokalno okolje	66
2.12.9. Družbeno okolje/lokalne skupnosti.	66
2.12.10. Kazalo po standardih poročanja GRI.	67

3. Računovodsko poročilo 70

3.1 Podlaga za sestavitev računovodskih izkazov 70

3.1.1. Spremembe računovodskih ocen, spremembe računovodskih usmeritev in popravki napak	70
---	----

3.2 Računovodski izkazi družbe KOTO d. o. o. 71

3.2.1. Izkaz poslovnega izida	71
3.2.2. Izkaz drugega vseobsegajočega donosa	72
3.2.3. Bilanca stanja	73

3.2.4. Izkaz denarnih tokov	75
3.2.5. Izkaz gibanja kapitala	76
3.2.6. Bilančni dobiček	78
3.3 Podatki in pojasnila v zvezi z ZGD-1	79
3.3.1. Podatki in pojasnila v zvezi z 69. členom Zakona o gospodarskih družbah – 1K	79
3.3.2. Druga razkritja po SRS 2016 in Zakonu o gospodarskih družbah – 1K	81
3.4 Pomembne računovodske usmeritve	83
3.4.1. Prihodki	83
3.4.2. Odhodki	84
3.4.3. Davki	84
3.4.4. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve.	85
3.4.5. Opredmetena osnovna sredstva	85
3.4.6. Finančne naložbe	86
3.4.7. Zaloge	87
3.4.8. Terjatve	87
3.4.9. Denarna sredstva	88
3.4.10. Kapital	88
3.4.11. Dolgoročni in kratkoročni dolgovi	88
3.4.12. Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve	89
3.5 Pojasnila k računovodskim izkazom	90
3.5.1. Prihodki od prodaje, spremembe vrednosti zalog in drugi poslovni učinki	90
3.5.2. Stroški	91
3.5.3. Stroški dela	92
3.5.4. Odpisi vrednosti	92
3.5.5. Finančni prihodki	93
3.5.6. Finančni odhodki	93
3.5.7. Drugi prihodki	93
3.5.8. Drugi odhodki	94
3.5.9. Davki	94
3.5.9.1 Davek od dobička	94
3.5.9.2 Odloženi davki	95

3.5.10. Neopredmetena dolgoročna sredstva	96
3.5.11. Opredmetena osnovna sredstva.	98
3.5.12. Dolgoročne finančne naložbe	100
3.5.13. Zaloge	100
3.5.14. Kratkoročne finančne naložbe	101
3.5.15. Kratkoročne poslovne terjatve.	101
3.5.16. Denarna sredstva	103
3.5.17. Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	103
3.5.18. Kapital	104
3.5.19. Rezervacije in dolgoročne PČR.	104
3.5.20. Dolgoročne obveznosti	105
3.5.21. Kratkoročne obveznosti	106
3.5.22. Kratkoročne pasivne časovne razmejitve	107
3.5.23. Pogojne obveznosti	107
3.5.24. Poslovni dogodki po zaključku poslovnega leta	107
3.5.25. Dodatna razkritja za dejavnost GJS	108
3.5.26. Izjava posloводства	109

4. Poročilo neodvisnega revizorja 110

Kazalo tabel

TABELA 1: Makro shema družbe KOTO na 31. 12. 2022	11
TABELA 2: Poudarki poslovanja v letu 2022 v tisoč € oz. kot je navedeno	29
TABELA 3: Zainteresirane strani ter njihove relevantne potrebe in pričakovanja.	50
TABELA 4: Gibanje števila zaposlenih po spolu med leti 2019 in 2022.	53
TABELA 5: Zaposleni v letu 2022 po spolu in starosti.	53
TABELA 6: Zaposleni v letu 2022 po regijah.	54
TABELA 7: Zaposleni na vodilnih in vodstvenih delovnih mestih v letu 2022 po spolu in starosti	54
TABELA 8: Izobrazbena struktura (stanje na dan 31. 12.)	55
TABELA 9: Stroški izobraževanj v obdobju 2019–2022	56
TABELA 10: Število dni nezmožnosti za delo zaradi bolniške odsotnosti v letih 2020–2022	58
TABELA 11: Predelani materiali po vrsti v letih 2020–2022	62

TABELA 12: Količina predelanih odpadkov v družbi KOTO v letih 2020–2022	63
TABELA 13: Količina odpadne embalaže v letih 2021 in 2022	63
TABELA 14: Raba energije po vrsti energentov v letih 2020–2022.	64
TABELA 15: Proizvodnja in poraba toplotne energije za ogrevanje v letih 2020–2022	64
TABELA 16: Raba električne energije v letih 2020–2022.	65
TABELA 15: Kazalo po standardih poročanja GRI.	67
TABELA 16: Izkaz poslovnega izida	71
TABELA 17: Izkaz drugega vseobsegajočega donosa	72
TABELA 18: BILANCA STANJA – aktiva.	73
TABELA 19: BILANCA STANJA – pasiva	74
TABELA 20: Izkaz denarnih tokov	75
TABELA 21: IZKAZ GIBANJA KAPITALA – za leto 2022.	76
TABELA 22: IZKAZ GIBANJA KAPITALA – za leto 2021.	77
TABELA 23: Bilančni dobiček	78
TABELA 24: X enot za 1 €	79
TABELA 25: Amortizacijske stopnje	86
TABELA 26: Prihodki od prodaje, sprememba vrednosti zalog in drugi poslovni učinki	90
TABELA 27: Sestava poslovnih odhodkov.	91
TABELA 28: Stroški po funkcionalnih skupinah	91
TABELA 29: Stroški dela	92
TABELA 30: Odpisi vrednosti	92
TABELA 31: Finančni prihodki.	93
TABELA 32: Finančni odhodki.	93
TABELA 33: Drugi prihodki	93
TABELA 34: Drugi odhodki	94
TABELA 35: Davek od dobička	94
TABELA 36: Terjatve za odložene davke	95
TABELA 37: Obveznosti za odložene davke	95
TABELA 38: Neopredmetena dolgoročna sredstva 2022.	96
TABELA 39: Neopredmetena dolgoročna sredstva 2021.	97
TABELA 40: Opredmetena osnovna sredstva 2022	98
TABELA 41: Opredmetena osnovna sredstva 2021	99
TABELA 42: Dolgoročne finančne naložbe	100
TABELA 43: Tabela gibanja dolgoročnih finančnih naložb	100
TABELA 44: Zaloge	100
TABELA 45: Kratkoročne finančne naložbe	101
TABELA 46: Kratkoročne poslovne terjatve	101
TABELA 47: Struktura poslovnih terjatev na dan 31. 12. 2022	102
TABELA 48: Tabela gibanja popravka vrednosti terjatev.	102
TABELA 49: Denarna sredstva	103

TABELA 50: <i>Kratkoročne aktivne časovne razmejitve</i>	103
TABELA 51: <i>Gibanje aktivnih časovnih razmejitev</i>	103
TABELA 52: <i>Tabela gibanja revalorizacijskih rezerv.</i>	104
TABELA 53: <i>Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve (PČR).</i>	104
TABELA 54: <i>Dolgoročne obveznosti</i>	105
TABELA 55: <i>Kratkoročne obveznosti</i>	106
TABELA 56: <i>Struktura poslovnih obveznosti na dan 31. 12. 2022</i>	106
TABELA 57: <i>Kratkoročne pasivne časovne razmejitve</i>	107
TABELA 58: <i>Gibanje pasivnih časovnih razmejitev</i>	107
TABELA 59: <i>IPI za KOTO in GJS</i>	108

Kazalo grafov

GRAF 1: <i>Lastniška struktura družbe KOTO</i>	31
GRAF 2: <i>Prodaja po trgih v €.</i>	34
GRAF 3: <i>Gibanje vrednosti prodaje v letih 2018–2022</i>	34
GRAF 4: <i>Sredstva družbe KOTO</i>	35
GRAF 5: <i>Kapital in obveznosti družbe KOTO.</i>	36
GRAF 6: <i>Poslovanje gospodarske javne službe</i>	37
GRAF 7: <i>Kazalci dobičkonosnosti</i>	38
GRAF 8: <i>Stopnja lastniškosti kapitala</i>	38
GRAF 9: <i>Neto finančni dolg/EBITDA</i>	39
GRAF 10: <i>Dodana vrednost na zaposlenega</i>	39
GRAF 11: <i>Procesna shema</i>	40
GRAF 12: <i>CAPEX in delež CAPEX v vrednosti prodaje</i>	45
GRAF 13: <i>Okoljski učinek družbe KOTO v obdobju 2000–2022</i>	62

Seznam kratic

BF	Biofilter	MT	Maščobni terminal
BIOO	Biološki odpadki	OJO	Odpadna jedilna olja
BP	Bioplin	OKO	Organski kuhinjski odpadki
CS	Centralno skladišče	OPPN	Občinski podrobní prostorski načrt
ČN	Čistilna naprava	OVD	Okoljevarstveno dovoljenje
GJS	Gospodarska javna služba	PŽB	Predelane živalske beljakovine
INS	Italian National Certification System of Biofuels and Bioliquids Sustainability	SMETA	Sedex Members Ethical Trade Audit
K1	Kategorija 1	SPT	Soproizvodnja toplotne in električne energije
K2	Kategorija 2	ŽSP	Stranski živalski proizvodi
K3	Kategorija 3		

1. Predstavitev družbe

1.1 Osnovni podatki¹

Podjetje:	KOTO proizvodno in trgovsko podjetje d.o.o., Ljubljana
Podjetje skrajšano:	KOTO d.o.o.
Sedež:	Agrokombinatska cesta 80, 1000 Ljubljana, Slovenija
Telefon:	01 587 81 00
Telefax:	01 587 81 73
Elektronska pošta:	koto@koto.si
Spletna stran:	www.koto.si
Matična številka:	5005647
Identifikacijska številka za DDV:	SI41217713
Ustanovitev:	1947
Številka registracije:	Okr. sodišče v Ljubljani pod vložno številko 061/10049500
Šifra dejavnosti:	10.110
Osnovni vložek družbe:	2.695.522,45 €
Vodstvo:	Matej Resnik
Nadzorni svet:	Mateja Lovšin Herič, predsednica Nadzornega sveta
	Jože Dover, namestnik predsednice Nadzornega sveta
	Tomaž Uršej Lesar, član Nadzornega sveta

¹ GRI GS 102-1, 102-3, 102-4

1.2 O družbi

Družba KOTO je proizvodno in trgovsko podjetje s 150 zaposlenimi (stanje 31. 12. 2022), ki se s svojo dejavnostjo ukvarja že od leta 1947. Glavna dejavnost družbe je zagotavljanje celovitih rešitev pri prevzemu in predelavi vseh vrst živalskih stranskih proizvodov.

Poslovanje pomembno dopolnjujejo storitve prevzema in predelave mulja iz komunalnih ter industrijskih čistilnih naprav ter zbiranje in predelava odpadkov, ki so primerni za predelavo v lastni bioplinski napravi.

Družba KOTO s svojimi rešitvami nudi pomembno podporo slovenski živilskopredelovalni industriji ter komunalnemu gospodarstvu. Družba KOTO in njene dejavnosti imajo pomembno vlogo pri zagotavljanju varovanja zdravja ljudi in živali. Slogan družbe je »**ZA ČISTO IN VARNO PRIHODNOST**«.

1.2.1. Dejavnost družbe²

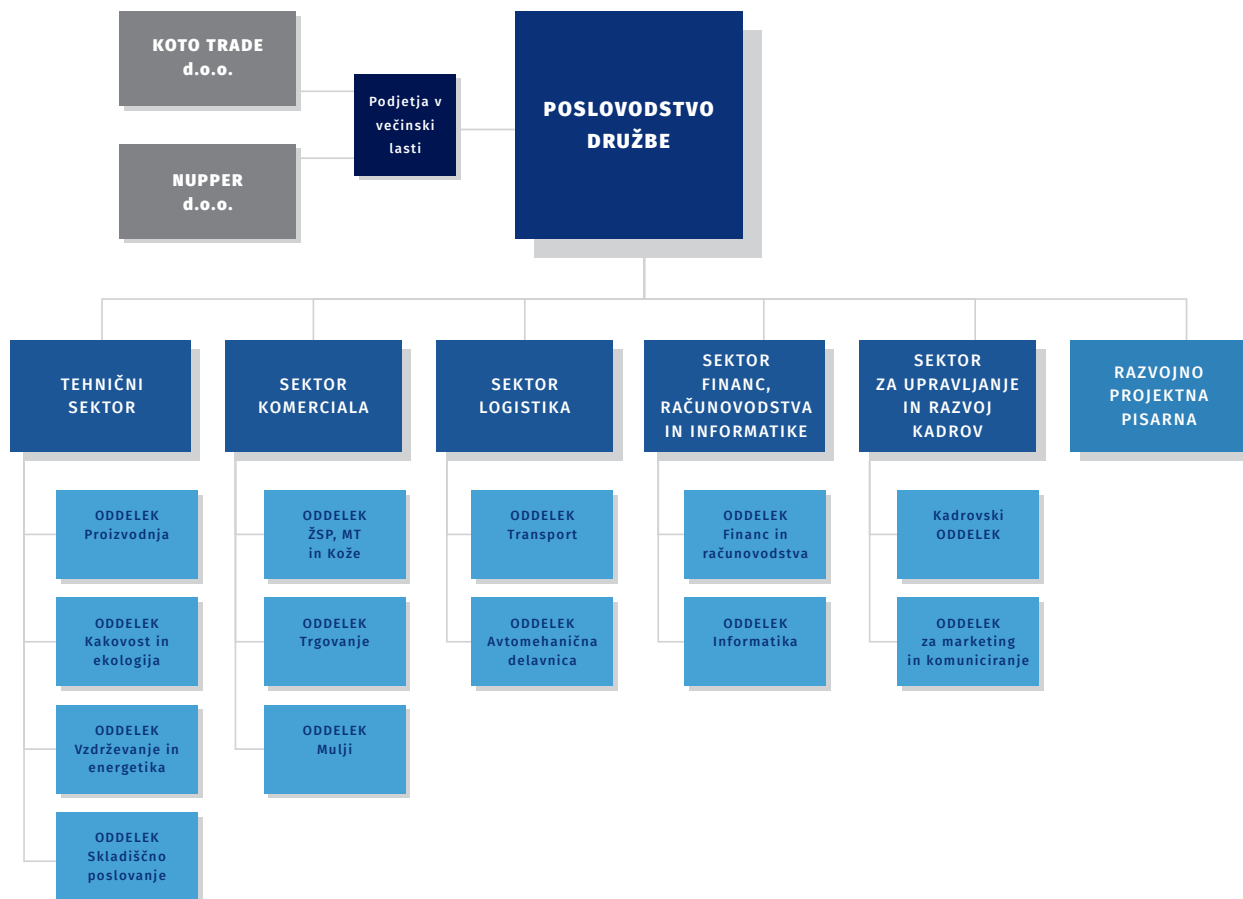
Dejavnosti družbe so:

- zbiranje in predelava živalskih stranskih proizvodov kategorije 1 in 2 ter kategorije 3;
- trgovanje z živalskimi in rastlinskimi maščobami, mešanicami, derivati in drugimi krmnimi komponentami za potrebe živilske in kemične industrije ter proizvodnje hrane za hišne ljubljence;
- zbiranje, obdelava in prodaja surovih kož;
- zbiranje kuhinjskih odpadkov, odpadnih jedilnih olj in ostalih biološko razgradljivih odpadkov;
- predelava biološko razgradljivih odpadkov v bioplin in proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov;
- zbiranje in predelava blat in mulja iz komunalnih in industrijskih čistilnih naprav.

² GRI GS 102-2

1.2.2. Organiziranost družbe

TABELA 1: Makro shema družbe KOTO na 31. 12. 2022

Družba ima poslovodjo z nazivom direktor, ki zastopa družbo v vseh pravnih poslih in vodi posle. Direktor družbe zastopa in predstavlja družbo ter opravlja naloge, določene z zakonom, družbeno pogodbo, akti družbe ter sklepi Skupščine. Direktorja družbe imenuje Nadzorni svet, ki šteje tri člane. Družba KOTO je v skladu s 55. členom ZGD-1 kot subjekt javnega interesa razvrščena med velike gospodarske družbe.

1.2.3. Notranja organizacijska struktura sektorjev in služb

Družbo vodi Poslovodstvo družbe. Na nivoju makro sheme se v okviru posloводства odvijajo tudi aktivnosti vodenja sistemov.

Družba ima na 31. 12. 2022 hčerinsko družbo KOTO TRADE d. o. o.

Na nivoju makro sheme se odvijajo dejavnosti v okviru naslednjih sektorjev in oddelkov:

Tehnični sektor

- Oddelek Proizvodnja
- Oddelek Kakovost in ekologija
- Oddelek Vzdrževanje in energetika
- Oddelek Skladiščno poslovanje

Sektor Komerciala

- Oddelek ŽSP, MT in Kože
- Oddelek Trgovanje
- Oddelek Mulji

Sektor Logistika

- Oddelek Transport
- Oddelek Avtomehanična delavnica

Sektor Financ, računovodstva in informatike

- Oddelek Financ in računovodstva s kontrolingom
- Oddelek Informatika

Sektor Za upravljanje in razvoj kadrov

- Kadrovski oddelek
- Oddelek za marketing in komuniciranje

Razvojno projektna pisarna

1.2.4. Organi upravljanja in vodenja³

Organi družbe so Skupščina, Nadzorni svet in Poslovodstvo družbe.

Upravljanje družbe KOTO temelji na zakonskih določilih, družbeni pogodbi kot temeljnem pravnem aktu družbe, splošnih aktih družbe in na uveljavljeni ter splošno sprejeti poslovni praksi.

1.2.4.1 Skupščina

Družbeniki družbe KOTO uresničujejo svoje pravice v zadevah družbe tako, da odločajo in sklepajo na Skupščini. Skupščino sestavljajo vsi družbeniki in zastopniki družbenikov – pravnih oseb. Ti na vsakem zasedanju Skupščine izvolijo predsednika skupščine, ki vodi zasedanje Skupščine.

V letu 2022 je bila sklicana ena Skupščina družbe KOTO.

1.2.4.2 Nadzorni svet

Nadzorni svet družbe šteje tri člane.

Nadzorni svet družbe KOTO od 1. 2. 2023 deluje v sestavi:

- Mateja Lovšin Herič – predsednica,
- Jože Dover – namestnik predsednice in
- Tomaž Uršej Lesar – član, imenovan s strani sveta delavcev.

Revizijska komisija Nadzornega sveta

Revizijska komisija od 9. 2. 2023 deluje v sestavi:

- Jože Dover – predsednik,
- Mateja Lovšin Herič – članica
- Simona Korošec Lavrič – zunanja strokovna članica.

1.2.4.3 Poslovodstvo družbe⁴

Družbo KOTO je v letu 2022 vodil in zastopal Matej Resnik, direktor družbe.

³ GRI GS 102-18, 102-19, 102-22

⁴ GRI GS 102-23

1.3 Pismo Posloводства družbe KOTO⁵

Leto 2022 je bilo z vidika poslovne uspešnosti izjemno, saj smo krepko presegli zastavljene finančne cilje. Poleg zapolnjenih proizvodnih kapacitet, uspešnega obvladovanja tržnih tveganj ter izrabe številnih tržnih priložnosti, je k dobremu rezultatu pomembno prispevala tudi strategija ravnanja z energenti (zemeljski plin, električna), ki nam je omogočila, da smo obratovali brez zastojev in skladno s planiranimi stroški energije. Večji izziv smo imeli pri doseganju investicijskih ciljev, kjer smo se soočali z nerazumno dolgimi dobavnimi roki, tako na področju materiala in opreme kot tudi storitev. Ker večina investicijskih projektov terja pridobitev okoljevarstvenih dovoljenj oz. soglasij, se izvedbe projektov še dodatno zamikajo, s čimer se v poslovanje vnaša še dodatna dinamika. Kljub temu smo uspeli realizirati rekordni CAPEX.

Po več kot štirih letih dela je bil jeseni 2022 sprejet Občinski podrobni prostorski načrt (OPPN), ki bo omogočil dolgoročni prostorski razvoj družbe na obstoječi lokaciji. Velik uspeh je tudi podpis 10-letne koncesijske pogodbe za zbiranje in predelavo ŽSP K1 in K2. Zaradi zagotavljanja zanesljive in varne predelave tovrstnih surovin smo pristopili k temeljiti prenovi tehnološke linije za predelavo ŽSP K1 in K2, ki bo predvidoma dokončana v prvi polovici leta 2024. Izrazito se je povečalo kadrovska tveganje, saj smo bili zaradi številnih upokojitev primorani pravočasno zagotoviti nadomeščanja, da smo izvedli prenos znanja. Ker je trg dela praktično prazen in na njem poteka hud boj za kvaliteten kader, smo bili primorani dvigniti osnovne plače, kar se odraža tudi v dvigu stroška dela. Kadrovska tveganja, višanje procesnih stroškov, procesna neučinkovitost, rigidna kultura poslovanja, dinamično in nepredvidljivo poslovno okolje, povečevanje zahtevnosti kupcev in dobaviteljev želimo obvladovati tudi s pomočjo digitalne poslovne preobrazbe, ki smo jo pričeli izvajati v letu 2022. Po dvoletnem premoru smo za naše poslovne partnerje izvedli kongres družbe KOTO, kjer smo poleg obravnave aktualnih tem, povezanih z energetske in kadrovske krize, predstavili naše razvojne projekte, kot sta proizvodnja biometana in reja ter predelava insektov.

Ljubljana, 25. 5. 2023

Direktor družbe
Matej Resnik

⁵ GRI GS 102-14

1.4 Poslanstvo in vizija družbe KOTO⁶

Poslanstvo

Z inovativnim pristopom ter uporabo okolju prijaznih rešitev razvijamo metode za nenehno povečevanje dodane vrednosti surovin ob sočasnem zmanjševanju njihovega nezaželenega vpliva na okolje, družbo in naše partnerje. V središče svojega delovanja in razvoja poslovanja postavljamo poslovne partnerje, za katere smo prva in hkrati najboljša izbira na trgu. S kakovostnimi in učinkovitimi rešitvami ter strokovnim znanjem smo pomemben deležnik pri zagotavljanju njihovega lastnega napredka. Okoljska odgovornost, strokovnost ter pripadnost naših zaposlenih bodo tudi v prihodnje pomembno zagotovilo za uspešno poslovanje in uresničevanje vizije podjetja.

Vizija

Kot uspešno in inovativno proizvodno podjetje krepimo svoj položaj v mednarodnem prostoru. Prepoznavnost gradimo s svojimi trajnostnimi rešitvami, ki povečujejo vrednost živalskim stranskim proizvodom in drugim organskim odpadkom. Delujemo kot partnerji in nenadomestljiv člen v krožnem gospodarstvu, ki pomembno prispeva k trajnostnemu razvoju družbe kot celote.

Vrednote

Pri uresničevanju vizije in poslanstva v središče postavljamo vrednote, ki so vpete v naše vsakdanje poslovanje. To so:

- trajnostno delovanje,
- strokovnost,
- inovativnost in
- vztrajnost, s katero dosegamo zastavljene cilje.

Obenem pa nas krasijo tudi pogum, medsebojno spoštovanje in etičnost v poslovanju in odnosu do okolja.

1.4.1. Ključni izzivi in kvalitativni cilji v letu 2023⁷

V prvem kvartalu leta 2023 smo zaključili razpis in podpisali pogodbo z dobaviteljem zemeljskega plina za obdobje 2024–2026, kar je v skladu z dosedanja nabavno energetska politiko družbe. V letu 2023 predvidevamo postavitev sončne elektrarne

⁶ GRI GS 102-16

⁷ GRI GS 103-1

moči 0,4 Mwh, čemur bo sledilo povečanje na 0,8 Mwh. Celotna izvedba je odvisna od jasnih podpornih shem oz. subvencij ter dobavnih rokov.

Zaradi višjih cen energentov smo bili primorani izvesti revizijo investicije v sušenje mulja. Za znižanje rabe zemeljskega plina bomo zajeli in uporabili odpadno toploto iz obstoječih procesov. Ker smo morali zato obnoviti tudi postopek pridobivanja okoljevarstvenih dovoljenj, se zagon investicije zamika proti koncu leta 2023. Višje cene energentov ter nejasno definirane podporne sheme otežujejo tudi izvedbo investicije v proizvodnjo biometana. Če bo v prvi polovici leta 2023 sprejeta zakonodaja, ki bo omogočila ekonomsko upravičenost investicije, bi lahko s proizvodnjo biometana pričeli v začetku leta 2025. Zaradi višjih stroškov energije (zemeljski plin in elektrika) v primerjavi z letom poprej ter zaradi opaznega znižanja vhodnih surovin in odpadkov, bomo v letu 2023 dali poudarek na procesni optimizaciji in procesni učinkovitosti.

S koncem leta 2023 izteče obdobje, za katero je sprejeta poslovna strategija, zato smo v začetku leta 2023 pričeli s postopkom priprave trajnostne poslovne strategije za obdobje 2024–2030, s katero želimo še dodatno podkrepiti našo trajnostno usmeritev in delovanje.

1.5 Poročilo Nadzornega sveta

Nadzorni svet družbe KOTO je v letu 2022 zagotavljal odgovoren in kvaliteten nadzor nad poslovanjem družbe KOTO. Obravnaval je različne vidike njenega poslovanja in razvoja ter v zvezi s tem sprejemal odločitve in spremljal njihovo uresničevanje. Nadzorni svet je svoje delo opravljal skladno s pooblastili in pristojnostmi, določenimi z zakonskimi predpisi, določili Družbene pogodbe KOTO ter Poslovnikom nadzornega sveta.

1.5.1. Sestava Nadzornega sveta in komisij Nadzornega sveta v letu 2022

V obdobju od 1. 1. 2023 do 31. 8. 2022 je Nadzorni svet družbe KOTO deloval v sestavi:

- Metka Kandrič - predsednica,
- Jože Dover - namestnik predsednice in
- Peter Pacek - član, imenovan s strani sveta delavcev.

Peter Pacek je 10. 8. 2022 podal odstopno izjavo, mandat člana Nadzornega sveta mu je prenehal z dnem 31. 8. 2022. Svet delavcev družbe KOTO je na svoji 8. seji sprejel sklep, da se kot predstavnik zaposlenih v Nadzornem svetu imenuje Tomaž Uršej Lesar, in sicer za mandatno obdobje štirih let od 1. 9. 2022 dalje.

Od 1. 9. 2022 do 31. 12. 2022 je Nadzorni svet družbe KOTO deloval v naslednji sestavi:

- Metka Kandrič - predsednica,
- Jože Dover - namestnik predsednice in
- Tomaž Uršej Lesar - član, imenovan s strani sveta delavcev.

Sestava Nadzornega sveta je bila ustrezna in primerna velikosti družbe, kakor tudi glavnim izzivom, s katerimi se KOTO sooča pri svojem poslovanju.

Nadzorni svet je imel oblikovano eno komisijo, in sicer Revizijsko komisijo.

Revizijska komisija ima 3 člane in je v letu 2022 delovala v sestavi:

- Jože Dover – predsednik,
- Metka Kandrič – namestnica predsednika in
- Simona Korošec Lavrič – zunanja strokovna članica.

1.5.2. Delovanje Revizijske komisije v letu 2022

Revizijska komisija se je sestala na 6 rednih sejah. Skupaj je obravnavala 41 točk in sprejela 34 sklepov. Vsi sklepi so bili realizirani. Udeležba članov Revizijske komisije na sejah je bila 100 odstotna.

Revizijska komisija je v letu 2022 med drugim opravila naslednje naloge:

- spremljala in obravnavala je postopke računovodskega poročanja in zunanjo revizijo letnih računovodskih izkazov za leto 2021;
- ocenjevala je sestavo Letnega poročila družbe KOTO za leto 2021;
- obravnavala in sprejela je poročilo o delu Revizijske komisije za leto 2021 in načrt dela za leto 2022;
- opravila je srečanja z zunanjimi revizorji iz družbe Deloitte revizija d. o. o., katerih tema so bili časovni okvir revizije, pregled izjav o neodvisnosti področij revidiranja, pregled obsega revidiranja, seznanitev z odzivi na ocenjena tveganja, seznanitev z ugotovitvami revizije za leto 2021;
- obravnavala je Poslovni načrt družbe KOTO za leto 2023;
- periodično se je seznanjala s Kvartalnimi poročili o poslovanju družbe KOTO, Seznamom informacij javnega značaja, Poročilom o pravih, Seznamom odvetniških stroškov, Seznamom sponzorstev in donacij ter Poročilom o tveganjih;
- presojala je potrebnost vzpostavitve notranje revizijske dejavnosti v družbi KOTO ter v zvezi s tem Nadzornemu svetu posredovala mnenje;
- pregledala in potrdila je Pravilnik o sodilih o razporejanju splošnih stroškov koncesionarja (družbe KOTO) na dejavnosti javne službe in ostale dejavnosti družbe KOTO ter tudi sodila sama za leto 2022;
- obravnavala in pregledala je predlog Sporazuma o varovanju in dostopu do zaupnih podatkov, Pogodbo o izvedbi revizije in drugih storitev

dajanja zagotovil za obdobje 2022–2024 in Pogodbo o opravljanju storitev dogovorjenih postopkov (koncesija) za enako obdobje.

1.5.3. Delovanje Nadzornega sveta in obseg preverjanja vodenja družbe KOTO v letu 2022⁸

V letu 2022 se je Nadzorni svet sestal na 6 rednih sejah in opravil 3 korespondenčne seje. Skupaj je na njih obravnaval 57 točk in sprejel 51 sklepov. Med temi je 45 realiziranih, ostali so v izvajanju. Udeležba članov Nadzornega sveta na sejah je bila 100 odstotna. Nihče od članov Nadzornega sveta ni izkazal nasprotij interesov. Vsi člani so podpisali Izjavo o neodvisnosti in odsotnosti konflikta interesov.

Nadzorni svet je v letu 2022 med drugim opravil naslednje naloge:

- potrdil in sprejel je (i) revidirano Letno poročilo družbe KOTO za leto 2021 (Letno poročilo 2021), (ii) Poročilo Nadzornega sveta, ki je sestavni del Letnega poročila 2021, in (iii) dokument Razkritje višine prejemkov organov vodenja in nadzora družbe KOTO v letu 2021;
- potrdil je Poročilo o delu Revizijske komisije v letu 2021;
- Skupščini družbe je v dveh sklicih predlagal v sprejem naslednje sklepe:
- bilančni dobiček družbe KOTO po stanju na dan 31. 12. 2021 v višini 1.560.194,03 EUR ostane nerazporejen,
- poslovodstvu in članom Nadzornega sveta se za poslovno leto 2021 podeli razrešnica,
- skladno z 280. členom ZGD-1 ter na predlog Revizijske komisije je predlagal Skupščini, da imenuje revizijsko družbo Deloitte revizija d. o. o., Dunajska cesta 165, 1000 Ljubljana za revidiranje računovodskih izkazov družbe KOTO za poslovna leta 2022, 2023 in 2024;
- soglašal je, da je direktor družbe upravičen do spremenljivega prejemka, na podlagi podane ocene uspešnosti za leto 2021;
- sprejel je Merila za ocenjevanje uspešnosti posloводства za poslovno leto 2022;
- potrdil je Poslovni načrt družbe KOTO za leto 2023;
- potrdil je spremembe investicijskega načrta za leto 2022 in povečanje investicij ter podal soglasje k investiciji v posodobitev obrata K1;
- potrdil je ponudbo zavarovalnice za zavarovanje odgovornosti vodilnih delavcev KOTO in aneks k Pogodbi o zaposlitvi s poslovodno osebo;
- v zvezi s priporočilom 9.2.10 Kodeksa korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države je ugotovil, da družba redno izvaja revizijo računovodskih izkazov in ob soglasju ministrstev revizijo gospodarske javne službe ter ima oblikovan sistem

⁸ GRI GS 102-28

- za obvladovanje tveganj, zaradi česar pri realiziranem obsegu poslovanja ne potrebuje notranjerevizijske dejavnosti;
- potrdil je Pravilnik o sodilih, revizija št. 3;
 - soglašal je s podpisom Koncesijske pogodbe o izvajanju obvezne državne gospodarske javne službe ravnanja z živalskimi stranskimi proizvodi kategorije 1 in 2 (Koncesijska pogodba) in tripartitne Pogodbe o ravnanju z živalskimi stranskimi proizvodi – živalskimi trupli kot vrstami živalskih stranskih proizvodov, ki niso namenjeni prehrani ljudi, in sofinanciranju prevzema živalskih stranskih proizvodov kategorije 1 in 2, ki nastanejo zaradi proizvodnje živil za lastno porabo;
 - potrdil je Sodila za razporejanje splošnih stroškov koncesionarja na dejavnosti javne službe in druge dejavnosti, določena in v veljavi od 1. 1. 2022 dalje, opredeljena na obrazcu 1a – Skupni ključni delitve posrednih stroškov po procesih za GJS za leto 2022;
 - potrdil je spremembo višine in dinamike izdatkov za investicijo v posodobitev predelovalnega obrata K1;
 - potrdil je vsebino Sporazuma o varovanju in dostopu do zaupnih informacij (Sporazum), katerega podpisniki so člani Nadzornega sveta in Revizijske komisije ter družba KOTO;
 - soglašal je z vsebino Pogodbe o izvedbi revizije in drugih storitev dajanja zagotovil za leta, končana 31. 12. 2022, 31. 12. 2023 in 31. 12. 2024, katere podpisnika sta revizijska družba Deloitte revizija d. o. o. ter družba KOTO;
 - soglašal je z vsebino Pogodbe o opravljanju storitev dogovorjenih postopkov za leta, končana 31. 12. 2022, 31. 12. 2023 in 31. 12. 2024, katere podpisnika sta revizijska družba Deloitte revizija d. o. o. ter družba KOTO;
 - sprejel je sodila za razporejanje splošnih stroškov koncesionarja na dejavnosti javne službe in druge dejavnosti za leto 2023;
 - potrdil je dividendno politiko družbe KOTO.

Pri nadzorovanju vodenja poslov se je Nadzorni svet v letu 2022:

- periodično seznanjal s kvartalnimi poročili o poslovanju družbe KOTO;
- seznanil s Poročilom o upravljanju s tveganji za leto 2021;
- periodično seznanjal s Poročilom o izvajanju projektov v Razvojno projektni pisarni;
- seznanil s Pregledom realizacije načrta investicij za leto 2021 in prenosom nedokončanih investicij iz leta 2021 v leto 2022;
- seznanil s predlogom Izjave o upravljanju za leto 2021;
- seznanil z idejnim projektom za investicijo K1 in z ocenjeno vrednostjo projekta;
- seznanil z revidirano povprečno bruto plačo na zaposlenega v letu 2021, ki determinira višino plače direktorja v letu 2022;
- seznanil, da je Svet delavcev družbe KOTO z dnem 1. 9. 2022 za člana Nadzornega sveta imenoval Uršej Lesar Tomaža;
- seznanil s Poročilom o pripravljenosti na odziv v primeru izrednih razmer v družbi KOTO;

- seznanil s spremembami med obravnavano vsebino Koncesijske pogodbe na 37. seji Nadzornega sveta in vsebino Koncesijske pogodbe, ki je bila podpisana;
- seznanil z uporabljenimi sodili za razporejanje splošnih stroškov koncesionarja (družbe KOTO) na dejavnosti javne službe in ostale dejavnosti družbe KOTO za časovno obdobje 2019–2022.

Nadzorni svet ocenjuje, da je direktor družbe KOTO v poslovnem letu 2022 uspešno vodil posle in uresničeval zastavljene cilje. Gradiva za Nadzorni svet so bila pravočasno pripravljena in so omogočala kakovostne informacije in temeljito razpravo o vseh najpomembnejših področjih poslovanja. Gradiva so bila jasna in berljiva ter so omogočala primerjavo podatkov iz različnih časovnih obdobj. Direktor je izčrpno odgovarjal na dodatna vprašanja in pobude članov Nadzornega sveta. Direktor družbe je sodeloval z Nadzornim svetom profesionalno, odprto in proaktivno. Na podlagi navedenega je bilo omogočeno kakovostno delovanje Nadzornega sveta. Poslovodstvo in Nadzorni svet sta na sejah dobro sodelovala, v obdobju med sejami pa je potekala tudi redna komunikacija med predsednico Nadzornega sveta in direktorjem družbe.

1.5.4. Ocena lastnega delovanja

Nadzorni svet je izvedel samoocenjevanje, in sicer skladno s Priročnikom za vrednotenje učinkovitosti nadzornih svetov Združenja nadzornikov Slovenije, z uporabo matrike samoocenjevanja.

Vrednotenje dela Nadzornega sveta KOTO v letu 2022 je potekalo v obdobju od 1. 3. do 23. 3. 2023, pri njem pa sta sodelovala dva člana Nadzornega sveta KOTO, saj je v januarju 2023 mandat nastopila nova predsednica Nadzornega sveta.

Skupna ocena učinkovitosti dela Nadzornega sveta v letu 2022 je znašala 4,44 (najvišja možna ocena je 5) in se je v primerjavi z letom pred tem povežala za 5,8 %. Na podlagi rezultatov samoocene je Nadzorni svet sprejel akcijski načrt za izboljšanje učinkovitosti dela v letu 2023.

1.5.5. Potrditev letnega poročila in predlog uporabe bilančnega dobička za leto 2022

Poslovodstvo družbe je Nadzornemu svetu predalo revidirano Letno poročilo družbe KOTO d. o. o. za leto 2022 (Letno poročilo 2022).

Nadzorni svet ugotavlja, da je bilo Letno poročilo 2022 izdelano v zakonitem roku in pravočasno predloženo v pregled izbranemu revizorju. Revidiranje Letnega poročila 2022 je opravila revizijska družba Deloitte revizija d. o. o., ki je 25. 5. 2023 izdala pozitivno mnenje na posamične računovodske izkaze. Na seji Revizijske komisije je

pri točkah, pri katerih je bilo obravnavano Letno poročilo 2022, prisostvoval podpisani pooblaščen revizor, ki je Revizijski komisiji podal želena dodatna pojasnila.

Nadzorni svet je na podlagi podrobne preveritve ugotovil, da je Letno poročilo 2022, ki ga je pripravilo poslovodstvo in preveril pooblaščen revizor, sestavljeno jasno in pregledno ter izkazuje resničen in pošten prikaz premoženja, obveznosti, finančnega položaja in poslovnega izida družbe KOTO.

Nadzorni svet je dne 30. 3. 2023 potrdil *Izjavo o upravljanju*, ki je vključena v Letno poročilo 2022.

Nadzorni svet skladno z navedenimi ugotovitvami nima pripomb k pozitivnemu mnenju pooblaščen revizijske družbe Deloitte revizija d. o. o.

Nadzorni svet na podlagi ugotovljenega potrjuje revidirano Letno poročilo družbe KOTO za leto 2022.

Nadzorni svet je preveril tudi predlog Poslovodstva o uporabi bilančnega dobička na dan 31. 12. 2022, o katerem bo dokončno odločila Skupščina družbe KOTO. Predlog je skladen z dividendno politiko družbe.

Nadzorni svet soglaša s predlogom Poslovodstva in predlaga Skupščini družbe KOTO, da sprejme naslednji sklep o uporabi bilančnega dobička:

Bilančni dobiček družbe KOTO na dan 31. 12. 2022 v višini 3.756.734,89 EUR, sestavljen iz prenesenih čistih dobičkov preteklih let v znesku 1.560.194,03 EUR in iz čistega dobička leta 2022 v znesku 2.196.540,86 EUR, se razporedi na naslednji način:

- del bilančnega dobička v višini 1.000.000,00 EUR se nameni za izplačilo družbenikom,
- preostanek bilančnega dobička v višini 2.756.734,89 EUR ostane nerazporejen kot preneseni dobiček in bo o njegovi uporabi odločeno v naslednjih poslovnih letih.

Dobiček se bo družbenikom izplačal v roku 90 dni od sprejema sklepa na Skupščini družbe KOTO.

Ljubljana, 29. 5. 2023

Predsednica Nadzornega sveta
Mateja Lovšin Herič

1.6 Izjava o upravljanju družbe⁹

Skladno s petim odstavkom 70. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1), družba KOTO kot del poslovnega poročila podaja Izjavo o upravljanju. Ta Izjava o upravljanju se nanaša na obdobje 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022.

V poslovnem letu 2022 je vodenje in upravljanje družbe KOTO temeljilo na veljavni zakonodaji, priporočilih Slovenskega državnega holdinga d. d., dobri praksi, javno objavljeni Politiki upravljanja družbe KOTO d. o. o. in internih aktih družbe.

Družba KOTO je družba z omejeno odgovornostjo. Njeno upravljanje je dvotirno, družbo vodi direktor družbe, nadzoruje pa ga Nadzorni svet. Organi družbe so Skupščina, Nadzorni svet in direktor družbe.

1.6.1. Sklicevanje na Kodeks upravljanja

Družba KOTO pri svojem delu in poslovanju kot referenčni kodeks spoštuje Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države. Obenem si prizadeva tudi k izpolnjevanju Priporočil in pričakovanj Slovenskega državnega holdinga, d. d. Veljavni Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države in Priporočila in pričakovanja Slovenskega državnega holdinga, d. d., sprejeta junija 2022, sta dostopna na spletni strani www.sdh.si.

1.6.2. Obseg odstopanja pri upravljanju

1.6.2.1 Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države

Družba KOTO je pri svojem poslovanju, upoštevajoč dejavnosti in druge posebnosti družbe, v večji meri upoštevala zgoraj navedena priporočila, odstopanja pa so navedena v nadaljevanju:

- **Priporočilo 3.1**

Družba KOTO v aktu o ustanovitvi oz. v Družbeni pogodbi nima opredeljenih ciljev družbe. Zastavljeni cilji družbe so opredeljeni v Politiki upravljanja. Priporočilo bo upoštevano ob spremembi Družbene pogodbe.

- **Priporočilo 3.3.3**

Družba KOTO o odnosih z deležniki poroča v Poslovnem poročilu.

- **Priporočilo 3.6**

Družba KOTO v vseh procesih zaposlovanja, napredovanja in razvoja kadrov spoštuje raznolikost in zagotavlja enake možnosti vsem, ne glede na spol,

⁹ GRI GS 103-2, 103-3

starost, nacionalnost in druge lastnosti, vendar zaradi majhnosti organov vodenja in nadzora zanje Akt o politiki raznolikosti ni smotrno, zato odstopa od priporočila.

- **Priporočilo 6.1**

Družba KOTO delno odstopa od priporočila. Glede na to, da ima družba KOTO samo enega člana posloводства, Nadzorni svet ni razvil plana nasledstva za člane posloводства. Nadzorni svet odloča o izdaji soglasij k pomembnejšim poslom skladno z določili Družbene pogodbe.

- **Priporočilo 6.2**

Družba KOTO odstopa od priporočila, saj nima sprejete Politike nasledstva. Nadzorni svet je v letu 2019 sprejel Pravilnik o določitvi pravil za izbor organov vodenja, v katerem politika nasledstva ni zajeta. Direktor je za primer svoje odsotnosti določil namestnike po posameznih področjih dela.

- **Priporočilo 6.5.1.**

Družba KOTO odstopa od priporočila, ker je kompetenčni profil Nadzornega sveta v pristojnosti lastnika.

- **Priporočilo 6.7.1**

Družba KOTO delno odstopa od priporočila, ker se Izjave o neodvisnosti hranijo v tajništvu družbe in niso objavljene na spletni strani. Možen je vpogled na poziv.

- **Priporočilo 6.10.10**

Družba KOTO odstopa od priporočila, saj v družbi zaenkrat ni bila zaznana potreba za sklenitev pogodbe o zavarovanju odgovornosti člana Nadzornega sveta.

- **Priporočilo 8.3**

Družba KOTO delno odstopa od priporočila. Prejemke članov vodenja in nadzora družba KOTO razkriva skladno z določili Zakona o dostopu do informacij javnega značaja, na skupščini in kumulativno v letnem poročilu.

- **Priporočilo 8.5**

Družba KOTO odstopa od priporočila. Zaradi zagotavljanja fleksibilnosti in majhnega števila lastnikov družba KOTO ne izdeluje finančnega koledarja.

- **Priporočilo 9.2.3**

Družba KOTO odstopa od priporočila. Sistem tveganj družba KOTO obvladuje v okviru notranje organizacije sektorjev in služb. Družba redno izvaja zunanjo revizijsko dejavnost, izvaja revizijo GJS ter pri odločitvah pri zadolževanju potrebuje soglasje ministrstev. Revizijska komisija in Nadzorni svet bosta skladno s Kodeksom letno preverjala potrebo po vzpostavitvi funkcije notranje revizije.

- **Priporočilo 11.2.1**

Družba KOTO delno odstopa od priporočila, ker v organizacijski strukturi oz. sistemizaciji delovnih mest nima uvrščenega delovnega mesta ali funkcije pooblaščenca za skladnost poslovanja in integriteto. Tega imenuje skladno s Pravilnikom o preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju prevar.

1.6.2.2 Priporočila in pričakovanja Slovenskega državnega holdinga

- **Priporočilo 3.6**

Družba KOTO v skladu s poslovnimi interesi in zaradi varovanja poslovnih skrivnosti iz pogodbenih razmerij in podatkov, katerih razkritje bi povzročilo poslovno škodo, na svoji spletni strani ne objavlja podatkov o izbranem ponudniku (naročilo blaga in storitev), vrstah poslov in vrednosti sklenjenega posla. Skladno z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja družba objavlja IJZ, ki se nanašajo na sklenjene donatorske, sponzorske, svetovalne ali intelektualne storitve.

- **Priporočilo 3.8**

Družba odstopa od priporočila. Postopkov dodeljevanja sponzorstev in donatorstev nima objavljenih na svoji spletni strani. Zneski donatorskih in sponzorskih sredstev so nizki in v glavnem usmerjeni v lokalno okolje. O dodeljenih sredstvih družba redno poroča Revizijski komisiji Nadzornega sveta.

- **Priporočilo 4.4**

Družba KOTO odstopa od priporočila. Podatke o stroških dela razkriva v Letnem poročilu družbe.

- **Priporočilo 4.5**

Družba KOTO delno odstopa od priporočila. Za družbo zavezujoča kolektivna pogodba je navedena v letnem poročilu. Za objavo dogovorov s predstavniki delavcev, ki se nanašajo na plačilo za delo, družba za objavo nima soglasja delavcev.

- **Priporočilo 5.1**

Družba KOTO odstopa od priporočila. Družba ne izvaja samoocenjevanja po evropskem modelu odličnosti EFQM3, ima pa vzpostavljen sistem kakovosti ISO 9001.

- **Priporočilo 6.3**

Družba KOTO odstopa od priporočila. Glede na majhno število lastnikov se gradiva za skupščino ne objavljajo na spletni strani družbe.

- **Priporočilo 6.4**

Družba KOTO odstopa od priporočila. Kot družba z omejeno odgovornostjo odgovorov družbenikom ne objavlja na spletni strani, temveč odgovarja neposredno družbeniku.

- **Priporočilo 6.7**

Družba KOTO odstopa od priporočila. V skladu z določili ZGD-1 objavlja Letno poročilo do 30. 8. za preteklo leto.

- **Priporočilo 7.12**

Družba KOTO odstopa od priporočila. Do izdelave nove poslovne strategije (2024–2029) družba izvaja trajnostno poročanje in ukrepanje na podlagi ugotovljenih tveganj in izdelane časovnice. Izvajanje je bilo že vključeno v trajnostno poročilo in integrirano v poslovno poročilo za leto 2021 in 2022.

- **Priporočilo 8.1**

Družba KOTO odstopa od priporočila. Družba je zavezana k spoštovanju človekovih pravic, kar je razvidno iz vsebine sprejetega Etičnega kodeksa in vrednot podjetja. Prav tako ima z družbo BUREAU VERITAS podpisano pogodbo za pregled po t. i. SMETA4 Pillars Responsible Sourcing assessment. Skrbni pregled SMETA se izvaja vsake tri leta. Pregledu vedno sledi poročilo, ki zajema obširne razlage o upoštevanju posameznih zahtev, med drugim tudi spoštovanje Etičnega kodeksa, spoštovanje človekovih pravic v skladu z UNGP (United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights), spoštovanje človekovih pravic v vrednostni verigi, skladnost z ILO Konvencijo št. 29 glede prisilnega dela, spoštovanje svobode združevanja in pravice do kolektivnih pogajanj, skladnost delovnih pogojev, skladnost z ILO Konvencijama 138 in 182 glede upoštevanja minimalne starosti pri zaposlovanju otrok, zagotavljanje rednega plačila in dodatkov, upoštevanje pravil glede delovnega časa zaposlenih, skladnost z ILO Konvencijo 111 glede diskriminacije, zagotavljanje redne zaposlitve ter pravično in enako obravnavanje. Glede na navedeno družba KOTO ne vidi potrebe po dodatnem podpisovanju zavez o spoštovanju človekovih pravic.

1.6.2.3 Glavne značilnosti sistema notranjih kontrol in upravljanja tveganj v družbi¹⁰

Družba KOTO skladno z določili ZGD-1, Družbeno pogodbo in internimi akti družbe vzpostavlja in vzdržuje ustrezen sistem notranjih kontrol in upravljanja tveganj z učinkovitimi postopki ugotavljanja, merjenja in ocenjevanja ter obvladovanja in spremljanja tveganj, ki jim je, ali bi jim bila družba lahko podvržena.

¹⁰ GRI GS 102-30

Sistem notranjih kontrol v družbi KOTO v povezavi s postopkom računovodskega poročanja vključuje:

- sistem računovodskih usmeritev,
- evidentiranje poslovnih dogodkov in izdelavo računovodskih izkazov v skladu z veljavno zakonodajo, SRS in internimi akti,
- poročanje v letnih poročilih v skladu s SRS,
- ostale postopke, ki zagotavljajo zanesljivost in pravilnost podatkov/informacij ter poštenost računovodskih izkazov (vodstveni nadzor, zunanji nasveti pri kompleksnejših primerih, zanesljiv informacijski sistem, izobraževanje, kolegiji, itd.),
- preglede notranjih poslovnih procesov,
- zunanjo revizijo.

Upravljanje s tveganji se izvaja skozi proces prepoznavanja in vrednotenja tveganj, na podlagi česar se sprejmejo in izvajajo ukrepi obvladovanja tveganj, periodični nadzor in poročanje. Pomembnejša tveganja se obravnavajo na kolegiju posloводства.

1.6.3. Skladnost poslovanja in integriteta

Družba KOTO je sprejela ničelno toleranco do prevar, s čimer jasno sporočamo našo zavezo k aktivnemu zagotavljanju poštenega, odgovornega in zakonitega poslovanja. Politika obvladovanja prevar temelji na treh stebrih: preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju prevar z namenom zagotavljanja varnosti in uspešnosti poslovanja.

Aktivnosti s področja preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja prevar:

- prijave sumov prevar so omogočene vsem zaposlenim in tretjim osebam,
- interni pravilnik o preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju prevar,
- prijava poslovnih daril,
- obvladovanje nasprotja interesov,
- ozaveščanje zaposlenih o temah s področja skladnosti poslovanja (izobraževanja, delavnice, preko internih digitalnih komunikacijskih kanalov),
- sodelovanje z zunanjimi strokovnjaki s področja skladnosti poslovanja in integritete.

1.6.4. Podatki o delovanju Skupščine in njenih ključnih pristojnosti ter opis pravic družbenikov in načina njihovega uresničevanja

Družbeniki svoje pravice uresničujejo na skupščini družbe. Skupščino sklicuje poslovodstvo družbe najmanj enkrat letno, in sicer s priporočenim pismom družbenikom, poslanim vsaj 25 dni pred skupščino.

Družbeniki lahko uresničujejo svoje pravice sami ali po pooblaščenih s pisnim pooblastilom. Skupščina veljavno odloča, če so navzoči družbeniki, ki imajo večino glasov. O spremembi družbene pogodbe in prenehanju družbe odločajo družbeniki s tričetrtinsko večino glasov vseh družbenikov. V vseh drugih primerih odločajo družbeniki z večino oddanih glasov.

Družba ne more uresničevati glasovalnih pravic iz lastnih deležev.

V letu 2022 je bila izvedena 1 (ena) skupščina družbe KOTO, in sicer:

- 41. skupščina dne 13. 6. 2022, na kateri so družbeniki odločali o:
 - uporabi bilančnega dobička za leto 2021,
 - podelitvi razrešnice poslovodstvu in Nadzornemu svetu za poslovno leto 2021,
 - izboru pooblaščenega revizorja za revidiranje računovodskih izkazov družbe KOTO, za poslovna leta 2022, 2023 in 2024.

in se seznanili:

- z revidiranim Letnim poročilom družbe KOTO za leto 2021 in višino prejemkov članov organov vodenja in nadzora družbe KOTO d. o. o.

1.6.5. Podatki o sestavi in delovanju organov vodenja in nadzora ter njihovih komisij

Nadzorni svet ima tri člane. Mandat članov Nadzornega sveta traja štiri leta in so lahko ponovno izvoljeni. Dva člana Nadzornega sveta imenuje in odpokliče skupščina, enega člana, predstavnika zaposlenih, pa imenuje svet delavcev. Naloga Nadzornega sveta je spremljanje in nadzorovanje poslovanja družbe KOTO. V sklopu Nadzornega sveta deluje Revizijska komisija Nadzornega sveta.

Nadzorni svet družbe KOTO je v letu 2022 deloval v sestavi:

- Metka Kandrič – predsednica Nadzornega sveta,
- Jože Dover – namestnik predsednice Nadzornega sveta,
- Peter Pacek – član Nadzornega sveta, predstavnik delavcev (do 31. 8. 2022),
- Tomaž Uršej Lesar – član Nadzornega sveta, predstavnik delavcev (od 1. 9. 2022 dalje).

Revizijska komisija Nadzornega sveta svet družbe KOTO je v letu 2022 delovala v sestavi:

- Jože Dover – predsednik Revizijske komisije
- Metka Kandrič – namestnica predsednika Revizijske komisije,
- Simona Korošec Lavrič – zunanja strokovna članica Revizijske komisije

V letu 2022 je Nadzorni svet izvedel 6 (šest) rednih sej in 3 (tri) korespondenčne seje Nadzornega sveta.

Revizijska komisija Nadzornega sveta je v letu 2022 izvedla 6 (šest) rednih sej.

Družbo KOTO je v letu 2022 vodil in zastopal Matej Resnik, direktor družbe.

V Ljubljani, 29. 5. 2023

Direktor družbe
Matej Resnik

Predsednica Nadzornega sveta
Mateja Lovšin Herič

2. Poslovno poročilo

2.1 Poudarki poslovanja v letu 2022¹¹

TABELA 2: Poudarki poslovanja v letu 2022 v tisoč € oz. kot je navedeno

	2022	2021	2020	2019	2018
Čisti prihodki od prodaje/vrednost prodaje	31.304	25.307	19.760	18.867	18.355
EBITDA	6.624	3.840	2.237	1.839	2.082
EBIT	4.727	1.523	523	329	579
Čisti poslovni izid	4.347	1.373	424	229	416
Bilančna vsota	33.614	29.634	26.655	22.999	23.429
Dolgoročna sredstva	25.545	24.179	22.013	18.977	19.117
Kratkoročna sredstva	8.029	5.423	4.597	3.917	4.176
Kapital	21.062	16.707	13.986	13.585	13.352
Dolgoročne obveznosti	7.437	8.555	8.817	5.827	6.349
Kratkoročne obveznosti	4.398	3.766	3.308	3.245	3.388
ROE v %	23,0 %	8,9 %	3,1 %	1,7 %	2,7 %
EBITDA marža v %	21,1 %	15,1 %	11,2 %	9,6 %	11,2 %
Neto finančni dolg/EBITDA	0,72	1,84	3,28	2,71	2,47
Stopnja lastniškosti kapitala v %	62,7 %	56,4 %	52,5 %	59,1 %	57,0 %
Dodana vrednost/zap. v €	87.979	66.951	57.826	50.086	52.556
Zaposleni (stanje)	150	144	123	114	113
Zaposleni (povprečje iz del. ur)	145,3	137,4	115,8	112,2	111,3

¹¹ GRI GS 201-1

2.2 Pomembnejši dogodki v letu 2022

- Zaključen postopek zapiranja hčerinske družbe NUPPER d. o. o. po skrajšanem postopku brez likvidacije ter izbris iz sodnega registra dne 28. 3. 2022.
- Podpisana koncesija o izvedbi obvezne gospodarske javne službe ravnanja z ŽSP kategorije 1 in 2 za obdobje 10 let (30. 6. 2022).
- Sprejetje Občinskega podrobnega prostorskega načrta (OPPN) na seji mestnega sveta MOL v oktobru.
- Praznovanje 75 let družbe KOTO – 19. junija 1947 ustanovljeno podjetje KOTEKS, ki je predhodnik današnje družbe KOTO.
- Pričetek izvajanja digitalne poslovne preobrazbe.
- Pričetek izvajanja Okoljskega programa za znižanje porabe električne energije in plina v septembru.
- Izvajanje Okoljskega programa za racionalnejšo rabo vode in možnosti ponovne uporabe.
- Izvedba kongresa družbe KOTO v oktobru.
- Dvig osnovnih plač zaposlenim.
- Pričetek prenove tehnološke linije za predelavo ŽSP K1 in K2.
- Izvedena presoja SMETA v januarju in presoja INS v maju.
- Izvedena presoja ISCC-EU 31. 8. 2022 in pridobitev certifikata za obdobje enega leta
- Zunanja kontrolna presoja standardov ISO 9001 in ISO 14001 v oktobru.
- Pripojitev Družbe za upravljanje terjatev bank, d. d. (DUTB) na Slovenski državni holding, d. d. (SDH), s čimer sta s 30.12.2022 RS in SDH skupaj imetnika 70,65 % deleža družbe KOTO.

2.3 Dogodki po zaključku poslovnega leta

- Skupščina KOTO je s 1. 2. 2023 za članico Nadzornega sveta za obdobje štirih let imenovala Matejo Lovšin Herič. Z 9. 2. 2023 je bila izvoljena za predsednico Nadzornega sveta. Postala je tudi članica Revizijske komisije.
- Pričetek postopka priprave trajnostne poslovne strategije za obdobje 2024–2030.

2.4 Poslovanje v povezanih podjetjih¹²

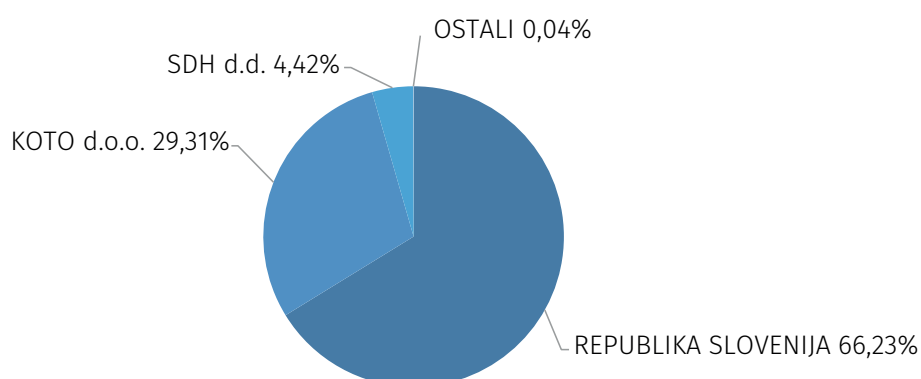
2.4.1. KOTO TRADE d. o. o.

Družba KOTO je konec leta 2017 ustanovila hčerinsko družbo KOTO TRADE d. o. o., katere namen je posredovanje pri čezmejnem premeščanju odpadkov. V letu 2022 je bilo preko KOTO TRADE v tujino izvoženih več tisoč ton različnih vrst odpadkov. Družba KOTO TRADE je ustanovljena z minimalnim kapitalom 7.500 € in je v letu 2022 ustvarila 10,9 tisoč € prihodkov in 9,0 tisoč € stroškov. V letu 2022 družba ni imela zaposlenih.

2.5 Lastniška struktura¹³

Osnovni kapital družbe znaša 2.695.522,45 €. Osnovni kapital družbe sestavljajo osnovni vložki družbenikov, na podlagi katerih so v osnovnem kapitalu pridobili poslovne deleže, ki so po stanju 31. 12. 2022 naslednji:

GRAF 1: Lastniška struktura družbe KOTO

¹² GRI GS 102-7

¹³ GRI GS 102-5

2.6 Mednarodno okolje¹⁴

Gospodarska klima se je konec leta 2022 nekoliko izboljšala. Ocenjujejo, da so k temu izboljšanju prispevali tudi ukrepi za blažitev druginje za gospodinjstva in podjetja, pomoč podjetjem in zmanjšanje negotovosti glede dobav in cen energentov v zimskem času.

Okrevanje po epidemiji je pozitivno vplivalo na rast BDP, ki se je v letu 2022 realno povečal za 5,4 %. Rast je bila v prvi polovici leta najvišja, 9,4 % medletno. V razmerah povečane negotovosti v mednarodnem okolju zaradi energetske krize in posledic vojne v Ukrajini pa se je medletna rast v drugi polovici leta občutno umirila in je znašala 1,7 %. V zadnjem lanskem četrtletju je bila dinamika tekoče rasti BDP pozitivna in nakazuje na določeno odpornost gospodarstva in učinke sprejetih dogovorov ter ukrepov za blaženje energetske krize na kazalnike zaupanja in umirjanja cen energentov. V Pomladanski napovedi se za leto 2023 pričakuje ponovno nekoliko višjo rast BDP, za leto 2024 2,5-% in za leto 2025 2,6-%.

Rast cen življenjskih potrebščin se je v letu 2022 precej okrepila. Po skoraj 30 letih je inflacija sredi leta dosegla najvišjo raven in konec leta še vedno presegala 10 % (konec leta 2021 4,9 %). Poleg dražjih energentov je na višjo inflacijo vplivala tudi rast cen blaga in storitev, kar je poleg verjetnega delnega prelivanja cen energentov povezano predvsem s pokovidnim okrevanjem povpraševanja in tudi povišanjem plač v dejavnostih, ki se soočajo s pomankanjem delovne sile. Proti koncu leta 2022 se je prispevek rasti cen storitev in hrane k inflaciji še okrepil. Rast cen energentov je ostala visoka, se je pa umirila. Najvišja je bila julija 2022, skoraj 40-%, decembra je bila 15,9-%. Za leto 2023 se pričakuje postopno umirjanje inflacije, ki bo v povprečju ostala razmeroma visoka. Ocenjuje se, da bi se lahko proti 2 % postopoma znižala šele po letu 2024.

Cenovna konkurenčnost se je po poslabšanju v poletnih mesecih jeseni vrnila na raven z začetka leta 2022 in je precej pod dolgoletnim povprečjem. Euro se je ob koncu leta ponovno okrepil do velike večine valut pomembnejših trgovskih partneric neevrskega območja, najizraziteje do azijskih.

ECB (European Central Bank) za leto 2023 pričakuje znatno upočasnitev gospodarske rasti evrskega območja, z lanskimi 3,4 % na 0,5 %. Zaviralni dejavniki gospodarske rasti, kot so povečanje negotovosti, visoke cene, slabljenje kupne moči gospodinjstev, upočasnitev svetovnega gospodarstva in strožji pogoji financiranja, bi ob manjšem vplivu v letu 2024 lahko gospodarsko rast okrepili na 1,9 %. Gospodarska aktivnost naj bi v drugi polovici 2023 okrevala, ko naj bi se energetski trg ponovno uravnotežil, negotovost zmanjšala, ozka grla v dobavnih verigah sprostila, realni dohodek zvišal in zunanje povpraševanje okrepilo.

(Vir: UMAR – Ekonomsko ogledalo 1/2023; Pomladanska napoved gospodarskih gibanj 2023)

¹⁴ GRI GS 102-31

2.7 Upravljanje s tveganji¹⁵

V družbi KOTO smo v letu 2017 pričeli s sistematičnim procesom upravljanja s tveganji. S tem smo nadgradili zahteve glede izvedbe ukrepov za obravnavanje tveganj in priložnosti, ki jih določata novi verziji standardov ISO 9001 in ISO 14001, po katerih je družba KOTO tudi certificirana, ter že vzpostavljen register prepoznanih, ocenjenih in obvladovanih tveganj s postopki nadzora.

Proces upravljanja s tveganji vključuje identifikacijo, analiziranje, obvladovanje ter spremljanje in poročanje o tveganjih, ki lahko ogrozijo delovanje in doseganje ciljev družbe KOTO.

Vsako identificirano tveganje se v registru tveganj oceni s petstopenjsko lestvico parametrov verjetnosti in vpliva. Verjetnost za nastanek tveganja se opredeli na osnovi pogostosti pojava v preteklih letih oz. frekvence dogodkov v preteklosti pred ukrepi. Vpliv nam pove, kako prepoznano tveganje vpliva na višino odpisa v breme v bilanci. Vsako prepoznano tveganje je po matriki odločanja razvrščeno v tolerančni okvir.

Tveganja so razvrščena v tri stopnje, s katerimi določimo prioriteto obravnave tveganj, in sicer: rdeča (VELIKO TVEGANJE), rumena (SREDNJE TVEGANJE) in zelena (MALO TVEGANJE) območja tveganj.

Tveganja vrednotimo glede na potencialno poslovno škodo, ki jo lahko povzročijo. V obdobju od začetka leta do 31. 12. 2022 se je potencialna poslovna škoda povišala za 1.413.448 € oz. za 38 odstotkov. Najvišji porast predstavlja tveganje neprofitabilnosti zaradi omejenosti nabavnega trga.

Finančna tveganja so opisno predstavljena v računovodskem poročilu v točki 3.3.2.

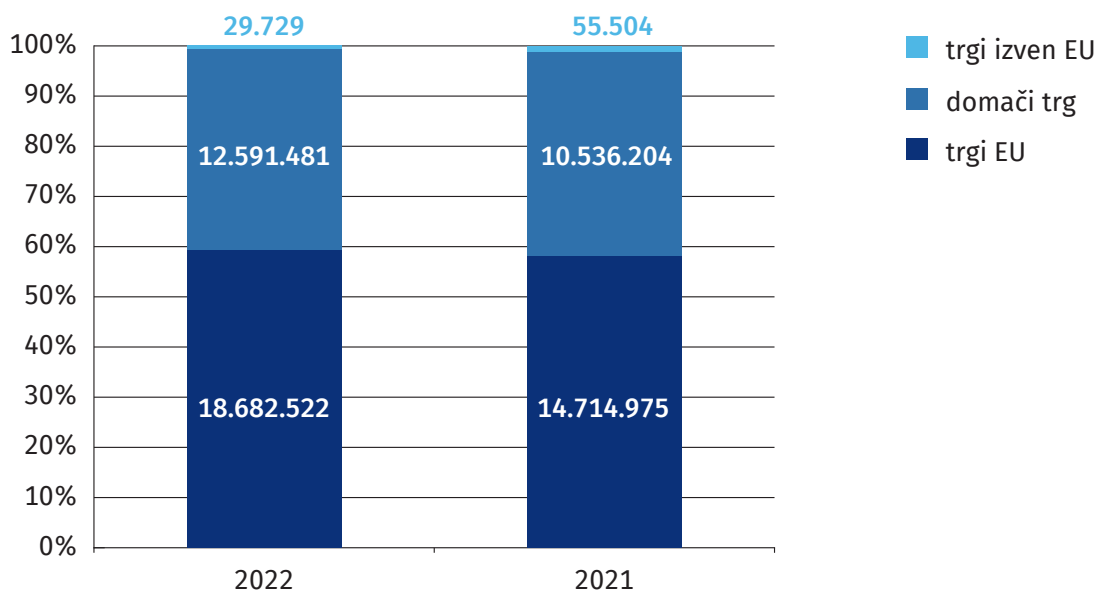
¹⁵ GRI GS 102-30

2.8 Analiza poslovanja¹⁶

V letu 2022 je imela družba KOTO vrednost prodaje 31,3 mio €, kar je 6,0 mio € več kot v letu 2021. Rast prihodkov je posledica ugodnih tržnih razmer pri naših ključnih produktih. Ravno tako je bila v Koncesijski pogodbi smo jo podpisali sredi leta 2022, določena višja cena storitve zbiranja in predelave ŽSP K1 in K2.

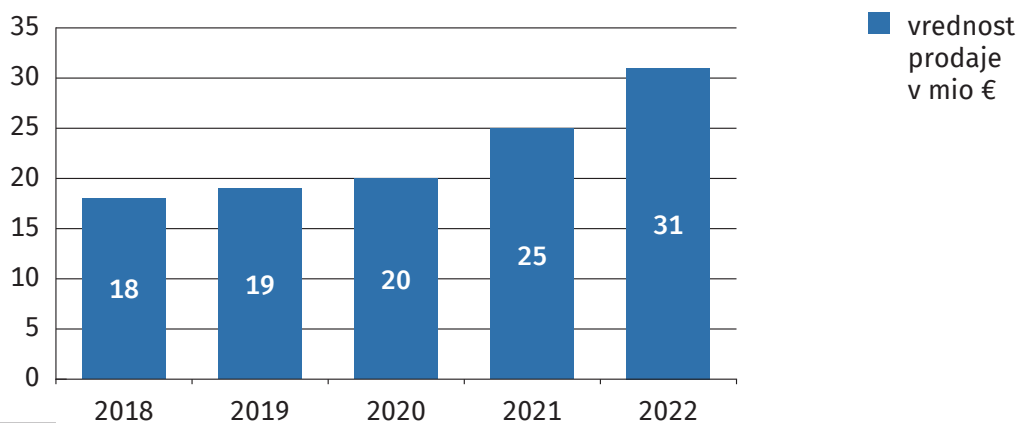
Leto 2022 smo zaključili z 31,4 mio € vseh poslovnih prihodkov. V okviru poslovnih prihodkov vrednost prodaje predstavlja 99,6 odstotkov. Od tega smo ustvarili za 18,7 mio € prihodkov na trgih EU (60 odstotkov celotne prodaje), 12,6 mio € na domačem trgu (40 odstotkov prodaje) ter 30 tisoč € na trgih izven EU (0,1 odstotka prodaje).

GRAF 2: Prodaja po trgih v €

S prodajo proizvodov smo ustvarili 52 odstotkov prihodkov od prodaje, 36 odstotkov s prodajo storitev in 12 odstotkov s prodajo blaga in materiala.

GRAF 3: Gibanje vrednosti prodaje v letih 2018–2022

¹⁶ GRI GS 102-6

Poslovni odhodki v višini 26,7 mio € so za 12 odstotkov višji od lanskih. Največji porast stroškov je na stroških storitev, ki so od lanskih višji za 26 odstotkov. Na porast stroškov so vplivali višji stroški oddaje muljev prevzemnikom ter višji stroški popravil in vzdrževanja. Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala je višja za 25 odstotkov kot posledica nabave večjih količin moke iz posredniških poslov. Stroški porabljenega materiala so višji od lanskih za 10 odstotkov in z 8,5 mio € predstavljajo 32-odstotni delež v poslovnih odhodkih. Med stroški porabljenega materiala z 68 odstotki prevladujejo neposredni stroški materiala, kjer največji delež stroška predstavlja nabava surovine K3, maščob in olj.

Stroški dela v višini 6,1 mio € so za 15 odstotkov višji od lanskih, na kar je poleg večjega števila zaposlenih vplival tudi dvig osnovnih plač. V letu 2022 smo ustvarili pozitiven poslovni izid iz poslovanja v višini 4,7 mio €.

Rezultat iz financiranja je znižal poslovni izid za 104 tisoč €. Drugih prihodkov je bilo v letu 2022 135 tisoč €.

Celotni dobiček ali dobiček pred obdavčitvijo je v letu 2022 znašal 4,8 mio €. Ob upoštevanju davka iz dobička v višini 348 tisoč € in odloženih davkov v višini 63 tisoč € smo poslovno leto 2022 zaključili s pozitivnim čistim poslovnim izidom v višini 4,3 mio €.

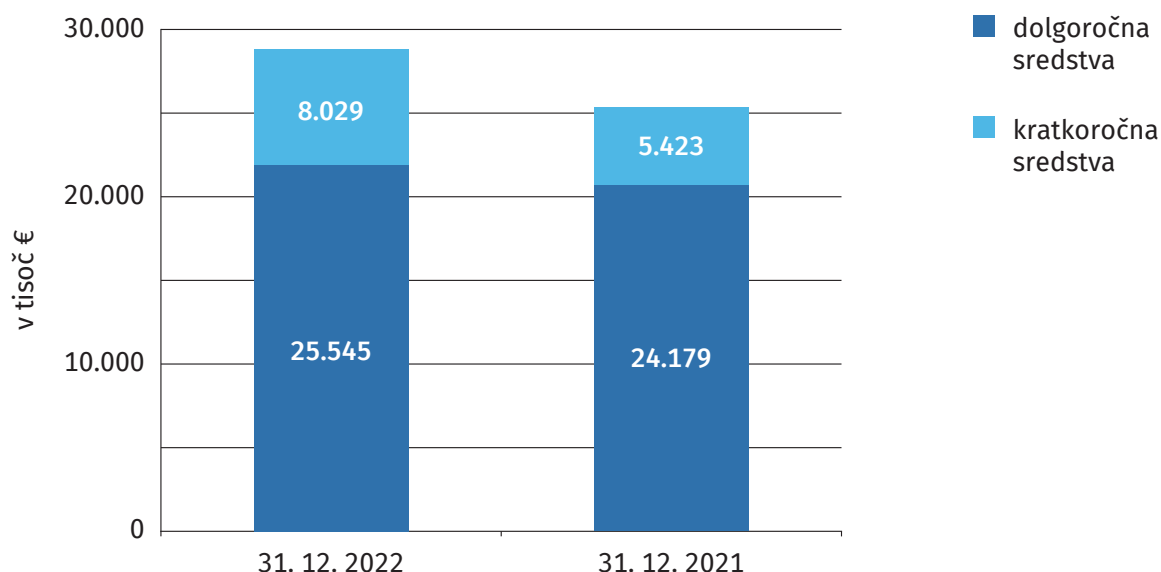
Bilančna vsota družbe KOTO je na dan 31. 12. 2022 znašala 33,6 mio € in je bila za 4 mio € višja kot konec leta 2021. Gre predvsem za vpliv povečanja opreme, denarnih sredstev in poslovnih terjatev.

Vrednost dolgoročnih sredstev konec leta 2022 je bila 25,5 mio € in se je zvišala za 1,4 mio € glede na konec leta 2021, pri čemer so se največ zvišala opredmetena osnovna sredstva, in sicer za 1,2 mio € (vpliv povečanja opreme, nove pridobitve zgradb).

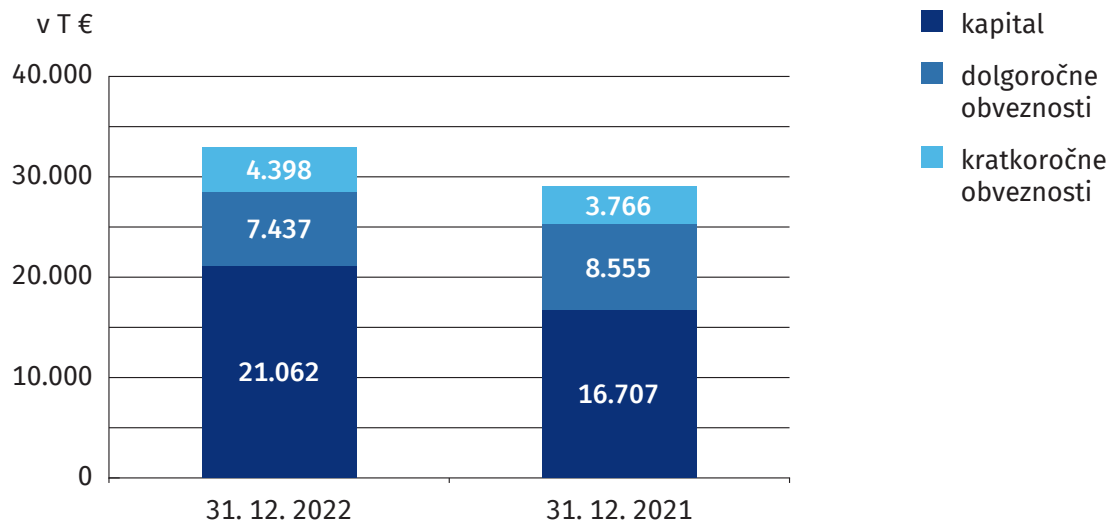
Vrednost kratkoročnih sredstev konec leta 2022 je bila 8 mio € in se je zvišala za 2,6 mio €, pri čemer so imela največji vpliv denarna sredstva ter kratkoročne poslovne terjatve.

Kapital v višini 21 mio € je konec leta v strukturi vseh obveznosti do virov sredstev predstavljal 63-odstotni delež in je za 4,3 mio € višji glede na december 2021.

GRAF 4: Sredstva družbe KOTO

GRAF 5: Kapital in obveznosti družbe KOTO

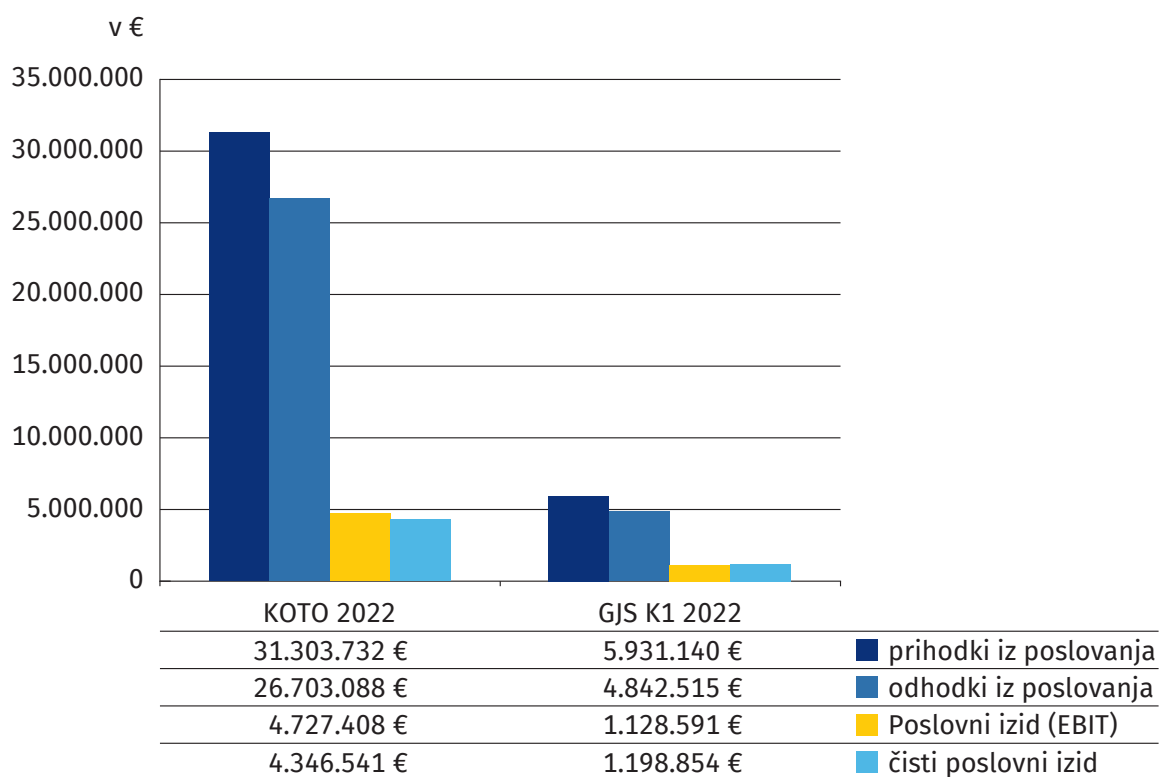
Dolgoročne obveznosti v višini 7,4 mio € so konec decembra 2022 glede na december 2021 nižje za 1,1 mio €, predvsem iz naslova znižanja dolgoročnih finančnih obveznosti do bank. Kratkoročne obveznosti v višini 4,4 mio € so glede na december 2021 višje za 632 tisoč €, predvsem iz naslova povišanja kratkoročnih poslovnih obveznosti do dobaviteljev.

Skupne finančne obveznosti znašajo 6,7 mio € in so za 1,1 mio € nižje glede na december 2021.

2.8.1. Poročilo o izvajanju gospodarske javne službe

Družba KOTO za zagotavljanje ločenega spremljanja dejavnosti gospodarske javne službe (GJS) ravnanja z živalskimi stranskimi proizvodi kategorije 1 in 2 spremlja prihodke in stroške kot proces Predelava K1. Proces Predelava K1 je opisan v točki 2.10., dodatna pojasnila računovodskih izkazov so navedena v računovodskem poročilu v točki 3.5.25.

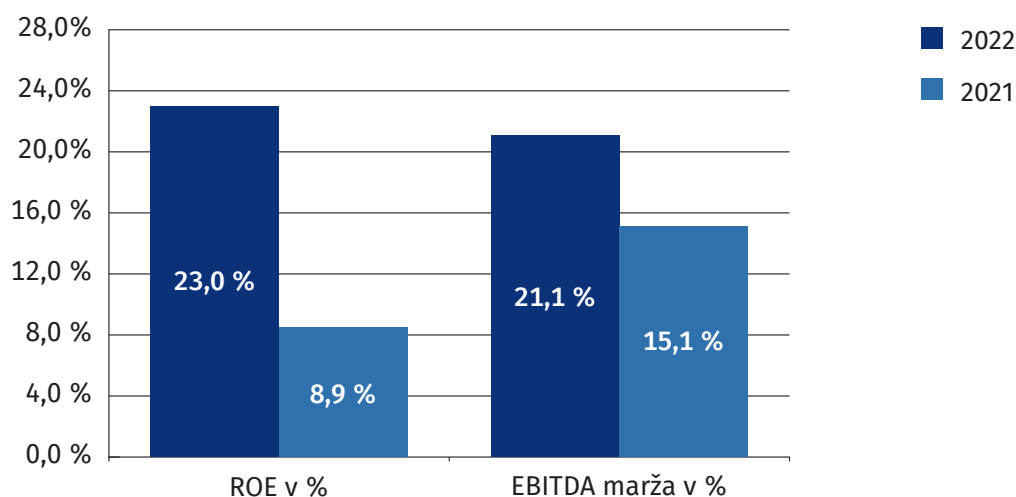
GRAF 6: Poslovanje gospodarske javne službe

2.9 Kazalniki poslovanja

2.9.1. Dobičkonosnost

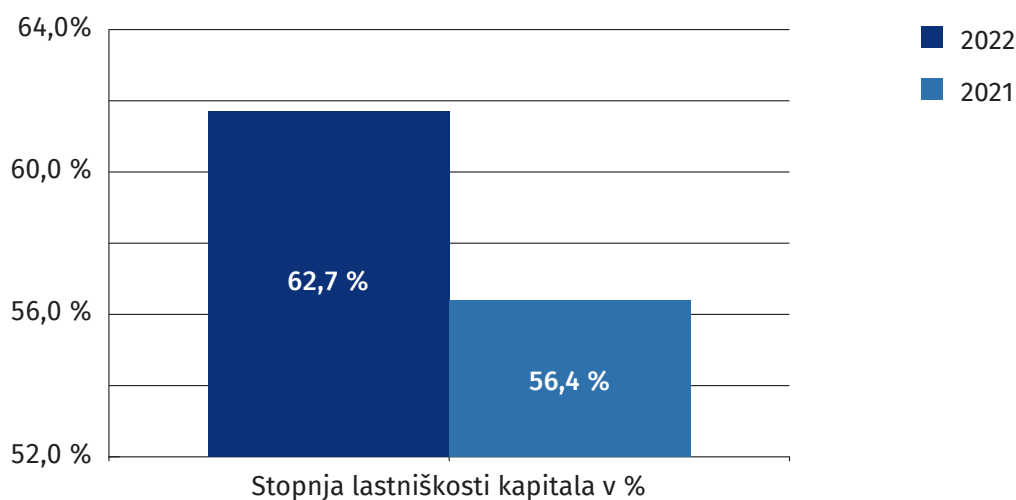
GRAF 7: Kazalci dobičkonosnosti

V letu 2022 dosežena kazalnika dobičkonosnosti (ROE in EBITDA marža) sta višja kot v letu 2021.

2.9.2. Struktura kapitala in financiranje

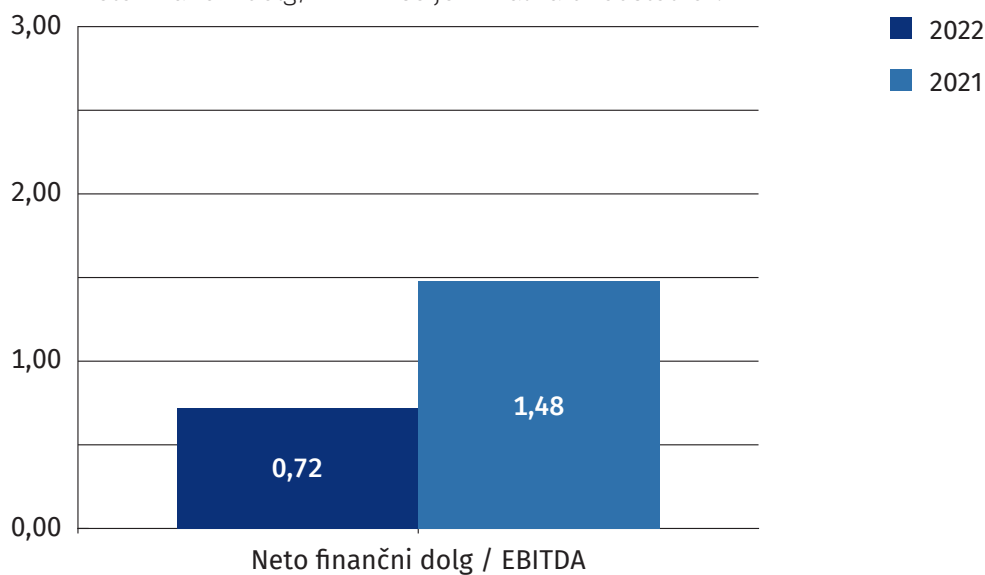
GRAF 8: Stopnja lastniškosti kapitala

Stopnja lastniškosti kapitala je višja od lanske, pri čemer sta tako kapital kot sredstva večja kot v predhodnem letu, a je porast kapitala večji od porasta sredstev.

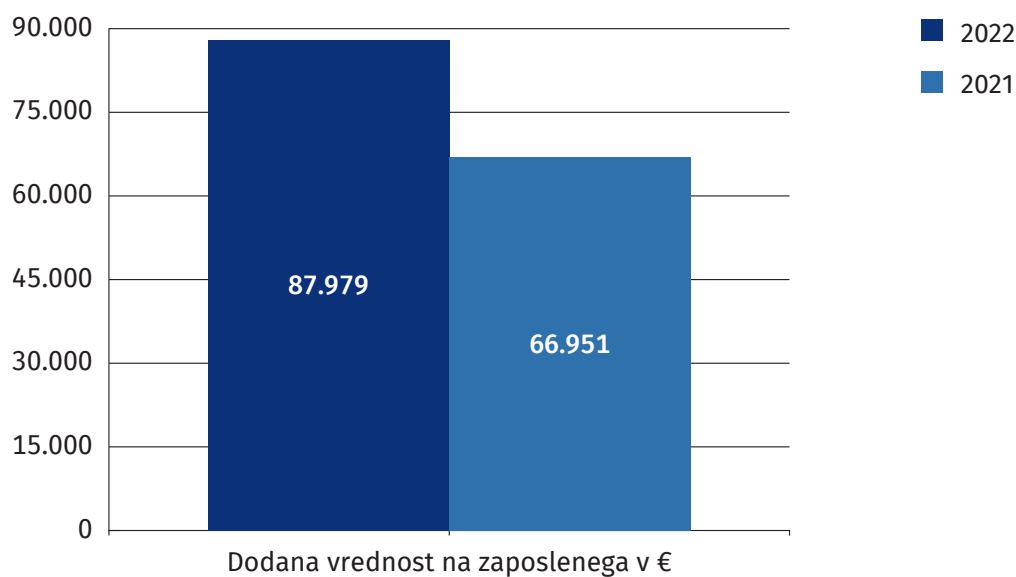
GRAF 9: Neto finančni dolg/EBITDA

Neto finančni dolg/EBITDA se je znižal za 61 odstotkov.

2.9.3. Produktivnost

GRAF 10: Dodana vrednost na zaposlenega

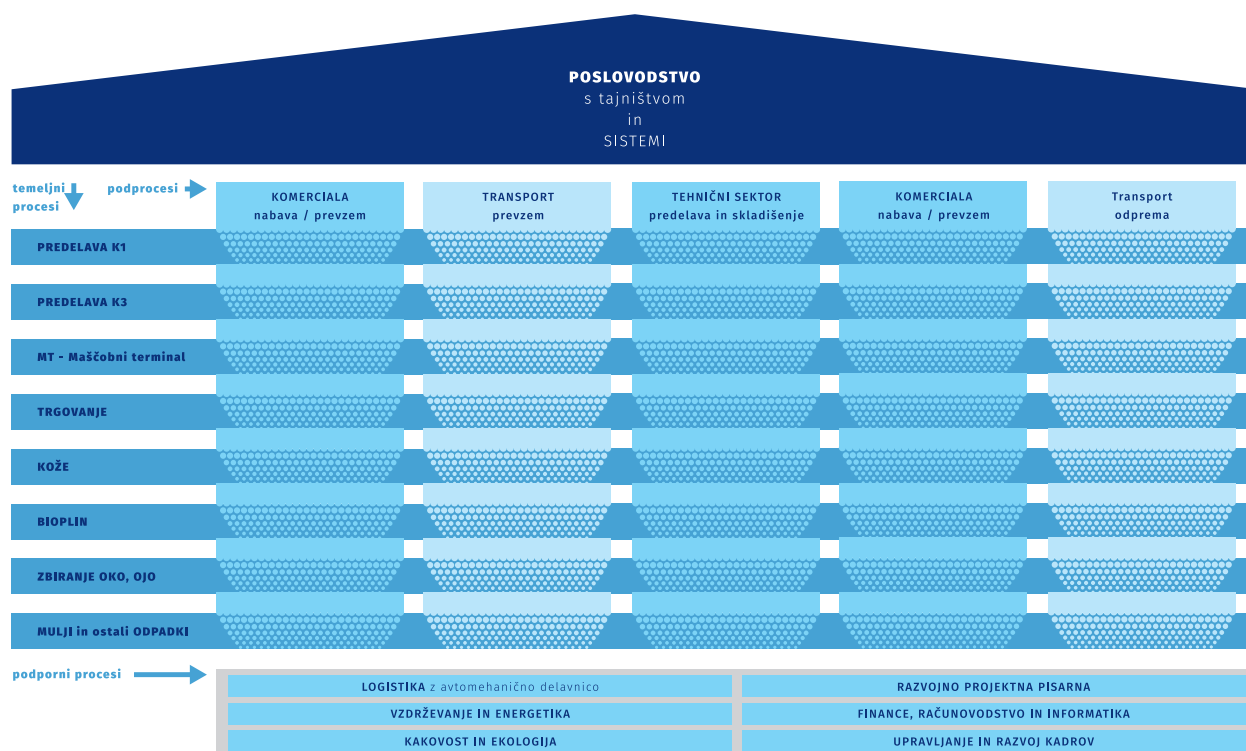

Dodana vrednost na zaposlenega je v letu 2022 s 87.979 € višja od ustvarjene v letu 2021 za 31 odstotkov.

2.10 Poslovanje temeljnih in podpornih procesov

Naša dejavnost sestavlja osem temeljnih procesov in sedem podpornih procesov.

GRAF 11: Procesna shema

TEMELJNI PROCESI

Proces K1: proces obsega zbiranje, prevzem in predelavo živalskih stranskih proizvodov kategorije 1 in 2 (ŽSP K1 in K2) ter oddajo pridobljenih proizvodov mesno kostne moke (namenjene v sežig) in živalske maščobe kategorije 1. Za to dejavnost nam je Vlada RS podelila koncesijo, novo koncesijo za to dejavnost za obdobje 10 let smo pridobili v letu 2022. V letu 2022 smo prevzeli in predelali več količin kot v letu poprej. Kljub vsakoletni slabši surovini vzdržujemo visoko kvaliteto končnih proizvodov. Zahteve po kvaliteti maščobe so vse večje, kar zahteva optimalno delovanje tudi ostalih deležnikov procesa, s poudarkom na logistiki, s ciljem dostave čim bolj svežih surovin, in na kontroli nad prisotnostjo tujkov, predvsem plastičnih materialov (npr. vrečke). Zaradi upokojitev smo na procesu zaposlili več novih sodelavcev, ki jih intenzivno usposabljam s ciljem kvalitetne primopredaje. K optimalnemu delovanju procesa ŽSP K1 prispeva izpolnjevanje določil več standardov, sistemov in shem. Glede na starost/dotrajanost opreme in predimenzioniranost predelovalne linije – količina surovin je namreč od leta 2000, ko so bile izvedene zadnje večje rekonstrukcije, v stalnem upadu – smo v 2021 naredili

načrt popolne obnove predelovalne linije. V načrtu prenove je predvideno, da se prepolovi kapaciteta predelave, delno pa tudi tehnologija. V letu 2022 so potekala operativna dela na pripravi projekta in sklepanju pogodb z dobavitelji opreme in storitev za 1. fazo, ki vključuje zamenjavo sterilizatorjev. Izvedbena dela so se pričela v mesecu novembru.

Proces K3: proces obsega zbiranje in predelavo ŽSP K3 s slovenskega trga. Število zaklanega goveda v slovenskih klavnicah je bilo v letu 2022 manjše za pribl. 1 %, medtem ko je bilo prašičev zaklanih celo pribl. 7 % manj kot leto prej. Zaradi omenjenega trenda smo v letu 2022 na slovenskem trgu prevzeli pribl. 2 % manj ŽSP K3 kot leto prej.

Poslovni partnerji so se soočali z neobičajnimi tržnimi razmerami, na katere je močno vplivala ukrajinska kriza z zgodovinsko visokimi cenami energentov, krme in cen živine. Tudi slovensko kmetijstvo se je soočilo s podobnimi izzivi kot industrija, poleg tega pa je kasneje izredna suša povzročila pomanjkanje krme in s tem visoke cene le-te. Klavna sezona se je predvsem zaradi pomanjkanja krme pričela bolj zgodaj kot običajno. Po obisku evropske veterinarske inšpekcije (FVO) v mesecu septembru so mesnopredelovalni obrati pričeli še bolj podrobno ločevati posamezne vrste ŽSP, kar je v nekaterih primerih zaradi pomanjkanja kadra pomenilo tudi drugačno kategorizacijo ŽSP. Zaradi zahtev kupcev naših končnih proizvodov na procesu v celotni verigi še vedno polagamo veliko pozornosti ustrezni kakovosti prevzetih ŽSP K3. Pri tem smo izredno pozorni na morebitno prisotnost tujkov. S sezonsko optimizacijo zbirnih prog, predvsem v poletnem času, pa še dodatno pripomoremo k boljši kakovosti naših proizvodov.

Proces MT – maščobni terminal: proces zajema nabavo, skladiščenje, mešanje in prodajo živalske maščobe in rastlinskih olj za krmo za živali. Vojna v Ukrajini je v prvi fazi vplivala na pomanjkanje razpoložljivih nabavnih količin zaradi motenj v trgovskih dobavnih verigah (izvoz blaga iz Ukrajine – soja, koruza, sončnica – ter začasnih izvoznih prepovedih blaga – npr. soja iz Srbije in palmovo olje iz Indonezije in Malezije). Cene so praktično čez noč »podivjale« in kupci so bili pripravljeni za blago plačati tudi do 80 % več kot prej. Nepredvidljiva situacija se je s področja rastlinskih olj kmalu preselila tudi na živalske maščobe. Kupci so v strahu, da bodo ostali brez surovin, začeli ustvarjati zaloge.

Če so bili kupci v prvi polovici leta pripravljeni kupiti vse, so že v poletnem času postali bolj previdni. Kupovanja na zalogo ni bilo več in cene so počasi začele drseti navzdol. Prihajala je energetska kriza (pomanjkanje in visoke cene energentov) in trg se je začel »ohlajati«. Zadnji kvartal je že bil v pričakovanju recesije, nekateri naši kupci so začasno zaustavili proizvodnjo in so delali samo v primeru večjih naročil (oleo-kemični sektor). Povpraševanje se je od sredine leta nenehno zmanjševalo.

Proces TRGOVANJE: največji delež v tem procesu predstavlja trgovanje s predelanimi živalskimi beljakovinami (PŽB). Večina količin je bila prodana proizvajalcem hrane za hišne ljubljence (petfood proizvodnja), del količine pa tudi posrednikom. V »petfood« proizvodnji je bilo v letu 2022 ponovno moč zaznati rast, na kar je vplival predvsem trend povečevanja števila domačih ljubljencev (psi, mačke). Ključni trendi, ki so še vplivali na omenjen trg, so bili humanizacija, navade kupcev (razvoj e-tgovine že v času pandemije), kakovost oz. naravne sestavine hrane za hišne

ljubljenčke (v letu 2022 je bilo pri največjih proizvajalcih petfood zaznано doslej največ reklamacij glede kakovosti hrane v povezavi z zdravjem) in trajnost. V prvi polovici leta smo zaradi začasnega skladiščenja proizvodov pri našem dobavitelju z ustrezno korespondenco, organizacijo in informiranjem med našim dobaviteljem in kupcem uspešno obvladali vsa operativna tveganja. Na procesu poteka tudi zbiranje in skladiščenje odpadnega jedilnega olja (OJO) ter oddaja za namen proizvodnje bio goriv (biodiesel). S povečanjem lastno zbranega OJO in nenačrtovanim povečanim odkupom OJO od drugih zbiralcev in komunalnih družb, nam je uspelo prodati večje količine OJO, kot smo načrtovali. Povpraševanje po odpadnem jedilnem olju (OJO) za proizvodnjo biodizla v EU se je v luči Direktiv o obnovljivi energiji povečalo tudi v letu 2022 in se bo verjetno povečevalo tudi v prihodnje, saj se OJO pogosto omenja tudi kot sredstvo za zmanjšanje emisij CO₂ v cestnem prometu in kot surovina za obnovljiva goriva v pomorskem prometu in letalstvu.

Proces KOŽE: obsega zbiranje, prevzem, skladiščenje in prodajo svežih surovih kož strojarnam in usnjarnam na domačem in tujem trgu. V prvem kvartalu je prišlo do znižanja prodajnih cen, zato smo bili primorani temu primerno prilagoditi tudi nabavne cene pri naših dobaviteljih. V letu 2022 smo prevzeli manj kož kot v letu poprej, kar je predvsem posledica konkurence in nižjega zakola v klavnicah. Celotno količino prevzetih kož nam je uspelo brez večjih zapletov prodati.

Proces BIOPLIN: izvaja predelavo biološko razgradljivih odpadkov, predvsem živilskih odpadkov iz gostinstva, trgovin in živilskopredelovalne industrije. Proizveden bioplin se izkorišča na kogeneraciji za proizvodnjo električne energije in toplotne energije. Zaradi procesne nestabilnosti v reaktorjih je bila predelovalna kapaciteta v več mesečnem obdobju znižana. V letu 2022 se je bioplinski napravi iztekla 15-letna podporna shema (maj 2022), kar se odraža v bistveno nižjih subvencijah/prihodkih iz naslova proizvedene električne energije v primerjavi s preteklim letom. Večji del proizvedene električne energije se porabi za lastne potrebe, s čimer zagotavljamo visoko stopnjo samooskrbe z električno (zeleno) energijo (72 odstotkov).

Proces BIOO: proces vključuje zbiranje odpadkov (organskih kuhinjskih odpadkov – OKO in odpadnega jedilnega olja – OJO) neposredno pri povzročiteljih, ki opravljajo gostinsko dejavnost (HORECA segment, šole, javni zavodi ...) in dejavnost trgovine. Pri zbiranju smo veliko energije vlagali v optimizacijo logistike, prav tako pa smo v letu 2022 zaključili z investicijami v vozni park in zbirno opremo. Zaradi naraščajočih stroškov (stroški dela, goriva, vzdrževanje, predelava) smo morali pri kupcih dvigniti cene naših storitev. Večino zbranih količin smo predelali v lastni bioplinarni.

Proces MULJ in ostali ODPADKI: proces vključuje zbiranje mulja komunalnih čistilnih naprav in industrijskega mulja, njegovo predelavo in po potrebi oddajo drugim prevzemnikom. V letu 2022 smo nadaljevali postopke, potrebne za dokončanje in zagon investicije v sušenje mulja, ki naj bi bila zaključena do konca leta 2023. Vsem obstoječim in novim poslovnim partnerjem smo tekom celega leta uspeli zagotavljati reden prevzem odpadkov v predelavo. Poleg mulja smo redno prevzemali tudi odpadke: ostanek iz grabelj in sit, kot tudi različne biološke odpadke, namenjene za predelavo v bioplin. V letu 2022 smo nadaljevali s čezmejnimi premeščanjem določenih odpadkov preko hčerinske družbe KOTO TRADE.

PODPORNI PROCESI

KAKOVOST IN EKOLOGIJA v lastnem laboratoriju analizira in spremlja kakovost končnih izdelkov, izvaja vhodno kontrolo, kontrolo proizvodnih procesov kot tudi kvaliteto končnih izdelkov. Znotraj procesa se izvaja tudi nadzor nad delovanjem biološke čistilne naprave za odpadne vode ter biofiltra za čiščenje odpadnega zraka. Na biološki čistilni napravi je bil opravljen preventivni pregled bazena, vgrajen pa je bil tudi nov aerator. Konec leta 2022 so se na biološki čistilni napravi pričela vzdrževalna dela na električni opremi in na procesni avtomatizaciji.

VZDRŽEVANJE skupaj s področjem **ENERGETIKE** skrbi za redno vzdrževanje vseh naprav, izvajanje investicijskega vzdrževanja, skrbi pa tudi za nemoteno delovanje energetske naprave in njihovo energetsko učinkovito delovanje. Zaradi energetske krize smo v letu 2022 preventivno kupili in ustvarili zalogo lahkega kurilnega olja, ki bi jo v primeru zaustavitve dobave zemeljskega plina uporabili za zagotavljanje nemotene obratovanja procesov. Vse energetske naprave so tekom celega leta delovale brez večjih izpadov, specifična poraba energentov je ostala v načrtovanih mejah. Razmerje med preventivnim in kurativnim vzdrževanjem je v letu 2022 ostalo na načrtovani ravni.

LOGISTIKA upravlja s 35 tovornimi vozili, 15 priklopnimi vozili, 13 kombi vozili do 3,5 t NDM, 2 manjšima osebima dostavnima voziloma, 14 različnimi viličarji, 2 delovnim strojem in 5 osebnimi vozili. V letu 2022 smo kupili 3 tovorna vozila EURO6 do skupne NDM 12 t. V vozni park težkih tovornih vozil do 40 t NDM smo dodatno integrirali 4 vlačilce EURO6 in 4 specialne polpriklopnike za transport kotalnih zabojnikov, velikih 40 m³, in volumenskega transporta do 60 m³. Za potrebe učinkovitejših procesov interne logistike smo nabavili 4 novejša viličarja in teleskopski nakladalnik. Z namenom razvoja optimizacije interne logistike in proizvodno-logističnih procesov (ŽSP K1 in K3) smo kupili preko 10 različnih vrst kotalnih zabojnikov in cisterno za kri. V letu 2022 je bil velik poudarek namenjen optimizaciji procesa in dvigovanju nasipnih tež v transportnih enotah na različnih programih kot tudi nadomeščanju zunanjih specialnih prevozov z izvajanjem prevozov v lastni režiji.

FINANCE, RAČUNOVODSTVO IN INFORMATIKA pripravlja izkaze in poslovna poročila ter nudi ključno podatkovno podporo za sprejemanje poslovnih odločitev, zagotavlja varnost finančnega poslovanja ter skrbi in vodi digitalizacijo podpornih procesov v družbi. V začetku leta 2022 se je zaključil postopek zapiranja hčerinske družbe NUPPER d. o. o. po skrajšanem postopku brez likvidacije. Nadgradili smo komunikacijsko opremo za dodatno zaščito oz. nadzor internega omrežja. Razvijali in vpeljevali smo novo programsko opremo ter uvajali vse več dokumentacije v elektronsko obliko, s ciljem razviti brezpapirno poslovanje v družbi. Oddelek informatika je izvedel tudi penetracijske teste, s čimer smo preverili varnost pred kibernetскими napadi oz. vdori.

SISTEMI: področje skrbi za pripravo in izvedbo notranjih presoj, izvaja vse aktivnosti v zvezi z zunanjimi presojami sistemov, izvaja nadzor skladnosti procesov z zahtevami okoljevarstvenega dovoljenja in z veterinarskimi zahtevami, izvaja vlogo pooblaščenca za okolje, sodeluje pri inšpekcijskih pregledih, spremlja zakonodajo, pripravlja interna

navodila in skrbi za njihovo interno objavo, nadzoruje delo varnostne službe in izvaja vlogo pooblaščenca za varnost pri delu. V letu 2022 smo prejeli odločbo o spremembi okoljevarstvenega dovoljenja (OVD), oddali smo dokument Ocena možnosti onesnaženja tal in podzemne vode, izvedli smo zunanje kontrolne presoje ISO 9001, ISO 14001, INS ter recertifikacijsko presojo ISCC-EU in SMETA. Izdelan je bil interni pravilnik OPR-50 varovanje poslovne skrivnosti. Področje sistemov je podrobneje predstavljeno v Trajnostnem razvoju v točki 2.12.4 Sistemi vodenja.

Skrb za **UPRAVLJANJE IN RAZVOJ KADROV** je eden pomembnih ciljev razvoja družbe KOTO. Aktivnosti s področja kadrov v letu 2022 zaznamuje rast števila zaposlenih, vlaganje v izobraževanje in usposabljanje, nadgradnjo kompetenčnega modela, periodno merjenje klime, zadovoljstva in zavzetosti zaposlenih, digitalizacijo kadrovskih procesov, s katero stremimo k izboljšanju izkušnje zaposlenih, kot tudi bolj optimalnemu izvajanju kadrovske administracije. Nadaljujemo s krepitvijo prepoznavnosti blagovne znamke, ki jo med drugim dvigujemo tudi z donacijami, ki odražajo našo usmerjenost v družbeno odgovornost. Začeli smo se intenzivneje povezovati s šolami, podelili smo prve kadrovske štipendije, nadaljujemo tudi z omogočanjem obveznega praktičnega usposabljanja. Utrjujemo v preteklem letu odprte nove komunikacijske kanale s ciljem boljše obveščenosti zaposlenih o dogajanju v podjetju. Področje kadrov je podrobneje predstavljeno v Trajnostnem razvoju v točki 2.12.7 Zaposleni.

PROJEKTNO RAZVOJNA PISARNA je v letu 2022 uspešno zaključila projekt Občinskega podrobnega prostorskega načrta (OPPN) s sprejemom OPPN 75 za del industrijske cone Zalog. Načrt OPPN 75 določa pogoje za umeščanje v prostor in prostorsko urejanje v delu industrijske cone in družbi KOTO omogoča razvoj dejavnosti. Nadaljevalo se je delo na projektih sušenje mulja ČN, projektu zajema odpadne toplote ter projektu biometan. Projekt zajema odpadne toplote cilja na izrabo odpadne toplote iz procesov predelave ŽSP za namen sušenja mulja. Zaradi energetske krize in visokih cen zemeljskega plina je ta projekt prioriteta in se projektno načrtuje skupaj z razširjeno investicijo sušilnice mulja. Na projektu biometan je izdelan investicijski program in sklenjena namera o sodelovanju z lokalnim partnerjem JP Energetika Ljubljana.

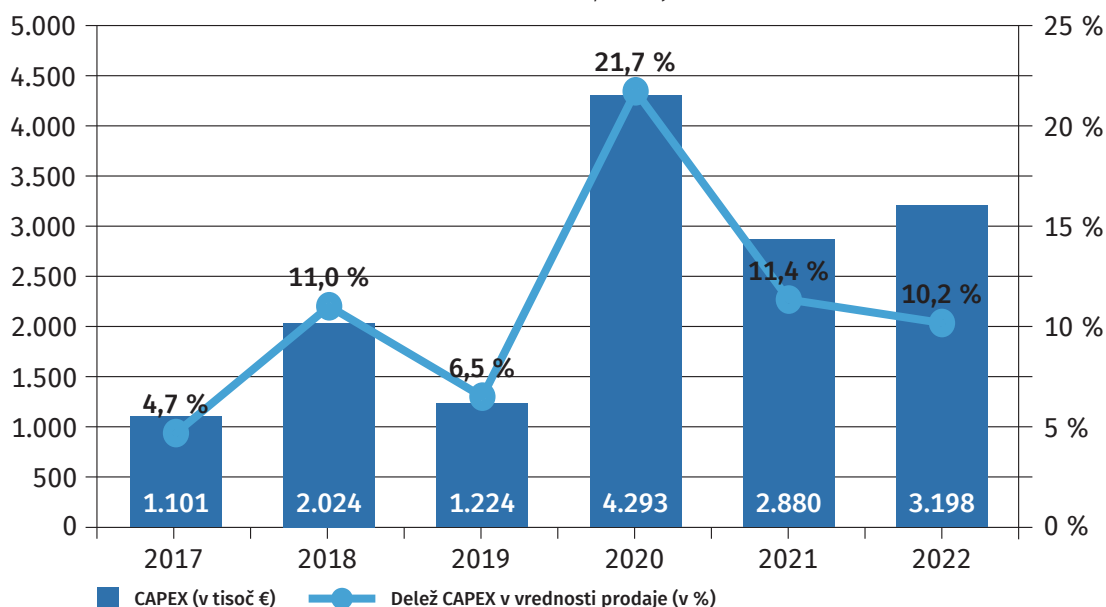
Na podlagi Digitalne strategije smo zagnali strateške digitalne projekte in spremljali njihovo izvajanje. Večina odprtih digitalnih strateških projektov uspešno poteka. Celotna digitalna preobrazba podjetja se bo lahko izvedla v večletnem obdobju. Konec leta smo z namenom ustvarjanja inovativne kulture spodbudili inovativnost sodelavcev s postopkom transparentnega podajanja idej, hitro oceno vpliva idejnih rešitev na poslovanje in nagrajevanjem.

Konec leta smo pričeli s pripravo na izdelavo Trajnostne poslovne strategije družbe KOTO 2024–2030.

2.11 Investicije

V letu 2022 je bilo največ investicij usmerjenih v posodabljanje proizvodno tehnoloških procesov (sterilizator K1, anaerobni filter na procesu bioplin ...), posodabljanje raznih elektro in strojnih instalacij, pomemben del pa je bil namenjen tudi izboljšanju delovnih pogojev (pisarne, garderobe ipd.) in obnovi nepremičnin. Na logistiki je bilo največ investicij povezanih z nakupom vozil, prikolic in opreme (zabojniki). Ostala vlaganja so bila namenjena OPPN in OVD, razvojnim projektom in informatiki. Vrednost CAPEX je v letu 2022 znašala 3,2 mio €. Zaradi zamikov pri dobavah bo del investicij, potrjenih v letu 2022, dokončanih v letu 2023.

GRAF 12: CAPEX in delež CAPEX v vrednosti prodaje

2.12 Trajnostni razvoj družbe KOTO¹⁷

Za čisto in varno prihodnost je slogan, s katerim se v družbi KOTO zavezujemo k trajni skrbi za čisto in varno prihodnost. V družbi na vseh področjih delovanja zasledujemo najvišje okoljske in veterinarske zahteve. Z visokokakovostnimi storitvami in inovativnimi rešitvami pripomoremo k ohranjanju čistega okolja ter varovanju zdravja ljudi in živali, s čimer prispevamo k dolgoročnemu varnemu razvoju in obstoju družbe kot celote.

V družbi KOTO s svojimi rešitvami nudimo pomembno podporo živilskopredelovalni industriji ter komunalnemu gospodarstvu v Sloveniji.

Prepoznavamo priložnosti in tveganja trajnostnega razvoja, podnebnih sprememb in krožnega gospodarstva, kar pomeni, da vse bolj trajnostno upravljamo s celotno verigo dodane vrednosti svojih izdelkov in storitev. S svojo vizijo, poslanstvom in storitvami prispevamo k blaginji lokalnega okolja, trajnostnemu razvoju Republike

¹⁷ GRI GS 102-32, 102-49, 102-50, 102-51, 102-52, 102-54

Slovenije, opredeljenemu v Strategiji razvoja Slovenije 2030, podnebnim ciljem EU do leta 2050 in doseganju trajnostnih ciljev Združenih narodov do leta 2030.

V družbi KOTO o svojem trajnostnem razvoju poročamo v okviru letnega poročila.

Letos tretjič poročamo v skladu s standardi GRI za leto 2022. Tudi v prihodnje bomo nadaljevali z letnim trajnostnim poročanjem v skladu s standardi GRI.

V proces priprave trajnostnega poročila smo vključili vsa področja in dejavnosti družbe, vključno z vodstvom družbe.

Naše poročanje je transparentno in vsebuje podatke oz. kazalnike, ki jih v družbi KOTO upravljamo. Pri izbiri vsebine so ključni naslednji atributi: bistvenost, vključenost deležnikov in trajnostni kontekst. Pri podajanju vsebine smo se trudili za uravnoteženost, primerljivost, točnost, jasnost in zanesljivost podatkov.

2.12.1. Ključne usmeritve trajnostnega razvoja družbe KOTO¹⁸

Trajnostni razvoj družbe KOTO temelji na štirih stebrih, s katerimi dosegamo lastne trajnostne cilje in prispevamo k doseganju trajnostnih ciljev Združenih narodov do leta 2030.

2.12.1.1 Konkurenčnost, ki ustvarja dodano vrednost za vse

- Zagotavljanje konkurenčnih izdelkov in storitev s pametnimi, krožnimi poslovnimi modeli, tehnologijami in snovmi.
- Zagotavljanje trajnostnega načina proizvodnje in porabe.
- Doseganje uspešnih poslovnih rezultatov.
- Doseganje ugodnih posrednih vplivov na gospodarstvo.
- Zagotavljanje varnih in kakovostnih delovnih mest.
- Poslovanje, skladno z zakonodajo in visokimi etičnimi standardi.

Prispevamo k naslednjim trajnostnim ciljem Združenih narodov do leta 2030:

¹⁸ GRI GS 103-1

2.12.1.2 Vključujoča, zdrava, varna in odgovorna družba

- Zagotavljanje prehranske varnosti in boljše prehrane.
- Zdravo in aktivno življenje zaposlenih in širše skupnosti.
- Prispevanje k vključujočemu trgu dela in zagotavljanje enakih možnosti ter kakovostnih delovnih mest.
- Zagotavljanje varnosti vseh udeležencev v verigi vrednosti (dobavitelji, zaposleni, kupci).

Prispevamo k naslednjim trajnostnim ciljem Združenih narodov do leta 2030:

2.12.1.3 Zdravo naravno okolje, nizkoogljična prihodnost

- Nizkoogljično krožno gospodarstvo.
- Trajnostno upravljanje naravnih virov.
- Trajnostni razvoj kmetijstva in ekosistemov.

Prispevamo k naslednjim trajnostnim ciljem Združenih narodov do leta 2030:

2.12.1.4 Visoka stopnja sodelovanja

- Transparentnost in učinkovitost poslovanja.
- Večdeležniški dialogi in sodelovanje.
- Družbeno odgovorni projekti in partnerstva.

Prispevamo k naslednjim trajnostnim ciljem Združenih narodov do leta 2030:

2.12.2. Tveganja in priložnosti trajnostnega razvoja¹⁹

V družbi KOTO se močno zavedamo, da smo pomemben člen krožnega gospodarstva in da pomembno prispevamo k trajnostnemu razvoju družbe. Zavezani smo strogemu spoštovanju zakonodaje – tako s področja okolja kot veterine ter preostale področne zakonodaje (davčna, delovna ...). Veliko energije in virov vlagamo v zagotavljanje skladnosti poslovanja, saj smo prepričani, da nam to omogoča dolgoročno stabilno in varno poslovanje. Trajnostni razvoj z upravljanjem podnebnih izzivov in modeli krožnega gospodarstva za družbo KOTO prinašajo tako priložnosti kot izzive oz. tveganja. Te prepoznavamo v kontekstu nacionalnega okolja in mednarodne ekonomije. Stremimo k postopni rasti prihodkov in dobička. Tveganja, predvsem tržna, obvladujemo z vertikalnim povezovanjem, premišljeno diverzifikacijo poslovanja, nenehnimi procesnimi izboljšavami ter digitalizacijo. Eden največjih izzivov Slovenije, ki je relevanten za naše poslovanje, je pomanjkanje predelovalnih kapacitet za določene vrste odpadkov, kot je, npr., mulj iz komunalnih čistilnih naprav. Tu vidimo priložnost, da bi iz teh odpadkov pridobivali fosfor, ki ga je EU uvrstila na seznam strateško pomembnih surovin, pomembnih za razvoj in obstoj kmetijstva in preostalega gospodarstva. Razvojno priložnost vidimo tudi v proizvodnji biometana, ki naj bi v prihodnje predvsem v transportu igral pomembno vlogo pri prehodu v nizkoogljično družbo. Za doseganje teh ciljev bodo potrebne nove investicije, izvedba katerih je zaradi zahtevnih postopkov in nejasnih strategij države tvegana. V letu 2022 smo na seznam trajnostnih projektov dodali zajem odpadne toplote, ki bo zmanjšal rabo zemeljskega plina ter projekt izgradnje sončne elektrarne.

Zaradi globalnih podnebnih sprememb se spreminjajo tudi navade kupcev. Ena takih je upad porabe oz. prodaje rdečega mesa, saj naj bi živinoreja izdatno prispevala k emisijam toplogrednih plinov. Vedno več je vegetarijancev in potrošnikov, ki dajejo prednost beljakovinam, ki so pridobljene na bolj trajnosten način in po njihovem prepričanju manj škodujejo okolju. Zmanjšanje prireje in klanja, predvsem govedi, lahko pomembno vpliva na manjše vhodne količine, namenjene predelavi. Omenjeni trendi bodo vplivali na obseg in stabilnost poslovanja kafilerij po svetu. Zato v družbi KOTO dolgoročno vidimo svojo priložnost v proizvodnji alternativnih virov beljakovin (npr. iz insektov). Te bomo potrebovali zaradi naraščanja prebivalstva v globalnem merilu. Med tveganji je potrebno omeniti tudi pomanjkanje vode, ki jo potrebujemo za naše tehnološke procese. Dolgoročno bomo zato iskali rešitve, ki bodo podpirale zmanjševanje rabe vode ter povečevanje rabe deževnice.

Kot edina družba v Sloveniji, ki opravlja kaflerijsko dejavnost, se zavedamo svoje odgovornosti, ki jo imamo pri zagotavljanju varovanja zdravja ljudi in živali. Slednjega se širša skupnost ne zaveda dovolj, zato je pred nami obdobje intenzivnejše promocije naše dejavnosti in vpliva, ki jo ima na vsakodnevno življenje posameznika

¹⁹ GRI GS 102-15, 102-29, 102-46

oz. skupnosti. Z ustrezno promocijo in komunikacijo v javnosti želimo kafiliterijski dejavnosti dvigniti ugled.

2.12.3. Zainteresirane strani oz. deležniška matrika²⁰

Poslovodstvo je s ciljem ustreznega sodelovanja z družbo skrbno preučilo vse zainteresirane strani, njihove interese ter vzpostavilo transparentne in odgovorne odnose. Poslovodstvo zagotavlja, da se redno prepoznavajo, usklajujejo in po najboljših močeh izpolnjujejo trenutne in prihodnje potrebe zainteresiranih strani ter njihova pričakovanja. Zainteresirane strani, njihove relevantne potrebe in pričakovanja prikazujemo v tabeli.

²⁰ GRI GS 102-13, 102-21, 102-40, 102-42, 102-43, 102-44, 102-46, 102-47

TABELA 3: Zainteresirane strani ter njihove relevantne potrebe in pričakovanja

Relevantne zainteresirane strani	Relevantne potrebe in pričakovanja
Lastniki	Doseganje vsakoletno postavljenih kvalitativnih in kvantitativnih meril
	Pravočasno in kvalitetno poročanje ter informiranje
	Poslovanje skladno z zakonodajo, priporočili in kodeksi lastnika
Zaposleni	Plačni sistem
	Redna usposabljanja in izobraževanja
	Varno delovno okolje
	Etično poslovanje
	Poslovanje skladno z zakonodajo
	Razvoj kariere, napredovanja
	Uspešno poslovanje
Kupci	Zahteve po kakovostni storitvi in kakovostnih izdelkih
	Skladnost poslovanja
	Certificirani procesi in produkti
	Etično poslovanje
	Sposobnost prilagajanja
	Informiranost o spremembah in trendih
Dobavitelji	Varna, skladna, konkurenčna in zanesljiva storitev
	Redna plačila
	Prilagodljivost
	Širok nabor storitev
	Informiranost o spremembah in trendih
Zakonodajalci in državni organi	Poslovanje, skladno z zakonodajo
	Vključevanje v razvoj in napredek procesov
	Informiranost
Druge zainteresirane javnosti: krajani, nevladne organizacije, društva idr.	Ustrezna informiranost
	Poslovanje, skladno z zakonodajo
	Sponsoriranje in sodelovanje v projektih
	Vključenost pri prostorskem načrtovanju

Z vsemi zainteresiranimi stranmi razvijamo in krepimo trajna partnerstva, ki temeljijo na vzajemnih in enakopravnih odnosih. Vsi se zavedamo, da le v razvojnem

sodelovanju ustvarjamo trajno vrednost in uspešno odgovarjamo izzivom trajnostne družbe.

Z zainteresiranimi stranmi opravljamo kontinuiran dialog preko vseh razpoložljivih kanalov komuniciranja (telefonski klici, elektronska pošta, spletna stran, obiski pri kupcih, družbena omrežja, strokovni mediji idr.). Vsak deležnik je individuum, zato vsaki zainteresirani skupini prilagajamo način komuniciranja. Vse pobude in pričakovanja deležnikov analiziramo in se nanje odzovemo, pri čemer si prizadevamo tako izboljšati kakovost procesov kot tudi razviti sodelovanje oz. vzpostaviti odnos z deležniki.

V družbi KOTO vsako leto organiziramo kongres za svoje partnerje in preostale ključne deležnike, na katerem obravnavamo najbolj aktualne in pereče teme s področja naše dejavnosti. V letu 2022 nam je po dveh letih premora zaradi epidemije COVID-19 zopet uspelo izvesti kongres in posvet o aktualnih temah. Drugih posvetovanj nismo organizirali.

S svojim strokovnim znanjem aktivno sodelujemo v več strokovnih in gospodarskih združenjih, in sicer:

- Gospodarska zbornica Slovenije (Sekcija bioplinarjev, Sekcija zbiralcev in predelovalcev kovinskih in nekovinskih odpadkov),
- EFPA – EUROPEAN FAT PROCESSORS AND RENDERERS ASSOCIATION,
- GIZ MESO – IZDELKI,
- Združenje nemških kafileristov – Servicegesellschaft Tierische Neben,
- Združenje Manager,
- Združenje delodajalcev Slovenije,
- Zeleno omrežje Slovenije,
- Združenje nabavnikov Slovenije.

2.12.4. Sistemi vodenja²¹

Naša temeljna načela so stalno izboljševanje ciljev kakovosti, odnosov do vseh zainteresiranih strani, skladnost z zahtevami zakonodaje in najboljše tržne prakse ter zagotavljanje najvišje odgovornosti do varovanja okolja. Za doseganje ciljev družbe KOTO smo odločeni nadaljevati pot k trajni odličnosti. Zato smo vzpostavili in integrirali več sistemov vodenja. Poslovodstvo družbe vzpostavlja, izvaja in vzdržuje področne politike ter zagotavlja, da so odgovornosti in pooblastila za ustrezne vloge dodeljeni, sporočeni in razumljeni vsem sodelavcem.

V družbi KOTO imamo uveljavljenih in certificiranih več sistemov, in sicer:

- Sistem vodenja kakovosti, certificiran po standardu **ISO 9001**.
- Sistem ravnanja z okoljem, certificiran po standardu **ISO 14001**.
- Sistem **HACCP** za področja, odobrena in registrirana s strani Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin. HACCP je preventiven, sistematičen način proizvodnje varnih oz. zdravstveno

²¹ GRI GS 102-17, 205-2

ustreznih živil. Zajema predelavo hrane od kmetovalca do mize uporabnika in vključuje vse vrste živilske dejavnosti.

- **SMETA** (Sedex Members Ethical Trade Audit) je presoja sistema po mednarodnih standardih, pri katerih ocenjujejo naslednja področja: pravice zaposlenih, varnost in zdravje pri delu, poslovno etiko ter skrb za varovanje okolja. Presoja vključuje pregled uresničevanja načel Združenih narodov o podjetjih in človekovih pravicah, odgovorno kadrovske politiko, merjenje izboljšav na delovnem mestu in odgovornost do spoštovanja pravice zemljišč oz. t. i. »land rights«.
- Certifikat **ISCC-EU** smo prejeli za procese, ki so vezani na zbiranje, odkup, predelavo in trgovanje s trajnostno biomaso. Področje certificiranja obsega: zbiranje, predelavo, prodajo in odkup trajnostnih surovin, dokazovanje trajnostne proizvodnje oz. zbiranja biomase (odpadnih olj in ostankov za proizvodnjo biogoriv kot tudi masnih bilanc vrednosti emisij toplogrednih plinov) in zagotovitev skladnosti pri vseh procesih z zahtevami sheme ISCC EU o trajnosti biomase za proizvodnjo biogoriv.
- **INS** (Italian National Certification System of Biofuels and Bioliquids Sustainability) je italijanski nacionalni sistem certificiranja za trajnost tekočih in drugih biogoriv. Z njim so italijanska podjetja postavila zahteve za svoje dobavitelje, da v okviru svojih pristojnosti delujejo skladno z nacionalno certifikacijsko shemo za biogoriva in tekoča biogoriva. To dokazujejo s pridobitvijo certifikata o skladnosti. To certificiranje v družbi KOTO uporabljamo na področju proizvodnje živalske masti kategorije 1 in njene prodaje.

2.12.5. Etični kodeks

S sprejetjem Etičnega kodeksa v družbi KOTO stremimo k cilju, da bi zaposlenim v celotni tržni verigi zagotovili ustrezne delovne pogoje v skladu s človekovimi pravicami. Kodeks podaja smernice za spodbujanje in izboljševanje teh pogojev.

2.12.6. Obvladovanje prevar

V družbi KOTO smo sprejeli ničelno toleranco do prevar, s čimer jasno sporočamo svojo zavezo k aktivnemu zagotavljanju poštenega, odgovornega in zakonitega poslovanja. Politika obvladovanja prevar temelji na treh stebrih: preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju prevar z namenom zagotavljanja varnosti in uspešnosti poslovanja.

Aktivnosti s področja preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja prevar:

- Prijavo suma prevare lahko oddajo vsi zaposleni in tretje osebe.
- Interni pravilnik o preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju prevar.
- Prijava poslovnih daril.
- Obvladovanje nasprotja interesov.

- Ozaveščanje zaposlenih o temah s področja skladnosti poslovanja (izobraževanja, delavnice, interni kanal Slack).
- Sodelovanje z zunanjimi strokovnjaki s področja skladnosti poslovanja in integritete.

V letu 2022 nismo prejeli nobene prijave suma prevare.

2.12.7. Zaposleni

Z rastjo števila zaposlenih, menjavo generacij, nadgradnjo kompetenc zaposlenih, potrebnih za konkurenčnost podjetja, postajajo procesi upravljanja z zaposlenimi vedno bolj usmerjeni v sistematično pridobivanje in zadržanje zaposlenih, razvoj zaposlenih ter izgradnjo motivacijskega, varnega in zdravega delovnega okolja, v katerem bodo zaposleni lahko razvili vse svoje potencialne.

2.12.7.1 Analiza strukture in gibanja zaposlenih²²

Družba KOTO je leto 2022 zaključila s 150 zaposlenimi, kar pomeni 4 % več kot v istem obdobju leto poprej. Zaposlenih je bilo 29 žensk (19,3 %) in 121 moških (80,7 %).

TABELA 4: *Gibanje števila zaposlenih po spolu med leti 2019 in 2022*

Leto	Št. zaposlenih	Ženske	%	Moški	%
2019	114	24	21,05 %	90	78,95 %
2020	123	27	21,95 %	96	78,05 %
2021	144	27	18,75 %	117	81,25 %
2022	150	29	19,33 %	121	80,67 %

V starostni strukturi dosegajo največji delež zaposleni, tako ženske kot moški, stari od 45 do 54 let (30,7 %). Najnižji delež zaposlenih beležimo do starosti 24 let (3,3 %).

TABELA 5: *Zaposleni v letu 2022 po spolu in starosti*

Starost/spol	Št. zaposlenih	%	Ženske	%	Moški	%
do 24	5	3,33 %	0	0,00 %	5	3,33 %
25-34	26	17,33 %	5	3,33 %	21	14,00 %
35-44	37	24,67 %	8	5,33 %	29	19,33 %
45-54	46	30,67 %	10	6,67 %	36	24,00 %
nad 55	36	24,00 %	6	4,00 %	30	20,00 %
Skupaj	150	100,00 %	29	19,33 %	121	80,67 %

²² GRI GS 401-1

V družbi KOTO imamo 95 zaposlenih iz osrednjeslovenske regije oz. 63,3 % vseh zaposlenih. Sledijo zaposleni iz zasavske (21,3 %) in gorenjske regije (8 %). Manjši delež zaposlenih prhaja iz savinjske regije, jugovzhodne Slovenije, podravske, posavske in primorsko-notranje regije.

TABELA 6: Zaposleni v letu 2022 po regijah

Slovenske regije	Skupaj	%	Ženske	Moški
Osrednjeslovenska	95	63,33 %	23	72
Zasavska	32	21,33 %	2	30
Gorenjska	12	8,00 %	3	9
Savinjska	4	2,67 %	/	4
Podravska	3	2,00 %	/	3
Jugovzhodna Slovenija	2	1,33 %	1	1
Posavska	1	0,67 %	/	1
Primorsko- notranjska	1	0,67 %	/	1
Skupaj	150	100,00 %	29	121

Na vodilnih in vodstvenih delovnih mestih je v letu 2022 delalo 18 zaposlenih oz. 12,0 % vseh zaposlenih, od tega 4 ženske (22,2 %) in 14 moških (77,8 %).

TABELA 7: Zaposleni na vodilnih in vodstvenih delovnih mestih v letu 2022 po spolu in starosti

Starost/spol	Ženske	Moški
35-44	1	6
45-54	2	5
55-	1	3
Skupaj	4	14

Družba KOTO ima 13 % nekvalificiranih oz. priučenih delavcev, 35 % vseh zaposlenih ima srednješolsko poklicno izobrazbo, 22 % srednjo izobrazbo, 14 % višješolsko in visokošolsko izobrazbo in 8 % vseh zaposlenih ima visoko izobrazbo, magisterij oz. doktorat znanosti.

TABELA 8: Izobrazbena struktura (stanje na dan 31. 12.)

Stopnja	Izobrazba	2022	v %
I. ali II.	Nekvalificiran ali OŠ/priučen	20	13 %
III.	Nižja poklicna izobrazba	9	6 %
IV.	Srednješolska poklicna izobrazba	53	35 %
V.	Srednja tehnična in druga strokovna izobrazba	34	23 %
VI/1.	Višješolska izobrazba	11	7,0 %
VI/2.	Visokošolska izobrazba prve stopnje	10	7,0 %
VII.	Specialistična izobrazba po visokošolski, univerzitetni, magisterij (za imenom)	11	7,0 %
VIII/1.	Specializacija po univ. programih, magisterij znanosti (pred imenom)	0	0 %
VIII/2.	Doktorati znanosti (pred imenom)	2	1 %
Skupaj		150	100 %

2.12.7.2 Skrb za zaposlene

V letu 2022 je bilo področje upravljanja z zaposlenimi najbolj zaznamovano s hitro rastjo števila novo zaposlenih. Operativno delo z zaposlenimi je obsegalo predvsem zaposlovanje novih sodelavcev, s poudarkom na njihovem uvajanju. Izdatno smo vlagali tudi v izobraževanja in usposabljanja zaposlenih. Poslovni rezultati družbe so dopuščali izplačilo visokega regresa in nagrade za poslovno uspešnost. Prav tako smo vsem zaposlenim doplačali premijo dodatnega pokojninskega zavarovanja za celo leto 2022. Zaradi višje konkurenčnosti na trgu dela smo vsem zaposlenim dvignili plače.

Strateško upravljanje z zaposlenimi pa je temeljilo tudi na načrtovani digitalni preobrazbi, ki bo od zaposlenih zahtevala veliko mero prilagajanja in obvladovanja sprememb. V luči zahtev digitalne ekonomije smo v letu 2022 prenovili kompetenčni model ter uvedli nov kadroviski informacijski sistem, ki omogoča digitalizacijo vseh kadrovskih procesov. Za zaposlene, ki ne uporabljajo službenih računalnikov, smo vzpostavili »info točko«, kjer bodo lahko opravljali svoje obveznosti v povezavi s kadrovskimi procesi in dostopali do svojih kadrovskih dokumentov ter ostalih podatkov, ki jih potrebujemo za opravljanje svojega dela. Pričeli smo s projektom KOTO akademije, s ciljem da se zagotovi medgeneracijska predaja znanj in lažja vključitev novih zaposlenih kot tudi stalna pomoč pri situacijah, kjer so potrebne hitre odločitve, ukrepanje in izvedba akcije, kjer lahko za uspešno razrešitev problematike pripomorejo pretekle izkušnje.

2.12.7.3 Izobraževanje in usposabljanje²³

V letu 2022 smo izvedli 2.626 ur različnih izobraževanj oz. povprečno 18,3 ure na zaposlenega. Glede na preteklo leto, beležimo 15-% zmanjšanje števila ur izobraževanja.

Stroški izobraževanja so znašali 72.355 €. Povprečni stroški izobraževanja na zaposlenega so znašali 505,90 €. Glede na lansko leto so se stroški izobraževanja znižali za 7 %.

Po vrsti izobraževanja smo največ ur namenili kompetenčnemu izobraževanju, s katerim so zaposleni krepili strokovne in vodstvene veščine, in sicer 49 % vseh ur in 57 % stroškov. Funkcionalna usposabljanja so predstavljala 25 % vseh opravljenih ur in 18 % vseh stroškov. Usposabljanju na področju digitalizacije je bilo namenjenih 9 % ur in 11 % stroškov, na področju sistemov pa 12 % ur in 6 % vseh stroškov. Ostalo predstavljajo stroški in ure izobraževanja ob delu in tečajev tujih jezikov.

TABELA 9: Stroški izobraževanj v obdobju 2019–2022

Leto	V €	V urah
2019	34.208	2.170
2020	49.173	2.027
2021	73.845	3.021
2022	72.355	2.626

2.12.7.4 Opravljanje delovne prakse

V letu 2022 smo nudili možnost opravljanja obveznega praktičnega usposabljanja trem dijakom in dvema študentoma. Vsi trije dijaki so bili dijaki Strokovnega izobraževalnega centra Ljubljana. Od tega dva iz smeri oblikovalec kovin ter eden dijak iz smeri mehatronik – operater. Skupaj so opravili 966 ur praktičnega dela v vzdrževanju.

2.12.7.5 Kadrovske štipendije

V letu 2022 smo štipendirali dva študenta Ekonomske fakultete v Ljubljani smer Visoka poslovna šola ter Biotehniškega izobraževalnega centra Ljubljana smer prehrana in živilstvo.

²³ GRI GS 404-1, 404-2

2.12.7.6 Klima in zavzetost zaposlenih

Vsakoletno merjenje klime in zavzetosti zaposlenih je v letu 2022 pokazalo, da se tako klima kot tudi zavzetost zaposlenih še naprej zvišujeta.

V družbi KOTO beležimo 75-% zavzetost zaposlenih, v primerjavi z letom 2021 se je delež zavzetih povečal za 12 %. Povprečna ocena trditev vseh dimenzij organizacijske klime znaša 4,11, v letu 2019, ko smo pričeli z merjenjem, je povprečna ocena trditev znašala 3,20.

2.12.7.7 Starševski dopust²⁴

V letu 2022 sta porodniški dopust za nego in varstvo otroka izkoristila dva zaposlena. Prav tako sta očetovski dopust koristila dva zaposlena.

2.12.7.8 Zavarovanja zaposlenih

V družbi KOTO zaposlenim plačujemo:

- pokojninsko dodatno zavarovanje,
- obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje,
- kolektivno nezgodno zavarovanje,
- zavarovalno premijo za zaposlene, ki opravljajo poslovna potovanja v tujino,
- naslednja zavarovanja: Zobje kolektivno, Specialist+kolektivno, Zdravstveni nasvet kolektivno.

2.12.7.9 Skrb za varnost in zdravje²⁵

V družbi KOTO se zavedamo pomena varnega in zdravega okolja za zaposlene, ki ga zagotavljamo z doslednim upoštevanjem vseh predpisov ter osveščanjem in spodbujanjem zaposlenih k zdravemu življenjskemu slogu.

Promocija zdravja

Tudi v letu 2022 v okviru promocije zdravja nadaljujemo s sadnimi dnevi. Promocija zdravja je bila usmerjena v izboljšanje organizacije dela, delovnega okolja in dobrega počutja zaposlenih. Sprejeta je bila odločitev o možnosti večjega števila dni dela od doma in še bolj gibljivega delovnega časa. Po dveh letih premora zaradi Covid ukrepov smo organizirali družabne dogodke za vse zaposlene z namenom spodbujanja podpore med sodelavci in boljšega psihosocialnega delovnega okolja.

²⁴ GRI GS 401-3

²⁵ GRI GS 403-1, 403-3, 403-6, 403-9

Bolniške odsotnosti

V letu 2022 je bilo pri zaposlenih zabeleženo skupno 1.260 dni nezmožnosti za delo oz. 72,0 % načrtovane bolniške odsotnosti. Največ so k začasni odsotnosti prispevale bolezni (653 dni), sledijo bolniške odsotnosti zaradi izolacije (315 dni), poškodbe pri delu (156 dni), poškodbe izven dela (99 dni), nega (24 dni), krvodajalstvo (12 dni) in spremstvo (1 dan).

Bolniška odsotnost narašča s starostjo zaposlenih, največ izgubljenih dni beležimo v starostnem obdobju nad 45 let.

Povprečno število dni nezmožnosti za delo na zaposlenega je znašalo pri moških 5,6 dni in pri ženskah 8,9 dni.

TABELA 10: Število dni nezmožnosti za delo zaradi bolniške odsotnosti v letih 2020–2022

Razlog bolniške odsotnosti	2020	2021	2022
Bolezen	862	714	653
Poškodba izven dela	477	126	99
Poškodba pri delu	22	20	156
Nega	23	12	24
Spremstvo	14	3	1
Krvodajalstvo	7	12	12
Izolacija	/	141	315
Skupaj	1.405	1.028	1.260

Poškodbe pri delu

V letu 2022 so se zgodili tri lažje poškodbe pri delu. Za preventivo pred poškodbami pri delu skrbimo z dodatnimi usposabljanji in preverjanjem delovnega okolja.

Varnost in zdravje pri delu

V letu 2022 smo izvedli preglede in preizkuse na naslednji delovni opremi:

- linija K1,
- BF,
- MT,
- kotlovnica,
- skladišče ELKO,
- črpališče,
- delavnice (elektro, mehanična, avtomehanična),
- BP,
- naprava za pranje sodov,
- naprava za pranje kant,
- naprava za praznjenje kant,
- vitli,
- CS,
- JCB in 5 viličarjev.

Poleg usposabljanj za novozaposlene in delavce ob razporeditvi na drugo delovno mesto smo v letu 2022 izvedli tudi obdobjno praktično usposabljanje in preizkus praktične usposobljenosti za zaposlene v proizvodnji in logistiki.

Vsako leto organiziramo vajo evakuacije in prikaz gašenja začetnih požarov za vse zaposlene. V letu 2022 smo vajo izvedli 23. 11.

2.12.7.10 Odnos med zaposlenimi in vodstvom

Delavsko soupravljanje v družbi zagotavljamo z delovanjem Sveta delavcev. Sodelovanje delavcev pri upravljanju se vrši na sejah Sveta delavcev. V letu 2022 je bilo 5 sej.

2.12.7.11 Komuniciranje z zaposlenimi

Za izmenjavo formalnih informacij ostaja primarni kanal internega komuniciranja elektronska pošta, po kateri preko obvestil in sklepov sporočamo najpomembnejše teme, kot tudi seznanjamo zaposlene z internimi pravilniki in akti. Da pa dosežemo tudi tiste sodelavce, ki nimajo elektronske pošte, se v vse večji meri poslužujemo tudi orodja Slack, kjer imamo odprtih več kanalov, poleg splošnega, tudi kanal koto – inovativnost, kjer lahko sodelavci prijavljajo inovacije in tehnične izboljšave. Orodje uporablja že 92 % zaposlenih.

Z dodatnim internim digitalnim kanalom v jedilnici komuniciramo našo vizijo, poslanstvo in naše vrednote, kot tudi obveščamo zaposlene o aktualnih dogodkih v podjetju.

Interni časopis KOTOPIS tradicionalno izhaja redno v štirih izdajah letno. Zajema tako strokovne tematike kot tudi manj formalne vsebine, ki pripomorejo h grajenju kulture podjetja. Med sodelavci so še posebej dobro sprejete predstavitve in intervjuji sodelavcev ter reportaže internih dogodkov.

V letu 2022 smo v našem podjetju organizirali pet internih dogodkov:

- 8. marca smo ženske razveselili z darilom in tradicionalnim sproščenim druženjem s kosilom. Nekaj dni kasneje smo tudi moškim pripravili simbolično darilo za dan mučenikov.
- V aprilu smo se pridružili čistilni akciji, ki je potekala v našem lokalnem okolju. Poleg našega območja smo očistili tudi bližnjo okolico in tako prispevali k čistejšemu in lepšemu okolju, v katerem delamo.
- V juniju smo organizirali piknik za vse zaposlene. Poleg športnih aktivnosti je bilo poskrbljeno tudi za sproščeno druženje ob glasbi. Udeležba je bila odlična, saj se je piknika udeležilo 82 % zaposlenih.
- V decembru smo organizirali novoletno zabavo. Zabava je potekala v prijetnem vzdušju z odlično hrano in glasbo. Zabave se je udeležilo 80 % zaposlenih.
- Leto smo sklenili z obiskom Dedka mraza za otroke naših zaposlenih.

Vsi interni dogodki so bili zelo uspešni in so prispevali k izboljšanju delovnih odnosov in timskih vezi med zaposlenimi ter pozitivno vplivali na motivacijo in zadovoljstvo zaposlenih.

2.12.7.12 Spoštovanje človekovih pravic

Pomemben del organizacijske kulture družbe KOTO je visoko spoštovanje človekovih pravic in ničelna toleranca do njihovih kršitev. Družba ima sprejet Pravilnik o ukrepih in politiki družbe za varovanje dostojanstva zaposlenih, ki podrobneje ureja način prepoznavanja, preprečevanja in odpravljanja posledic kršitev človekovih pravic na delovnem mestu. Temeljna etična načela vedenja in ravnanja vseh zaposlenih imamo opredeljena v Etičnem kodeksu družbe KOTO.

2.12.8. Okolje

V družbi KOTO se zavedamo, da je za uresničevanje poslovne strategije pomembno pravilno spremljati in obvladovati okoljska tveganja ter se učinkovito odzivati na okoljske priložnosti, predvsem tiste, ki jih je moč vključiti v model krožnega gospodarstva. Okoljski vidik je za nas pomembna kontrolna točka pri optimizaciji obstoječih procesov ter pri načrtovanju in implementaciji razvoja poslovanja. Z Okoljsko politiko se je poslovodstvo družbe KOTO zavezalo, da bo družba varovala okolje in ohranjala naravne vire na vse ravneh poslovanja. Zavezalo se je

k uresničevanju modela krožnega gospodarstva, v katerega si prizadeva vključevati notranje in zunanje zainteresirane strani.

Pri proizvodnji, storitvah in transportu zagotavljamo aktivnosti, s katerimi sledimo preprečevanju onesnaževanja okolja oziroma njegovemu zmanjševanju, saj si prizadevamo za prijazno, zdravo in varno okolje za zaposlene in širšo družbo. Na poti v nizko ogljično družbo si prizadevamo sistematično višati energetske oskrbo s proizvodnjo energije iz obnovljivih virov.

Zavezani smo k doslednemu izpolnjevanju zakonskih zahtev, standardov in drugih zahtev, povezanih s prepoznanimi okoljskimi vidiki. V družbi določamo okoljske cilje in ustvarjamo pogoje za njihovo izpolnjevanje. Sodelujemo z dobavitelji pri razvoju njihovih programov za smotrno ravnanje z okoljem. S ključnimi deležniki proaktivno in odkrito komuniciramo, saj je dialog najučinkovitejše orodje reševanja okoljskih vprašanj.

Izobražujemo, usposabljam in ozaveščamo o odgovornosti do delovnega in širšega okolja. Zagotavljamo pogoje za dokumentirano vodenje sistema ravnanja z okoljem, ki je stalno na vpogled zaposlenim. Zanimanim stranem so na razpolago okoljski podatki s področja zraka, vode in tal.

Družba KOTO je upravljavec naprav, v katerih se opravlja dejavnost, ki lahko povzroči onesnaževanje okolja večjega obsega, zato posedujemo tudi ustrezno okoljevarstveno dovoljenje.

2.12.8.1 Okoljski vidiki

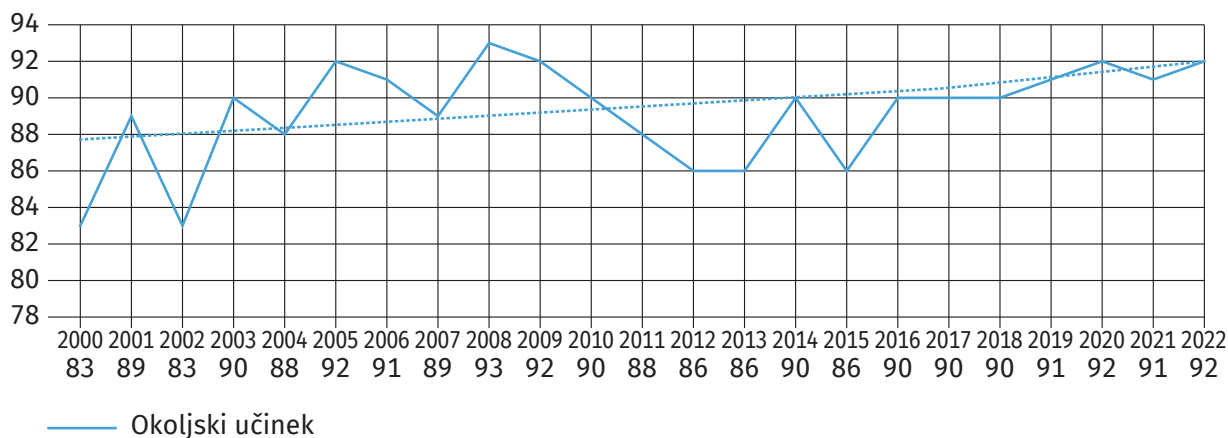
Prepoznali smo več okoljskih vidikov in vplivov naše dejavnosti, ki jih skrbno upravljamo. Med pomembnejšimi so: emisije snovi v zrak, toplogredni plini, emisije snovi v odpadnih vodah, odpadna toplota, emisija vonja iz neidentificiranih virov. Pomembni okoljski vidiki so osnova za oblikovanje okvirnih in izvedbenih ciljev ter za družbo KOTO pomenijo tako tveganja kot priložnosti.

Postopek ocenjevanja prepoznanih okoljskih vidikov

Na podlagi izvedenega ocenjevanja se določijo pomembni okoljski vidiki, ki so osnova za oblikovanje okvirnih in izvedbenih ciljev. Pomembni okoljski vidiki za družbo KOTO lahko pomenijo tako tveganja kot priložnosti.

Okoljski učinek se izračuna na nivoju celotne družbe in je okvirni pokazatelj stanja skozi obdobja od pridobitve certifikata sistema ravnanja z okoljem do danes.

GRAF 13: Okoljski učinek družbe KOTO v obdobju 2000–2022

Okoljski učinek 100 % pomeni, da je dosežen najboljši okoljski učinek, ki ne obremenjuje okolja s škodljivimi vplivi.

Okoljski učinek 0 % pomeni, da je dosežen najslabši okoljski učinek, ki maksimalno obremenjuje okolje s škodljivimi vplivi.

2.12.8.2 Materiali²⁶

V družbi KOTO rokujemo predvsem z odpadki, živalskimi stranskimi proizvodi in drugimi materiali.

TABELA 11 : Predelani materiali po vrsti v letih 2020–2022

Vrsta materiala	2020	2021	2022
Odpadki v tonah	40.286	38.934	39.737
Živalski stranski proizvodi v tonah	43.862	43.309	44.125
Ostali materiali v tonah	9.100	9.395	8.264
Skupaj	93.248	91.638	92.126

²⁶ GRI GS 301-1, 301-2, 301-3

2.12.8.3 Predelani odpadki²⁷

Skladno z veljavnim okoljevarstvenim dovoljenjem za predelavo odpadkov smo leta 2022 predelali 39.737 ton odpadkov.

TABELA 12: Količina predelanih odpadkov v družbi KOTO v letih 2020–2022

	2020	2021	2022
Predelana količina v tonah	40.286	38.934	39.737

Na trg smo leta 2022 dali nekaj več kot 30 ton odpadne embalaže, ki je skoraj v celoti lesena.

TABELA 13: Količina odpadne embalaže v letih 2021 in 2022

Vrsta emb. materiala v kg	2021	2022
Papir in karton	421	42
Kovine	17	31
Plastika	14	23
Les	34.590	30.715
Skupaj	35.042	30.811

2.12.8.4 Raba vode²⁸

V družbi KOTO uporabljamo dva vira vode: mestni vodovod in vodnjak. Vodno dovoljenje nam dovoljuje odvzem vode za tehnološke namene iz vodnjaka v količini največ 8,33 l/s in v skupni letni količini največ 180.000 m³. Vodo iz mestnega vodovoda uporabljamo za pitno in sanitarno vodo. V letu 2022 smo porabili 90 % vodnjaške vode in 10 % vodovodne vode. Skupna odvzeta količina v letu 2022 je znašala 57.047 m³, kar je 24 % manj kot leto pred tem.

V teku je izvajanje programa raba vode s ciljem racionalnejše rabe vode, možnosti ponovne uporabe ter uporabe odpadne vode za redčenje v bioplinski napravi.

2.12.8.5 Odpadne vode²⁹

Padavinske odpadne vode z utrjenih površin skupne velikosti 23.000 m² predhodno čistimo v lovilnikih olj, skladnih s standardom SIST EN 858, nakar se odvajajo posredno v vode. Kontrola lovilcev se izvaja mesečno. Na lastni biološki čistilni napravi se čistijo tehnološke odpadne vode, ki jih očiščene odvajamo v kanalizacijski kanal, da se nato dodatno očistijo še na Centralni čistilni napravi Ljubljana. V letu 2022 smo v lastni čistilni napravi očistili 82.332 m³ odpadne vode, kar je 21 % manj kot leto pred tem. Štirikrat letno izvajamo monitoring odpadnih voda, in sicer po

²⁷ GRI GS 306-2

²⁸ GRI GS 303-1, 303-5

²⁹ GRI GS 303-2, 303-3, 303-4, 306-1

naslednjih parametroh: temperatura, pH, neraztopljene snovi (mg/l), AOX (mg/l), amonijev dušik (mg/l), celotni klor (mg/l), sulfid (mg/l), težko hlapne lipofilne (mg/l), celotni ogljikovodiki (mg/l), KPK (mg/l), celotni fosfor (mg/l) idr. Rezultati vseh monitoringov v zadnjih treh letih so bili v okviru predpisanih vrednosti.

2.12.8.6 Energija³⁰

Z energijo skrbno upravljamo, kar pomeni, da si prizadevamo za energetske učinkovitost in rabo čim čistejših energentov. Dolgoročno dajemo prednost energentom iz obnovljivih virov energije.

Kot glavne vire energije uporabljamo zemeljski plin, bioplin in električno energijo. Kot rezervni vir energije lahko uporabljamo ekstra lahko kurilno olje in živalsko mast. V zadnjih treh letih teh dveh energentov nismo rabili.

TABELA 14: Raba energije po vrsti energentov v letih 2020–2022

Raba energije v MWh	2020	2021	2022
Električna energija iz omrežja	933	1.375	606
Zemeljski plin	35.146	43.195	33.294
Bioplin	10.198	9.694	9.553
Skupaj	46.277	54.264	43.453

Z električno energijo se oskrbujemo iz javnega elektroenergetskega omrežja in z lastno proizvedeno energijo iz enote SPTE (soproizvodnja toplotne in električne energije), kjer kot energent uporabljamo bioplin. Viške električne energije oddajamo v javno elektroenergetsko omrežje.

TABELA 15: Proizvodnja in poraba toplotne energije za ogrevanje v letih 2020–2022

Raba energije v MWh	2020	2021	2022
Proizvodnja iz SPTE	1.639	1.478	1.481
Proizvodnja iz pare	618	761	499
Poraba za ogrevanje objektov	1.717	1.801	1.527
Poraba za ogrevanje procesa BP	540	438	472

³⁰ GRI GS 302-1, 302-3, 302-4

TABELA 16: Raba električne energije v letih 2020–2022

Raba el. energije v MWh	2020	2021	2022
Proizvedena električna energija	3.705	3.468	3.386
Porabljena el. energija iz omrežja	933	1.375	1.074
Porabljena el. energija iz lastne proizvodnje	3.123	3.094	2.780
Oddana električna energija v omrežje	582	374	606

Aktivnosti za zmanjšanje rabe energije

V letu 2022 smo ustanovili okoljski program za znižanje rabe električne energije in plina. Program predvideva doseganje znižanja z organizacijskimi ukrepi in v njem sodelujejo sodelavci iz vseh sektorjev v podjetju. Cilj programa je v letu 2023 znižati porabo električne energije za 5 % in zemeljskega plina za 3 % na letni ravni glede na plan za leto 2023.

2.12.8.7 Emisije toplogrednih plinov³¹

V letu 2022 smo s porabo zemeljskega plina v parnih kotlih ustvarili 5.874 ton emisij CO₂. Za proizvodnjo električne energije smo uporabljali izključno bioplin, proizveden v lastni bioplinski napravi, ki je CO₂ nevtralen.

Izpusti v zrak

Z obratovalnim monitoringom merimo emisije snovi v zrak na štirih merilnih mestih enkrat na tri leta. Merimo vse parametre, ki jih predpisujeta področna zakonodaja in OVD. Rezultati meritev so pokazali, da emisije na nobenem izpustu ne presegajo zakonsko predpisanih mejnih vrednosti.

2.12.8.8 Okoljski dogodki³²

V letu 2022 nismo zabeležili okoljskih dogodkov.

2.12.8.9 Skladnost z zakonodajo in predpisi³³

V družbi KOTO smo zavezani spoštovanju zakonodaje in predpisov. Naša dejavnost je strogo regulirana predvsem z vidika okoljske in veterinarske zakonodaje. Največje tveganje pri zagotavljanju tovrstne skladnosti je človeški dejavnik, ki lahko

³¹ GRI GS-305-1, 305-5

³² GRI GS 306-3

³³ GRI GS 307-1

nenamerno povzroči neskladnost. S tem namenom redno izvajamo notranje presoje in preverjamo delovanje notranjih kontrol. Velik poudarek dajemo spoštovanju delovnopravne zakonodaje, saj se zavedamo, da so zaposleni naš največji kapital.

Pomembnejša zakonodaja, ki je bila sprejeta v letu 2022:

- Uredba o odpadkih,
- Zakon o varstvu okolja (ZVO-2),
- Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja,
- Uredba o vrsti dejavnosti in naprav, ki povzročajo industrijske emisije,
- Uredba o spremembi Uredbe o embalaži in odpadni embalaži,
- Uredba o spremembi Uredbe o okoljski dajatvi za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida,
- Uredba o opravljanju obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja komunalnih odpadkov.

Do kršitve zakonodaje v letu 2022 ni prišlo na nobenem področju.

2.12.8.10 Okoljski vplivi na lokalno okolje³⁴

Družba KOTO svojo dejavnost izvaja na eni lokaciji, ki je relativno blizu naselja. Med potencialno negativne vplive štejemo vonjave, ki nastanejo zaradi različne manipulacije, kot tudi prevoz surovin skozi naselje in to kljub spoštovanju zakonodajnih predpisov. Največje tveganje, ki vpliva na morebitno povečanje negativnih vplivov, predstavljajo nepredvidene okvare strojne opreme in nujna nepredvidena vzdrževalna dela. Temu se želimo izogniti z ustreznim načrtovanjem in preventivnim vzdrževanjem.

2.12.9. Družbeno okolje/lokalne skupnosti³⁵

Družba KOTO deluje v urbanem lokalnem okolju, zato kot odgovoren partner in sosed stremi h kakovostnemu sobivanju. Na brezplačni telefonski številki 080 12 62 smo dosegljivi vse dni v tednu. Z namenom, da bi prisluhnili različnim interesom lokalnih skupnosti in skupaj dosegli zastavljene cilje, organiziramo tudi letne obiske lokalnih skupnosti in dneve odprtih vrat.

Z občasnimi donacijami in sponzorstvi želimo pomagati lokalnim skupnostim v skladu s svojim poslanstvom in vizijo. V družbi KOTO smo osredotočeni na pomoč na športnem, kulturnem in humanitarnem področju. V letu 2022 smo v ta namen namenili 4.816 € finančnih sredstev. Družba KOTO na ta način poskuša prispevati k izboljšanju kakovosti življenja lokalnih prebivalcev in okolja.

Z donacijami ne zagotavljamo finančne in druge pomoči aktivnostim političnih strank in njihovih posameznikov.

³⁴ GRI GS 413-2

³⁵ GRI GS 413-1, 415-1

2.12.10. Kazalo po standardih poročanja GRI³⁶

TABELA 15: Kazalo po standardih poročanja GRI

GRI standard	Opis	Poglavje
Organizacijski profil		
102-1	Ime podjetja	1.1 Osnovni podatki o družbi
102-2	Dejavnost	1.2.1 Dejavnost družbe
102-3	Sedež podjetja	1.1 Osnovni podatki o družbi
102-4	Lokacije dejavnosti	1.1 Osnovni podatki o družbi
102-5	Lastništvo in pravna oblika	2.5 Lastniška struktura
102-6	Trgi, na katerih organizacija izvaja dejavnosti	2.8 Analiza poslovanja
102-7	Obseg podjetja	2.4 Poslovanje v povezanih podjetjih
102-13	Članstvo v združenjih	2.12.3 Zainteresirane strani
Strategija		
102-14	Izjava direktorja družbe	1.3 Pismo posloводства družbe KOTO
102-15	Ključni vplivi, tveganja in priložnosti	2.12.2 Tveganja in priložnosti trajnostnega razvoja
Etika in integriteta		
102-16	Poslanstvo, vizija, vrednote	1.4 Poslanstvo in vizija družbe KOTO
102-17	Mehanizmi za reševanje etičnih vprašanj	2.12.4 Sistemi vodenja
Upravljanje		
102-18	Upravljavka struktura	1.2.4 Organi upravljanja in vodenja
102-19	Prenos pooblastil	1.2.4 Organi upravljanja in vodenja
102-21	Posvetovanje z deležniki o ekonomskih, okoljskih in družbenih temah	2.12.3 Zainteresirane strani
102-22	Sestava najvišjega organa upravljanja	1.2.4 Organi upravljanja in vodenja
102-23	Predsednik najvišjega organa upravljanja	1.2.4.3 Posloводство družbe
102-28	Vrednotenje delovanja najvišjega organa upravljanja	1.5.3 Delovanje Nadzornega sveta in obseg preverjanja vodenje družbe KOTO
102-29	Prepoznavanje in upravljanje ekonomskih, okoljskih in družbenih vplivov	2.12.2 Tveganja in priložnosti trajnostnega razvoja
102-30	Učinkovitost procesov upravljanja s tveganji	1.6.3 Opis glavnih značilnosti sistema notranjih kontrol in upravljanja tveganj v družbi; 2.7 Upravljanje s tveganji
102-31	Pregled ekonomskih, okoljskih in družbenih področij/tem	2.6 Evrsko in slovensko okolje
102-32	Vloga najvišjega organa upravljanja pri trajnostnem poročanju	2.12 Poročanje o trajnostnem razvoju
Vključevanje deležnikov		
102-40	Seznam deležniških skupin	2.12.3 Zainteresirane strani
102-42	Prepoznavanje in izbor deležniških skupin	2.12.3 Zainteresirane strani
102-43	Pristop k vključevanju deležnikov	2.12.3 Zainteresirane strani
102-44	Ključne teme in zadržki	2.12.3 Zainteresirane strani

³⁶ GRI GS 102-55

GRI standard		Opis	Poglavje
Poročevalska praksa			
102-46	Opredelitev vsebine poročila	2.12.3 Zainteresirane strani; 2.12.2 Tveganja in priložnosti trajnostnega razvoja	
102-47	Seznam bistvenih tem/področij	2.12.3 Zainteresirane strani	
102-49	Spremembe poročanja	2.12 Poročanje o trajnostnem razvoju	
102-50	Poročevalsko obdobje	2.12 Poročanje o trajnostnem razvoju	
102-51	Datum zadnjega poročila	2.12 Poročanje o trajnostnem razvoju	
102-52	Cikel poročanja	2.12 Poročanje o trajnostnem razvoju	
102-54	Poročevalski sklici v skladu z GRI standardom	2.12 Poročanje o trajnostnem razvoju	
102-55	GRI kazalo vsebine	2.12.10 Kazalniki standardov GRI	
Upravljavski pristop			
103-1	Razlaga bistvenih področij/tem	1.4.1 Ključni izzivi in kvalitativni cilji; 2.12.1 Ključne usmeritve trajnostnega razvoja družbe KOTO	
103-2	Upravljavski pristop in njegove sestavine	1.6 Izjava o upravljanju družbe	
103-3	Evalvacija upravljavskega pristopa	1.6 Izjava o upravljanju družbe	
Ekonomska uspešnost			
201-1	Ustvarjena in porazdeljena neposredna ekonomska vrednost	2.1 Poudarki poslovanja	
Protikorupcija			
205-2	Komuniciranje in usposabljanje o politikah in postopkih za boj proti korupciji	2.12.4 Sistemi vodenja	
Materiali			
301-1	Uporabljeni materiali	2.12.8.2 Materiali	
301-2	Uporabljeni reciklirani vhodni materiali	2.12.8.2 Materiali	
301-3	Predelani proizvodi	2.12.8.2 Materiali	
Energija			
302-1	Poraba energije znotraj organizacije	2.12.8.6 Energija	
302-3	Energetska intenzivnost	2.12.8.6 Energija	
302-4	Zmanjšanje porabe energije	2.12.8.6 Energija	
Voda in odpadne vode			
303-1	Odnos do vode kot skupnega vira	2.12.8.4 Raba vode	
303-2	Upravljanje vplivov, povezanih z odvajanjem vode	2.12.8.5 Odpadne vode	
303-3	Odvzem vode	2.12.8.5 Odpadne vode	
303-4	Izpust vode	2.12.8.5 Odpadne vode	
303-5	Poraba vode	2.12.8.4 Raba vode	

GRI standard	Opis	Poglavje
Emisije		
305-1	Neposredne (Področje 1) emisije toplogrednih plinov	2.12.8.7 Emisije toplogrednih plinov
305-5	Zmanjšanje emisij toplogrednih plinov	2.12.8.7 Emisije toplogrednih plinov
Odplake in odpadki		
306-1	Odvajanje vode po kakovosti in namembnosti	2.12.8.5 Odpadne vode
306-2	Odpadki glede na vrsto in metodo odstranjevanja	2.12.8.3 Predelani odpadki
306-3	Znatna razlitja	2.12.8.8 Okoljski dogodki
Okoljska skladnost		
307-1	Skladnost z okoljsko zakonodajo	2.12.8.9 Skladnost z okoljsko zakonodajo
Zaposlovanje		
401-1	Novi zaposleni in fluktuacija zaposlenih	2.12.7.1 Analiza strukture in gibanja zaposlenih
401-3	Starševski dopust	2.12.7.6 Starševski dopust
Varnost in zdravje pri delu		
403-1	Sistem upravljanja varnosti in zdravja pri delu	2.12.7.8 Skrb za varnost in zdravje
403-3	Storitve zdravja pri delu	2.12.7.8 Skrb za varnost in zdravje
403-6	Promocija zdravja delavcev	2.12.7.8 Skrb za varnost in zdravje
403-9	Poškodbe pri delu	2.12.7.8 Skrb za varnost in zdravje
Usposabljanje in izobraževanje		
404-1	Povprečno število ur usposabljanja na leto na zaposlenega	2.12.7.3 Izobraževanje in usposabljanje
404-2	Programi za nadgradnjo veščin in prehodov zaposlenih	2.12.7.3 Izobraževanje in usposabljanje
Lokalne skupnosti		
413-1	Dejavnosti z vključevanjem lokalne skupnosti, vpliv	2.12.9 Družbeno okolje/lokalne skupnosti
413-2	Dejavnosti s pomembnimi dejanskimi in potencialnimi negativnimi vplivi na lokalne skupnosti	2.12.8.10 Okoljski vplivi na lokalno okolje
Javna politika		
415-1	Politični prispevki	2.12.9 Družbeno okolje/lokalne skupnosti

3. Računovodsko poročilo

Računovodski izkazi družbe vsebujejo izkaz poslovnega izida s pojasnili, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, bilanco stanja s pojasnili, izkaz gibanja kapitala ter izkaz denarnih tokov.

Družba je v skladu s 55. členom ZGD-1 kot subjekt javnega interesa razvrščena med velike gospodarske družbe.

3.1 Podlaga za sestavitev računovodskih izkazov

Računovodski izkazi v tem poročilu so sestavljeni v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi (SRS), ki jih je izdal Slovenski inštitut za revizijo.

Računovodski izkazi so sestavljeni in prikazani za tekoče in preteklo leto v evrih brez centov. Enako so tudi vse računovodske informacije prikazane v evrih.

Temeljni računovodski predpostavki sta upoštevanje nastanka poslovnih dogodkov in upoštevanje časovne neomejenosti delovanja.

Kakovostne značilnosti računovodskih izkazov so: razumljivost, ustreznost, zanesljivost in primerljivost.

3.1.1. Spremembe računovodskih ocen, spremembe računovodskih usmeritev in popravki napak

Računovodske usmeritve so načela, temelji, dogovori, pravila in navade, ki jih podjetje upošteva pri sestavljanju računovodskih izkazov. Spremenijo se, če tako zahtevajo računovodski standardi in stališča oziroma pojasnila k njim. V takem primeru podjetje učinke spremembe računovodske usmeritve, ki izhaja iz začetne uporabe standarda, stališča oziroma pojasnila, obračuna v skladu s posebnimi prehodnimi določbami standarda, stališča oziroma pojasnila, če posebnih prehodnih določb ni, pa spremembo uporabi za nazaj. Temeljne računovodske usmeritve v primerjavi s preteklim letom so ostale nespremenjene. V letu 2022 ni bilo popravka napake.

3.2 Računovodski izkazi družbe KOTO d. o. o.

3.2.1. Izkaz poslovnega izida

TABELA 16: Izkaz poslovnega izida

v €	Pojasnilo	leto 2022	leto 2021
Čisti prihodki od prodaje	3.5.1	31.303.732	25.306.683
Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedok. proizv.	3.5.1	15.509	5.442
Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi posl. prih.)	3.5.1	111.255	126.425
Stroški blaga, materiala in storitev	3.5.2	18.323.498	15.556.321
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala		3.635.419	2.902.077
Stroški porabljenega materiala		8.545.991	7.772.087
Stroški storitev		6.142.088	4.882.157
Stroški dela	3.5.2, 3.5.3	6.138.032	5.358.940
Stroški plač		4.456.462	3.891.701
Stroški pokojninskih in socialnih zavarovanj		878.405	760.431
Drugi stroški dela		803.165	706.808
Odpisi vrednosti	3.5.2, 3.5.4	1.914.450	2.316.925
Amortizacija		1.875.827	2.007.311
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri NDS in OOS		2.000	304.617
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih		36.623	4.997
Drugi poslovni odhodki	3.5.2	327.108	683.151
Finančni prihodki	3.5.5	1.490	918
Finančni prihodki iz danih posojil		688	13
Finančni prihodki iz posojil, danih drugim		688	13
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev		802	905
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih		802	905
Finančni odhodki	3.5.6	105.738	98.679
Fin. odh. iz oslabitve in odpisov finančnih naložb		6.442	2.828
Finančni odhodki iz finančnih obveznosti		99.276	95.828
Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank		69.871	58.250
Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti		29.405	37.578
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti		20	23
Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev		20	8
Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti		0	15
Drugi prihodki	3.5.7	134.577	134.650
Drugi odhodki	3.5.8	10	5.550
Davek iz dobička	3.5.9.1	348.265	119.224
Odloženi davki	3.5.9.2.1	62.921	62.029
Čisti poslovni izid		4.346.541	1.373.299

Razkritja in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati skupaj z njimi.

3.2.2. Izkaz drugega vseobsegajočega donosa

TABELA 17: Izkaz drugega vseobsegajočega donosa

v €	Pojasnilo	leto 2022	leto 2021
Čisti poslovni izid		4.346.541	1.373.299
Sprememba revalorizacijskih rezerv iz prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev	3.5.18	0	1.372.808
Rezerva zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	3.5.18	7.589	-24.927
Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja		4.354.130	2.721.180

Razkritja in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati skupaj z njimi.

3.2.3. Bilanca stanja

TABELA 18: BILANCA STANJA – aktiva

v €	Pojasnilo	31. 12. 2022	31. 12. 2021
SREDSTVA			
A. DOLGOROČNA SREDSTVA		25.544.898	24.178.683
I. Neopredmetena sredstva in DAČR	3.5.10	1.266.997	1.002.854
Neopredmetena sredstva		1.266.997	1.002.854
Dolgoročne premoženjske pravice		688.474	639.266
Dobro ime		98.543	130.503
Druška neopredmetena sredstva		479.980	233.085
II. Opredmetena osnovna sredstva	3.5.11	24.075.862	22.903.369
Zemljišča in zgradbe		13.535.471	13.422.552
Zemljišča		10.160.000	10.160.000
Zgradbe		3.375.471	3.262.552
Proizvajalne naprave in stroji		7.547.455	6.758.303
Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo		2.992.935	2.722.514
OOS v gradnji in izdelavi		2.554.601	2.577.981
Predujmi za pridobitev opredm. osnovnih sredstev		438.334	144.533
IV. Dolgoročne finančne naložbe	3.5.12	7.500	15.000
Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil		7.500	15.000
Delnice in deleži v družbah v skupini		7.500	15.000
VI. Odložene terjatve za davek	3.5.9.2.1	194.538	257.460
B. KRATKOROČNA SREDSTVA		8.029.032	5.423.327
II. Zaloge	3.5.13	1.195.404	916.555
Material		1.050.690	773.934
Nedokončana proizvodnja		33.559	37.355
Proizvodi		63.495	44.191
Trgovsko blago		8.886	6.550
Predujmi za zaloge		38.774	54.525
III. Kratkoročne finančne naložbe	3.5.14	0	0
Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil		0	0
IV. Kratkoročne poslovne terjatve	3.5.15	4.870.690	3.777.270
Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini		544	541
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev		4.505.482	3.398.789
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih		364.664	377.940
V. Denarna sredstva	3.5.16	1.962.938	729.502
C. KRATKOROČNE AČR	3.5.17	40.121	31.689
SKUPAJ SREDSTVA		33.614.051	29.633.699

TABELA 19: BILANCA STANJA – pasiva

v €	Pojasnilo	31. 12. 2022	31. 12. 2021
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV			
A. KAPITAL	3.5.18	21.061.563	16.707.434
I. Vpoklicani kapital		2.695.522	2.695.522
Osnovni kapital		2.695.522	2.695.522
II. Kapitalske rezerve		4.005.277	4.005.277
III. Rezerve iz dobička		3.030.000	880.000
Zakonske rezerve		0	0
Rezerve za lastne poslovne deleže		9.073.355	9.073.355
Lastni poslovni deleži (kot odbitna postavka)		-9.073.355	-9.073.355
Druge rezerve iz dobička		3.030.000	880.000
IV. Revalorizacijske rezerve		7.616.176	7.616.176
V. Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po poštenu vr.		-42.146	-49.735
VI. Preneseni čisti poslovni izid		1.560.194	866.895
VII. Čisti poslovni izid poslovnega leta		2.196.541	693.299
B. REZERVACIJE IN DPČR	3.5.19	360.541	397.381
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	3.5.20	7.437.265	8.555.306
I. Dolgoročne finančne obveznosti		5.602.114	6.720.155
Dolgoročne finančne obveznosti do bank		5.109.482	5.843.369
Druge dolgoročne finančne obveznosti		492.632	876.786
III. Odložene obveznosti za davek	3.5.9.2.2	1.835.151	1.835.151
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	3.5.21	4.398.265	3.766.020
II. Kratkoročne finančne obveznosti		1.129.538	1.081.028
Kratkoročne finančne obveznosti do bank		740.831	494.521
Druge kratkoročne finančne obveznosti		388.707	586.507
III. Kratkoročne poslovne obveznosti		3.268.727	2.684.992
Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini		862	1.082
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev		2.523.651	2.113.777
Druge kratkoročne poslovne obveznosti		744.214	570.133
D. KRATKOROČNE PČR	3.5.22	356.417	207.558
SKUPAJ OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		33.614.051	29.633.699

Razkritja in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati skupaj z njimi.

3.2.4. Izkaz denarnih tokov

TABELA 20: Izkaz denarnih tokov

v €	leto 2022	leto 2021
A. DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU		
Aa.) Prejemki pri poslovanju	32.899.297	27.097.832
Prejemki od prodaje proizvodov in storitev	30.413.916	25.479.953
Prejemki od prodaje proizvodov in storitev - kompenzacije	2.287.814	1.519.326
Drugi prejemki pri poslovanju	197.567	98.552
Ab.) Izdatki pri poslovanju	-27.296.420	-23.408.287
Izdatki za nakupe materiala in storitev	-18.430.028	-16.431.333
Izdatki za nakupe materiala in storitev-kompenzacije	-2.287.814	-1.517.677
Izdatki za plače in deleže zaposlencev v dobičku	-6.060.954	-5.248.074
Izdatki za dajatve vseh vrst	-496.848	-193.138
Drugi izdatki pri poslovanju	-20.775	-18.066
Ac.) Pozitivni ali negativni denarni izid pri poslovanju (Aa+Ab)	5.602.876	3.689.545
B. DENARNI TOKOVI PRI INVESTIRANJU		
Ba.) Prejemki pri investiranju	19.141	62.057
Prejemki od odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev	18.058	62.057
Prejemki od odtujitve dolgoročnih finančnih naložb	1.083	0
Bb.) Izdatki pri investiranju	-3.376.843	-2.916.451
Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	-178.644	-228.729
Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	-3.028.199	-2.516.073
Izdatki za pridobitev dolgoročnih finančnih naložb	-170.000	-170.000
Bc.) Pozitivni ali negativni denarni izid pri investiranju (Ba+Bb)	-3.357.702	-2.854.394
C. DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU		
Ca.) Prejemki pri financiranju	0	0
Cb.) Izdatki pri financiranju	-1.011.739	-980.064
Izdatki za dane obresti, ki se nanašajo na financiranje	-85.934	-71.184
Izdatki za odplačila dolgoročnih finančnih obveznosti	-925.805	-908.881
Cc.) Pozitivni ali negativni denarni izid pri financiranju (Ca+Cb)	-1.011.739	-980.064
Č. KONČNO STANJE DENARNIH SREDSTEV	1.962.938	729.502
Denarni izid v obdobju (Ac + Bc + Cc)	1.233.435	-144.913
Začetno stanje denarnih sredstev	729.502	874.416

Razkritja in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati skupaj z njimi.

3.2.5. Izkaz gibanja kapitala

TABELA 21: IZKAZ GIBANJA KAPITALA – za leto 2022

v €	Rezerve iz dobička										
	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Rezerve za lastne poslovne deleže	Lastni deleži	Druge rezerve iz dobička	Revaloriza- cijska rezerva	Rezerva zaradi vrednotenja po poštenu vrednosti	Preneseni čisti dobiček	Čisti dobiček poslovnega leta	Skupaj kapital
Stanje konec 2021	2.695.522	4.005.277	0	9.073.355	-9.073.355	880.000	7.616.176	-49.735	866.895	693.299	16.707.434
Začetno stanje poročevalskega obdobja	2.695.522	4.005.277	0	9.073.355	-9.073.355	880.000	7.616.176	-49.735	866.895	693.299	16.707.434
Spremembe lastniškega kapitala - transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celotni vseobsegajoči donos 2020	0	0	0	0	0	0	0	7.589	0	4.346.541	4.354.130
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4.346.541	4.346.541
Druge sestavine vseobsegajočega donosa poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	7.589	0	0	7.589
Spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	2.150.000	0	0	693.299	-2.843.299	0
Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0	693.299	-693.299	0
Prenos na druge rezerve po sklepu poslovodstva	0	0	0	0	0	2.150.000	0	0	0	-2.150.000	0
Končno stanje 2022	2.695.522	4.005.277	0	9.073.355	-9.073.355	3.030.000	7.616.176	-42.146	1.560.194	2.196.541	21.061.563

TABELA 22: IZKAZ GIBANJA KAPITALA – za leto 2021

v €	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Rezerve iz dobička			Revalorizacijska rezerva	Rezerva zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	Preneseni čisti dobiček	Čisti dobiček poslovnega leta	Skupaj kapital
				Rezerve za lastne poslovne deleže	Lastni deleži	Druge rezerve iz dobička					
Stanje konec 2020	2.695.522	4.005.277	0	9.073.355	-9.073.355	200.000	6.243.368	-24.808	643.275	223.620	13.986.255
Začetno stanje poročevalskega obdobja	2.695.522	4.005.277	0	9.073.355	-9.073.355	200.000	6.243.368	-24.808	643.275	223.620	13.986.255
Spremembe lastniškega kapitala - transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celotni vseobsegajoči donos 2020	0	0	0	0	0	0	1.372.808	-24.927	0	1.373.299	2.721.180
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.373.299	1.373.299
Sprememba revalorizacijskih rezerv iz prevrednotenja opredmetenih osnovnih sr.	0	0	0	0	0	0	1.372.808	0	0	0	1.372.808
Druge sestavine vseobsegajočega donosa poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	-24.927	0	0	-24.927
Spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	680.000	0	0	223.620	-903.620	0
Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0	223.620	-223.620	0
Prenos na druge rezerve po sklepu poslovodstva	0	0	0	0	0	680.000	0	0	0	-680.000	0
Končno stanje 2021	2.695.522	4.005.277	0	9.073.355	-9.073.355	880.000	7.616.176	-49.735	866.895	693.299	16.707.434

Razkritja in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati skupaj z njimi.

3.2.6. Bilančni dobiček

Ugotovljeni bilančni dobiček družbe KOTO leta 2022 sestoji iz naslednjih elementov:

TABELA 23: *Bilančni dobiček*

v €	31. 12. 2022
Čisti poslovni izid leta 2022	4.346.541
Preneseni čisti dobiček	1.560.194
Povečanje drugih rezerv iz dobička	-2.150.000
BILANČNI DOBIČEK	3.756.735

Nadzorni svet družbe bo predlog delitve bilančnega dobička posredoval družbenikom. O njegovi uporabi bo odločala Skupščina družbe.

3.3 Podatki in pojasnila v zvezi z ZGD-1

3.3.1. Podatki in pojasnila v zvezi z 69. členom Zakona o gospodarskih družbah – 1K

1. Pri vrednotenju posameznih postavk v letnih računovodskih izkazih so bile v celoti upoštevane rešitve, ki jih vsebujejo Slovenski računovodski standardi in interne usmeritve družbe za vrednotenje posameznega sredstva.
2. Vse postavke, ki so v poslovnih knjigah izražene v tuji valuti, so v €, preračunane po referenčnem tečaju ECB oziroma po srednjem tečaju Banke Slovenije, veljavnem na zadnji dan obračunskega obdobja. Za preračun tujih valut so bili uporabljeni naslednji tečaji:

TABELA 24: X enot za 1 €

Valuta	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Hrvaška kuna	7,5365	7,5156
Srbski dinar	117,29	117,44
Ameriški dolar	1,0666	1,1326

3. Družba KOTO d. o. o. Ljubljana je bila konec leta 2022 udeležena v kapitalu z najmanj 20 % v naslednjih družbah:
 - KOTO TRADE d. o. o., Agrokombinatska cesta 80, Ljubljana, s 100 % lastniškim deležem
4. Družba KOTO TRADE d. o. o. je bila ustanovljena 15. 12. 2017 in na dan 31. 12. 2022 izkazuje 7.500 € ustanovnega kapitala. Leto 2022 je zaključila s pozitivnim poslovnim rezultatom v višini 1.875 €.
5. Družba NUPPER d. o. o. je bila ustanovljena 1. 7. 2019 in je bila zaprta po skrajšanem postopku in izbrisa dne 28 .3. 2022.
6. Družba KOTO d. o. o. ni družbenik v nobeni družbi, kjer bi neomejeno odgovarjala za obveznosti te družbe.
7. Družba KOTO d. o. o. nima odobrenega kapitala oz. nima pogojno povečanega osnovnega kapitala.
8. Družba ne izkazuje postavke druge rezervacije.

9. Družba na dan 31. 12. 2022 izkazuje 1.771.596 € obveznosti, ki imajo rok dospelosti daljši od 5 let, in sicer so to obveznosti do Unicredit banke, Gorenjske Banke in do SID banke. Vse dolgoročne finančne obveznosti so pojasnjene v 20. točki pojasnil k računovodskim izkazom (točka 3.5.20).
10. Obveznosti, ki so zavarovane s stvarnimi jamstvi, so razkrite v pojasnilih k računovodskim izkazom v točkah 3.5.20, 3.5.21 in 3.5.23.
11. Družba ima vse finančne obveznosti izkazane v bilanci stanja.
12. Družba KOTO v letu 2022 ni izvajala nikakršnih operacij, ki niso izkazane v bilanci stanja, iz katerih bi izhajala pomembna tveganja ali koristi (12. točka 69. člena ZGD).
13. V poslovnem letu 2022 družba KOTO ni izvajala nobenih transakcij s povezanimi strankami, ki bi bile pomembne in bi bile opravljene pod neobičajnimi tržnimi pogoji (13. točka 69. člena ZGD).
14. Prihodki družbe so razkriti v 1. točki pojasnil k računovodskim izkazom (točka 3.5.1).
15. Število zaposlenih matične družbe, razčlenjeno po skupinah glede na izobrazbo, je prikazano v poslovnem poročilu v poglavju Zaposleni.
16. V poslovnem letu 2022 je družba KOTO uporabljala členitev izkaza poslovnega izida po 2. odstavku 66. člena ZGD, tako da so stroški dela razvidni že iz osnovnega izkaza.
17. Razčlenitev kapitalskih rezerv v skladu z določili prvega odstavka 64. člena zakona:
Kapitalske rezerve v višini 4.005.276,57 € sestavljajo:
 - razlika iz naslova umika lastnih poslovnih deležev v višini 1.601.590,73 €
 - splošni prevrednotovalni popravek kapitala v višini 1.471.858,66 € in
 - dobiček pri prodaji lastnih poslovnih deležev v višini 931.827,18 €.
18. Podatki o skupnem znesku vseh prejemkov, ki so jih prejeli člani posloводства, drugi delavci družbe, zaposleni na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, in člani nadzornega sveta: Skupen znesek vseh prejemkov, ki so jih prejeli Posloводство, zaposleni na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe (individualne pogodbe), in člani Nadzornega sveta, je v letu 2022 znašal 478.565,55 €.
V skladu z 69. členom ZGD-1 razkrivamo prejemke in sicer:
 - Posloводство in individualne pogodbe (5 članov): 438.947,75 €
 - Nadzorni svet z revizijsko komisijo (5 članov): 39.617,80 €.

19. Družba v letu 2022 Poslovodstvu in zaposlenim na podlagi pogodb, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, ni odobrila posojil ali izplačala predujmov.
20. Družba ne sestavlja konsolidiranega letnega poročila za najširši krog družb v skupini.
21. Družba ne sestavlja konsolidiranega letnega poročila za najožji krog družb v skupini.

3.3.2. Druga razkritja po SRS 2016 in Zakonu o gospodarskih družbah – 1K

Finančna tveganja

Upravljanje s tveganji in register tveganj je predstavljen v poslovnem delu letnega poročila. V nadaljevanju podrobneje predstavljamo finančna tveganja, ki jih sestavljajo: kreditno, likvidnostno, valutno in obrestno tveganje.

Kreditno tveganje

V registru tveganj je to tveganje opredeljeno kot »finančne težave poslovnih partnerjev«; tveganje je majhno; ukrep: zavarovanje. Kreditno tveganje je povezano s plačilno sposobnostjo kupcev in s tem povezano kreditiranje kupcev do končnega poplačila. Pretežen del našega poslovanja predstavlja sodelovanje z znanimi in preverjenimi kupci, katerih bonitete tekoče spremljamo. Naše poslovne vezi z njimi so večinoma dolgoročne in pogodbeno urejene. Kljub temu družba za omejevanje izpostavljenosti kreditnemu tveganju uveljavlja, poleg zavarovanja terjatev pri Zavarovalnici Triglav, naslednje mehanizme:

- Tekoče spremljanje vseh odprtih zapadlih terjatev in dogovarjanje o načinu izterjave.
- Prizadevanja za zniževanje skupne vsote zapadlih terjatev.
- Izboljševanje starostne strukture zapadlih in celotnih terjatev.
- Omejevanje dobav kupcem, ki po določenem roku ne poravnajo svojih obveznosti.
- Pri slabših plačnikih ali pri manjših kupcih, ki se pojavljajo občasno in prihajajo iz manj zanesljivih poslovnih okolij, preverimo njihovo boniteto, se dogovorimo za ustrezen limit, zavarovanje ali zahtevamo predujem.

Plačilno disciplino svojih kupcev izboljšujemo z doslednim izvajanjem postopkov izterjave, kar je zaradi narave poslovanja in nekaterih vrst kupcev precej težavno, saj več različnih organizacijskih enot sodeluje z istimi partnerji. Slednje rešujemo z večjo centralizacijo izterjave terjatev.

Del kreditnega tveganja predstavlja tudi tveganje stečaja oziroma povrnitve v zvezi z naložbami v kapital in dolgove drugih družb. Zaradi obvladovanja naložb družba KOTO izpostavljenost v zvezi z dolgoročnimi finančnimi naložbami ocenjuje kot nizko tveganje. Izpostavljenost tveganjem povrnitve v zvezi s kratkoročnimi posojili v zadostni meri obvladujemo z različnimi instrumenti zavarovanja.

Likvidnostno tveganje

Likvidnostno tveganje je ocenjeno kot majhno tveganje, saj pri normalnem poslovanju tveganja ni. Pri obvladovanju likvidnostnega tveganja družba presoja ali je sposobna poravnati svoje tekoče poslovne obveznosti in ali je zmožna z ustvarjenim denarnim tokom poravnati obveznosti iz financiranja.

Tveganje družba obvladuje z aktivno politiko upravljanja likvidnosti:

- Potrebo po likvidnostnih sredstvih ugotavljamo s sprotnim načrtovanjem denarnih tokov, tedensko, mesečno.
- Morebitne primanjkljaje v denarnih sredstvih, ki jih ne bi mogli pokriti iz tekočega poslovanja, zagotavljamo z vnaprej dogovorjenimi kreditnimi linijami pri bankah.
- Potencialne presežke denarnih sredstev plasiramo v likvidnostne kratkoročne finančne naložbe.
- Optimiziramo zaloge tako po velikosti kot po vezavi.
- Razpršujemo zunanje vire financiranja.
- Iščemo cenejše vire financiranja.
- Pridobivamo različna nepovratna sredstva.
- Preučujemo možnosti za alternativne vire financiranja.
- Razpršujemo obveznosti in vodimo ustrezno politiko poravnovanja zapadlih obveznosti.

Valutno tveganje

Realizacija je zelo redko v drugih valutah, zato je tu majhno tveganje. Večino obveznosti, finančne plasmaje in večinski del terjatev, imamo nominirane v evrih.

Obrestno tveganje

Obrestno tveganje se je v letu 2022 povečalo, vendar še vedno predstavlja majhno tveganje. Posojila družbe KOTO so vezana na 6-mesečni EURIBOR, finančni lizingi

imajo v glavnem fiksno obrestno mero. Družba ocenjuje, da obrestne mere, vezane na EURIBOR, predstavljajo majhno tveganje.

Pomembnost

Družba razkriva vse informacije skladno z zahtevami ZGD-1, razen v primeru, da bi razkritje družbi povzročilo večjo gospodarsko škodo in se šteje za poslovno skrivnost. Med te podatke sodijo tudi obrestne mere posameznih posojil.

Razkritja skladno z zahtevami SRS (slovenskih računovodskih standardov) družba navaja za vse pomembne zadeve. Poslovni dogodki se razkrijejo, če so tako pomembni, da bi se sicer zmanjšala zmožnost uporabnikov računovodskih izkazov za ustrezne ocene in pravilne odločitve.

Za družbo so pomembni tisti dogodki, katerih vpliv presega 1 % sredstev na dan bilance stanja.

3.4 Pomembne računovodske usmeritve

Računovodski izkazi so sestavljeni na osnovi Slovenskih računovodskih standardov 2016, ki jih je izdal Slovenski inštitut za revizijo. Vsi izkazi za leto 2022 imajo za primerljivost prikazane tudi podatke za leto 2021.

Poslovno leto je enako koledarskemu.

Postavke v računovodskih izkazih, ki so navedene v tujih valutah, so preračunane v € po srednjem tečaju Banke Slovenije. Pozitivne ali negativne tečajne razlike, ki so posledica teh dogodkov, se pripoznajo v izkazu poslovnega izida med finančnimi prihodki oz. odhodki.

Družba KOTO vsa leta stremi k temu, da uporablja iste računovodske usmeritve. Za vsa prikazana obdobja je tako uporabljena enaka računovodska politika.

Računovodski izkazi so pripravljeni ob upoštevanju izvirne vrednosti, razen zemljišč, za katera se upošteva poštena vrednost.

3.4.1. Prihodki

Prihodki se razčlenjujejo na poslovne prihodke, finančne prihodke in druge prihodke. Poslovni prihodki in finančni prihodki se upoštevajo (ali veljajo) kot redni prihodki. Prihodki se pripoznajo, če je povečanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano s povečanjem vrednosti sredstva ali z zmanjšanjem dolga in je povečanje mogoče zanesljivo izmeriti. Prihodki se pripoznajo, ko se upravičeno pričakuje, da bo organizacija zanje prejela nadomestilo.

Družba pripozna prihodek od prodaje, ko izpolni (ali izpolnjuje) pogodbeno obvezo. Pogodbena obveza je izvršitvena obveza organizacije, da kupcu dobavi ali opravi pogodbeno dogovorjeno (obljubljeno) blago ali storitve. Izvršitveno obvezo družba izpolni (ali izpolnjuje) s prenosom pogodbeno dogovorjenega blaga ali storitve kupcu.

Poslovni prihodki so prihodki od prodaje in drugi poslovni prihodki, povezani s poslovnimi učinki. Prihodki od prodaje so tisti, ki izhajajo iz pogodb s kupci o prodaji blaga ali storitev. Prihodki od prodaje odražajo prenose (dobave) pogodbeno dogovorjenega blaga ali storitev kupcem, in sicer v višini pričakovanih nadomestil, do katerih bo organizacija upravičena v zameno za to blago ali storitve.

Drugi poslovni prihodki, povezani s poslovnimi učinki, so subvencije, dotacije, regresi, kompenzacije, premije in podobni prihodki.

Prevrednotovalni poslovni prihodki se pojavljajo ob odtujitvi opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev.

Finančni prihodki so prihodki iz investiranja. Pojavljajo se v zvezi s finančnimi naložbami ter v zvezi s terjatvami.

Prevrednotovalni finančni prihodki se pojavljajo ob odpravi pripoznanja finančnih naložb.

Druge prihodke sestavljajo neobičajne postavke in ostali prihodki, ki povečujejo poslovni izid.

3.4.2. Odhodki

Odhodki se razvrščajo na poslovne odhodke, finančne odhodke in druge odhodke.

Poslovni odhodki in finančni odhodki so redni odhodki. Poslovne odhodke predstavljajo proizvodjalni stroški prodanih količin ter nabavna vrednost prodanega trgovskega blaga, posredni stroški nabavljanja in prodajanja, posredni stroški skupnih služb in prevrednotovalni poslovni odhodki, ki niso stroški.

Odhodki se pripoznajo, če je zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano z zmanjšanjem sredstva ali s povečanjem dolga in je to zmanjšanje mogoče zanesljivo izmeriti.

Prevrednotovalni poslovni odhodki se pojavljajo v zvezi z opredmetenimi osnovnimi sredstvi, neopredmetenimi sredstvi in obratnimi sredstvi zaradi njihove oslabitve, če zmanjšanje njihove vrednosti ni krito z revalorizacijskimi rezervami kapitala iz njihove predhodne okrepitve.

Finančni odhodki so odhodki za financiranje in odhodki za naložbenje.

Prevrednotovalni finančni odhodki se pojavljajo v zvezi s finančnimi naložbami zaradi njihove oslabitve, če zmanjšanje njihove vrednosti ni krito s presežkom iz prevrednotenja kapitala.

Druge odhodke predstavljajo neobičajne postavke in ostali odhodki, ki zmanjšujejo poslovni izid.

3.4.3. Davki

Davek od dohodka je obračunan v skladu z Zakonom o davku od dohodkov pravnih oseb. Davek od dobička vključuje odmerjeni davek in odloženi davek. Odloženi davek se izkazuje po metodi obveznosti po bilanci stanja, pri čemer se upoštevajočasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznostmi za potrebe finančnega

poročanja in zneskov za potrebe davčnega poročanja. Odloženi davek se izkaže v višini, ki jo bo po pričakovanjih treba plačati ob odpravi začasnih razlik, na podlagi zakonov, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja. Terjatev za odloženi davek se pripozna v višini verjetnega razpoložljivega prihodnjega obdavčljivega dobička, preračunano po davčni stopnji, ki velja za poslovno leto. Pri izračunu odloženih davkov je družba upoštevala 19-% davčno stopnjo.

3.4.4. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve

Pri vrednotenju neopredmetenih dolgoročnih sredstev uporabljamo model nabavne vrednosti in torej vodimo neopredmetena dolgoročna sredstva po njihovih nabavnih vrednostih, zmanjšanih za amortizacijske popravke vrednosti in nabrane izgube zaradi oslabitve.

Neopredmetena sredstva amortiziramo po metodi enakomernega časovnega amortiziranja. Neopredmetena sredstva se amortizirajo po 10-% letni amortizacijski stopnji.

Emisijski kuponi, ki jih je kupila na trgu, se vodijo med drugimi neopredmetenimi sredstvi po nabavni vrednosti za vsak emisijski kupon in se ne amortizirajo.

3.4.5. Opredmetena osnovna sredstva

Opredmetena osnovna sredstva vključujejo zemljišča, zgradbe, opremo, investicije v teku in predujme za osnovna sredstva. Pri vrednotenju le teh uporabljamo model nabavne vrednosti, razen za zemljišča, ki jih vrednotimo po metodi revaloriziranja. Pri modelu nabavne vrednosti vodimo opredmetena osnovna sredstva po njihovih nabavnih vrednostih, zmanjšanih za amortizacijske popravke vrednosti in nabrane izgube zaradi oslabitev, pri modelu revaloriziranja pa po njihovih prevrednotenih zneskih, ki so njihova poštena vrednost na dneve prevrednotenja, zmanjšane za vse kasnejše nabrane izgube zaradi oslabitve.

Nabavna vrednost posameznega opredmetenega osnovnega sredstva zajema nakupno ceno in vse stroške, ki se lahko neposredno pripišejo usposobitvi sredstva za nameravano uporabo, vključno z obrestmi od prejetih kreditov do aktiviranja osnovnih sredstev. Kasneje nastali stroški, ki omogočajo večje bodoče koristi glede na prej ocenjene, povečujejo nabavno vrednost. V nabavno vrednost se vštevajo tudi stroški razgradnje, odstranitve in obnavljanja prostora. Možnost vštevavanja stroškov razgradnje in odstranitve do sedaj ni bila uporabljena.

Opredmetena osnovna sredstva amortiziramo po metodi enakomernega časovnega amortiziranja. Osnova za obračun amortizacije je polna nabavna vrednost. Dobe uporabnosti za posamezne vrste osnovnih sredstev so opredeljene z letnimi amortizacijskimi stopnjami in so prikazane v nadaljevanju. Najeta sredstva se

amortizirajo enako kot sorodna sredstva, saj je gotovo, da bo družba do konca trajanja najema postala lastnica najetega sredstva. Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev se obračunava posamično. Skladno z aktivacijskim zapisnikom, ki ga za posamezno opredmeteno osnovno sredstvo pripravi skrbnik tega sredstva, so ob upoštevanju ekonomske vrednosti, možnosti tehničnega zastaranja in dobe koristnosti, lahko amortizacijske stopnje tudi drugačne, vendar pa še vedno v okviru davčno priznanih stopenj. Amortizacijske stopnje se v letu 2022 niso spremenile.

TABELA 25: Amortizacijske stopnje

	leto 2022
Gradbeni objekti	3%–6%
Proizvodna oprema	8%–20%
Oprema za predelavo odpadkov	8%–20%
Pisarniško pohištvo	5%–20%
Elektronska oprema	8%–20%
Računalniki	20%–50%
Ostala računalniška oprema	20%–50%
Raziskovalna oprema	50%
Ostala oprema	5%–20%
Vozila	8%–20%

Prevrednotenje zemljišč je sprememba njihove knjigovodske vrednosti zaradi uporabe modela revaloriziranja. Po pripoznanju je treba zemljišče, katerega pošteno vrednost je mogoče zanesljivo izmeriti in za katerega merjenje po pripoznanju je družba izbrala model revaloriziranja, razvidovati po prevrednotenem znesku, ki je njegova poštena vrednost na dan prevrednotenja. Letno se preverja potreba po prevrednotenju, vsaj enkrat na pet let pa se opravi cenitev. Družba je opravila cenitev nepremičnin na dan 31. 12. 2021. Cenitev za namene računovodskega poročanja je opravil pooblaščen ocenjevalec nepremičnin. Ob preverjanju poštenih vrednosti zemljišč v letu 2022 smo ocenili, da ni pomembnih sprememb in ni potrebna ponovna ocenitev poštene vrednosti. V primeru spremembe vrednosti zemljišč v cenitvi se ustrezno povečajo ali zmanjšajo revalorizacijske rezerve v kapitalu.

3.4.6. Finančne naložbe

Del prostih finančnih sredstev družba vlaga v dolgoročne finančne naložbe z namenom dolgoročno povečevati finančne prihodke. Kapitalske naložbe v odvisna podjetja, ki ne kotirajo na borzi, se merijo po nabavni vrednosti. Dolgoročna finančna naložba je finančna naložba, ki naj bi se obdržala več kot leto dni in s katero naj se ne bi trgovalo. Pri obračunavanju običajnih nakupov in prodaj finančnih naložb družba upošteva datum poravnave.

Družba uvršča vse kapitalske naložbe, ki ne kotirajo na borzi, v skupino finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo. Spremembo poštene vrednosti finančne naložbe v vrednostne papirje izkaže, če je njihova dokazana poštena vrednost, to je cena, objavljena na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev, drugačna od njihove knjigovodske vrednosti, in sicer, če jo presega kot povečanje ustrezne rezerve, nastale zaradi vrednotenja po poštenu vrednosti, če pa je manjša od knjigovodske, kot zmanjšanje ustrezne rezerve, nastale zaradi vrednotenja po poštenu vrednosti. V primerih, ko je odstotek zmanjšanja poštene vrednosti finančne naložbe v obdobju od dneva pripoznanja do bilančnega presečnega dne večji od relativne spremembe slovenskega borznega indeksa SBI TOP oziroma uradno objavljenega indeksa drugega delujočega trga finančnih instrumentov v istem obdobju in je predvideno dolgotrajnejše padanje, obstajajo objektivni dokazi o oslabitvi finančnih naložb prek poslovnega izida.

3.4.7. Zaloge

Zaloge so sredstva v opredmeteni obliki, ki so bila porabljena pri ustvarjanju proizvodov ali opravljanju storitev oz. pri proizvodnji za prodajo ali prodana v okviru rednega delovanja. Vključujejo zaloge surovin, materiala, drobnega inventarja in gum. Vodijo se po nabavnih vrednostih, ki jih sestavljajo nakupna cena po obračunu dobavitelja in vsi odvisni stroški nabave. Nakupna cena v tuji valuti se preračuna v € po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan uvoza. Odobreni količinski popusti, tudi če so priznani kasneje (superrabati, skonti), zmanjšujejo nabavno vrednost. Nedokončana proizvodnja in zaloge gotovih proizvodov so vrednotene po proizvodnih stroških, ki vsebujejo neposredne stroške materiala, energije, dela, storitev in amortizacije.

Družba za zmanjševanje količin materiala in trgovskega blaga v zalogi uporablja metodo tehtanih povprečnih cen.

Če knjigovodska vrednost presega njihovo čisto iztržljivo vrednost, jo je treba odpisati do čiste iztržljive vrednosti. Čista iztržljiva vrednost se ugotavlja vsaj enkrat letno. Morebitne oslabitve se preverjajo in evidentirajo po skupinah posameznih vrst zalog. Vrednosti zalog na dan bilance stanja se presodijo glede na iztržljivo vrednost. Razlika med knjigovodsko vrednostjo zalog in iztržljivo vrednostjo predstavlja vrednost oslabitve zalog. Za presojo vrednosti zalog so odgovorni direktorji oziroma vodje sektorjev oziroma vodje procesov.

3.4.8. Terjatve

Terjatve vseh vrst se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih listin, ob predpostavki, da bodo poplačane. Dani predujmi se v bilanci stanja izkazujejo v zvezi s stvarmi, na katere se nanašajo.

Terjatve, izražene v tuji valuti, se na dan bilance stanja preračunajo v domačo valuto. Terjatve, za katere se domneva, da ne bodo poravnane oziroma ne bodo

poravnane v celotnem znesku, je treba izkazati kot dvomljive, če se zaradi njih začne sodni postopek, pa kot sporne in obračunati popravek njihove vrednosti v breme prevrednotovalnih poslovnih odhodkov, pri tem pa upoštevati, da morajo biti prikazane z utemeljenim poplačljivim zneskom.

Za terjatve do družb v skupini se ne domneva, da ne bodo poravnane in se zanje ne oblikuje popravek vrednosti. Za dokončne odpise terjatev so potrebne ustrezne dokazne listine: zavrnitev potrditve stanj terjatev, sodna odločba, sklep prisilne poravnave, sklep stečajnega postopka in druge ustrezne listine.

3.4.9. Denarna sredstva

Denarna sredstva sestavljajo gotovina, knjižni denar in denar na poti. Knjigovodska vrednost denarnega sredstva je enaka njegovi začetni nominalni vrednosti, dokler se ne pojavi potreba po prevrednotenju. Denarno sredstvo, izraženo v tuji valuti, se prevede v domačo valuto po menjalnem tečaju na dan prejema. Stanja na deviznem računu se preračunajo po referenčnem tečaju na dan bilance stanja.

3.4.10. Kapital

Celotni kapital družbe je njegova obveznost do lastnikov, ki zapade v plačilo, če družba preneha delovati, pri čemer se velikost kapitala popravi glede na do tedaj dosegljivo ceno čistega premoženja. Opremljen je z zneski, ki so jih vložili lastniki, ki so se pojavili pri poslovanju in pripadajo lastniku. Zmanjšujejo ga izguba pri poslovanju ter dvigi (izplačila).

Sestavljajo ga:

- osnovni kapital,
- kapitalske rezerve,
- rezerve iz dobička,
- revalorizacijske rezerve,
- rezerve, nastale zaradi vrednotenja po poštenu vrednosti,
- preneseni čisti dobiček in
- tekoči čisti dobiček.

3.4.11. Dolgoročni in kratkoročni dolgovi

Finančni dolgovi (najeta posojila, leasingi) se vodijo po odplačni (pogodbeni) vrednosti.

Poslovni dolgovi so predvsem dobaviteljevi krediti za kupljeno blago ali storitve, kratkoročne obveznosti do zaposlencev za opravljeno delo, kratkoročne obveznosti do financerjev v zvezi z obrestmi, kratkoročne obveznosti do države iz naslova davkov ter kratkoročne obveznosti v zvezi z razdelitvijo poslovnega izida. Ob začetnem pripoznanju se ovrednotijo z zneski iz ustreznih listin ob njihovem nastanku,

ki dokazujejo prejem kakega proizvoda ali storitve ali opravljeno delo oziroma obračunane stroške, odhodek ali delež v poslovnem izidu.

3.4.12. Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve

Rezervacije se oblikujejo za sedanje obveze, ki izhajajo iz obvezujočih preteklih dogodkov in se bodo po predvidevanjih poravnale v obdobju, ki ni z gotovostjo določeno ter katerih velikost je mogoče zanesljivo oceniti. Obravnavati jih je mogoče kot dolgove v širšem smislu, kar se razlikuje od kapitala kot obveznosti do lastnikov. Rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine so oblikovane skladno z aktuarskim izračunom, ki se dela vsako leto. Rezervacije za jubilejne nagrade in za odpravnine so izračunane z določenimi predpostavkami (rast cen življenjskih potrebščin, fluktuacija v podjetju), ki odražajo dejansko stanje v času priprave izračuna in kratkoročno ni pričakovati bistvenih sprememb. V izračunu za leto 2022 je bila upoštevana 3,50-% letna dolgoročna rast plač ter dolgoročna povprečna obrestna mera 4,10 %. Z vsakoletnim preračunom in preverbo predpostavk družba v zadostni meri obvladuje tveganje napačne ocene rezervacij. Nastale spremembe se pripoznajo v izkazu poslovnega izida, aktuarski dobički/izgube pa v rezervi za pošteno vrednost.

3.5 Pojasnila k računovodskim izkazom

3.5.1. Prihodki od prodaje, spremembe vrednosti zalog in drugi poslovni učinki

TABELA 26: Prihodki od prodaje, sprememba vrednosti zalog in drugi poslovni učinki

v €	leto 2022	leto 2021
Prihodki od prodaje na domačem trgu	12.591.482	10.536.205
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	12.570.709	10.504.664
Prihodki od najemnin	4.380	4.380
Prihodki od prodaje blaga in materiala	16.393	27.161
Prihodki od prodaje na trgu EU	18.682.522	14.714.975
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	14.739.722	11.459.173
Prihodki od prodaje blaga in materiala	3.942.800	3.255.802
Prihodki od prodaje na trgu izven EU	29.729	55.503
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	29.729	55.503
Prihodki od prodaje blaga in materiala	0	0
Čisti prihodki od prodaje	31.303.733	25.306.683
Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	15.508	5.442
Drugi poslovni prihodki	111.255	126.425
Pomoč države COVID-19	5.321	7.583
Drugi poslovni prihodki	105.934	118.842
Skupaj kosmati donos iz poslovanja	31.430.496	25.438.550

Drugi poslovni prihodki se v glavnem nanašajo na pomoč države v obliki obvezne povrnitve prispevkov, povračilo boleznin ter za prihodke iz naslova prodaje opredmetenih osnovnih sredstev in plačanih odpisanih terjatev.

3.5.2. Stroški

TABELA 27: Sestava poslovnih odhodkov

v €	leto 2022	leto 2021
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	3.635.419	2.902.077
Stroški porabljenega materiala	8.545.991	7.772.087
Stroški materiala	5.834.033	4.903.025
Stroški energije	1.747.681	1.970.735
Drugi stroški materiala	964.277	898.327
Stroški storitev	6.142.089	4.882.157
Stroški neposrednih storitev	3.358.451	2.117.739
Transportne storitve	311.255	496.990
Storitve vzdrževanja	1.125.101	1.053.601
Bančne storitve in zavarovanja	241.082	215.959
Osebne in intelektualne storitve	486.774	473.580
Druge storitve	619.426	524.288
Stroški dela	6.138.031	5.358.938
Amortizacija	1.875.827	2.007.312
Prevrednotovalni poslovni odhodki	38.623	309.614
Drugi poslovni odhodki	327.108	683.151
Skupaj poslovni odhodki	26.703.088	23.915.336

Drugi poslovni odhodki so v glavnem stroški odpadne vode, okoljske dajatve, nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča, stroški ekološkega vzdrževanja in stroški odpadkov.

TABELA 28: Stroški po funkcionalnih skupinah

v €	leto 2022	leto 2021
Nabavna vrednost prodanega blaga	3.635.419	2.902.076
Proizvajalni stroški prodanih učinkov	16.925.450	15.324.617
Stroški prodajanja	3.728.525	2.903.681
Stroški splošnih dejavnosti	2.375.071	2.475.348
Prevrednotovalni poslovni odhodki	38.623	309.614
Skupaj poslovni odhodki	26.703.088	23.915.336

3.5.3. Stroški dela

TABELA 29: *Stroški dela*

v €	leto 2022	leto 2021
Stroški plač	4.456.462	3.891.701
Stroški pokojninskih in socialnih zavarovanj	878.405	760.431
Prispevki razen pokojninskih zavarovanj	332.657	284.731
Pokojninsko zavarovanje	388.718	339.597
Dodatno pokojninsko zavarovanje	157.030	136.103
Drugi stroški dela	803.165	706.808
Krizni dodatek COVID-19	0	6.617
Drugi stroški dela	803.165	700.191
Stroški dela	6.138.032	5.358.940

Med drugimi stroški dela so evidentirani stroški prevoza na delo, stroški prehrane, stroški regresa za letni dopust, jubilejne nagrade in odpravnine. Družba nima programa dolgoročnih zaslužkov zaposlencev zunaj odpravnin. Družba je v letu 2022 sodelovala z agencijo za posredovanje delovne sile in ima med stroški osebnih storitev 7.014 € stroškov dela posredovane delovne sile.

3.5.4. Odpisi vrednosti

TABELA 30: *Odpisi vrednosti*

v €	leto 2022	leto 2021
Amortizacija	1.875.827	2.007.311
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri NOS in OOS	2.000	304.617
Prevrednotovalni poslovni odhodki – terjatve	3.846	2.207
Prevrednotovalni poslovni odhodki – zaloge	32.777	2.790
Skupaj odpisi vrednosti	1.914.450	2.316.925

3.5.5. Finančni prihodki

TABELA 31: Finančni prihodki

v €	leto 2022	leto 2021
Finančni prihodki iz posojil, danih drugim	688	13
Finančni prihodki iz posojil, danih drugim	688	13
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih	802	905
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih	802	905
Skupaj finančni prihodki	1.490	918

3.5.6. Finančni odhodki

TABELA 32: Finančni odhodki

v €	leto 2022	leto 2021
Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	6.442	2.828
Ukinitev podjetja NUPPER	6.442	0
Finančni odhodki iz oslabitve finančnih naložb	0	2.828
Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	99.276	95.828
Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank	69.871	58.250
Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti	29.405	37.578
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	20	23
Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev	20	8
Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti	0	15
Skupaj finančni odhodki	105.738	98.679

3.5.7. Drugi prihodki

TABELA 33: Drugi prihodki

v €	leto 2022	leto 2021
Odškodnine, subvencije, dotacije in podobni prihodki, ki niso povezani s poslovnimi učinki	134.567	134.643
Drugi finančni prihodki in ostali prihodki	10	7
Skupaj drugi prihodki	134.577	134.650

3.5.8. Drugi odhodki

TABELA 34: Drugi odhodki

v €	leto 2022	leto 2021
Denarne kazni in odškodnine	0	5.544
Drugi odhodki	10	6
Skupaj drugi odhodki	10	5.550

3.5.9. Davki

3.5.9.1 Davek od dobička

TABELA 35: Davek od dobička

v €	leto 2022	leto 2021
Davčno priznani prihodki	31.547.223	25.537.838
Davčno priznani odhodki	26.593.239	23.841.899
Razlika med davčno priznanimi prihodki in odhodki	4.953.984	1.695.939
Sprememba davčne osnove	0	0
Povečanja davčne osnove	0	0
Davčna osnova	4.953.984	1.695.939
Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave	3.121.010	1.068.442
Osnova za davek	1.832.974	627.497
Davek od dobička	348.265	119.224

3.5.9.2 Odloženi davki

3.5.9.2.1. Terjatve za odložene davke

V skladu z Zakonom o davku od dohodkov pravnih oseb je družba pri obračunu davka od dohodka obračunala terjatve za določeni davek. Spremembe, pripoznane v izkazu poslovnega izida, ki so vplivale na znesek odloženega davka (podatek v € z navedbo vira odbitnih začasnih razlik), so prikazane v spodnji tabeli.

TABELA 36: Terjatve za odložene davke

v €	stanje 31. 12. 2021	povečanje v IPI	zmanjšanje v IPI	stanje 31. 12. 2022
Terjatve	68.737	0	13.865	54.872
Naložbe	162.429	0	47.763	114.666
Rezervacije za odpravnine	26.294	0	1.293	25.001
Skupaj	257.460	0	62.921	194.539

3.5.9.2.2. Obveznosti za odložene davke

Obveznosti za odložene davke iz naslova prevrednotenja zemljišč se v letu 2022 niso spremenile, saj ni prišlo ne do prodaje ne do nakupa zemljišč ter ne do prevrednotenja zemljišč.

Obveznosti za odložene davke iz naslova Liste kupcev GO se v letu 2022 niso spremenile, ker ni prišlo do sprememb v portfelju strank ter zato nismo delali oceno vrednosti neopredmetenih sredstev v obliki seznama strank.

TABELA 37: Obveznosti za odložene davke

v €	stanje 31. 12. 2021	povečanje	zmanjšanje	stanje 31. 12. 2022
Obveznost za odložene davke iz naslova prevrednotenja zemljišč	1.786.511	0	0	1.786.511
Obveznost za odložene davke iz naslova Liste kupcev GO	48.640	0	0	48.640
Skupaj preko kapitala	1.835.151	0	0	1.835.151

3.5.10. Neopredmetena dolgoročna sredstva

TABELA 38: Neopredmetena dolgoročna sredstva 2022

v €	Dolgoročne premoženjske pravice	Dobro ime	Druga neopredmetena dolgoročna sredstva	Skupaj
NABAVNA VREDNOST				
Stanje 1. 1. 2022	1.257.487	159.800	233.085	1.650.372
Pridobitve (prenos iz investicij v teku)	185.392	0	0	185.392
Pridobitve	139.904	0	0	139.904
Zmanjšanja – prenos v uporabo	-185.392	0	0	-185.392
Nabavna vrednost emisijskih kuponov	0	0	246.895	246.895
Zmanjšanja – odpis	-321.445	0	0	-321.445
Stanje 31. 12. 2022	1.075.946	159.800	479.980	1.715.726
POPRAVEK VREDNOSTI				
Stanje 1. 1. 2022	618.221	29.297	0	647.518
Zmanjšanja – odpis	-320.747	0	0	-320.747
Amortizacija	89.998	31.960	0	121.958
stanje 31. 12. 2022	387.472	61.257	0,00	448.729
SEDANJA VREDNOST				
Stanje 1. 1. 2022	639.266	130.503	233.085	1.002.854
Stanje 31. 12. 2022	688.474	98.543	479.980	1.266.997

Povečanje dolgoročnih premoženjskih pravic se nanaša na nakup računalniških programov in licenc.

Neopredmetena dolgoročna sredstva niso zastavljena kot jamstvo za obveznosti.

Dobro ime je posledica pripojitve hčerinske družbe Gostinski odpadki d. o. o. v decembru 2020.

Druga neopredmetena dolgoročna sredstva predstavljajo emisijski kuponi in Lista kupcev GO.

TABELA 39: Neopredmetena dolgoročna sredstva 2021

v €	Dolgoročne premoženjske pravice	Dobro ime	Druga neopredmetena dolgoročna sredstva	Skupaj
NABAVNA VREDNOST				
Stanje 1. 1. 2021	1.216.123	159.800	425.703	1.801.626
Pridobitve (prenos iz investicij v teku)	466.791	0	0	466.791
Pridobitve	159.909	0	0	159.909
Zmanjšanja – prenos v uporabo	-470.101	0	0	-470.101
Slabitev Nupper	-115.235	0	0	-115.235
Prevrednotenje	0	0	-195.160	-195.160
Dodatna dodelitev emisijskih kuponov	0	0	1.701	1.701
Predaja emisijskih kuponov	0	0	-6.159	-6.159
Nakup emisijskih kuponov	0	0	7.000	7.000
Stanje 31. 12. 2021	1.257.487	159.800	233.085	1.650.372
POPRAVEK VREDNOSTI				
Stanje 1. 1. 2021	538.776	0	0	538.776
Amortizacija	89.048	29.297	0	118.345
stanje 31. 12. 2021	618.221	29.297	0	647.518
SEDANJA VREDNOST				
Stanje 1. 1. 2021	677.347	159.800	425.703	1.262.850
Stanje 31. 12. 2021	639.266	130.503	233.085	1.002.854

3.5.11. Opredmetena osnovna sredstva

TABELA 40: Opredmetena osnovna sredstva 2022

v €	Zemljišča	Zgradbe	Oprema	Oprema lizing	OOS v gradnji ali izdelavi	Skupaj
NABAVNA VREDNOST						
Stanje 1. 1. 2022	10.160.000	15.343.070	24.386.907	2.518.394	2.577.981	54.986.352
Prevrednotenje zemljišč	0	0	0	0	0	0
Pridobitve (prenos iz investicij v teku)	0	96.891	177.415	0	0	274.306
Pridobitve – direktno	0	262.676	2.126.288	0	250.926	2.639.890
Prenos iz lizinga na opremo	0	0	35.098	-35.098	0	0
Zmanjšanje – prenos v uporabo	0	0	0	0	-274.306	-274.306
Zmanjšanje – prodaja, odpis	0	-3.509	-445.937	0	0	-449.446
Stanje 31. 12. 2022	10.160.000	15.699.128	26.279.771	2.483.296	2.554.601	57.176.796
POPRAVEK VREDNOSTI						
Stanje 1. 1. 2022	0	12.080.518	19.624.294	522.704	0	32.227.516
Amortizacija	0	244.806	1.264.332	244.731	0	1.753.869
Odpisi	0	-1.667	-440.450	0	0	-442.117
Prenos iz lizinga na opremo	0	0	17.793	-17.793	0	0
Stanje 31. 12. 2022	0	12.323.657	20.465.969	749.642	0	33.539.268
NEODPISANA VREDNOST						
Stanje 1. 1. 2022	10.160.000	3.262.552	4.762.613	1.995.690	2.577.981	22.758.836
Stanje 31. 12. 2022	10.160.000	3.375.471	5.813.802	1.733.654	2.554.601	23.637.528

Opredmetena osnovna sredstva predstavljajo kar 70 % vseh sredstev družbe. Na dan 31. 12. 2022 je imela družba 438.334 € predujmov za opredmetena osnovna sredstva, na dan 31. 12. 2021 pa 144.533 €. Predujmi niso prikazani v tabeli gibanja.

Dolgoročne finančne obveznosti predstavljajo obveznosti iz naslova nakupa osnovnih sredstev. Poleg tega družba izkazuje 323.466 € (114.449 € v 2021) kratkoročnih obveznosti za nakup osnovnih sredstev.

Zemljišča: Družba KOTO vrednoti zemljišča po modelu revalorizacije. Vrednost zemljišč konec leta 2022 znaša 10.160.000 € (10.160.000 € v 2021). V kolikor bi družba vrednotila zemljišča po modelu nabavne vrednosti, bi vrednost zemljišč znašala 757.313 €.

Zgradbe: V letu 2022 se je nabavna vrednost zgradb povečala za 356.058 € (371.449 € v 2021) zaradi novih pridobitev.

Oprema: Družba je povečala nabavno vrednost opreme v višini 1.892.864 € (1.222.323 € v 2021), pri čemer je bilo pridobitev za 2.303.703 € (2.139.269 € v 2021) ter prodaj in odpisov opreme za 445.937 € (916.946 € v 2021).

Opredmetena osnovna sredstva v gradnji ali izdelavi: Znesek nedokončanih investicij konec leta 2021 je znašal 2.577.981 €. V letu 2022 smo aktivirali 459.699 € investicij;

od tega: 185 tisoč € pridobitev OPPN, 97 tisoč € rekonstrukcija objekta pomožnih dejavnosti, 82 tisoč € hladilni agregat, 62 tisoč € polži proti surovinskemu delu K3. Konec leta 2022 smo imeli 2.554.601 € investicij v teku, med katerimi je največja: 2.297.104 tisoč € sušenje mulja.

Zastava opredmetenih osnovnih sredstev je pojasnjena v točkah 3.5.20, 3.5.21 in 3.5.23.

TABELA 41: Opredmetena osnovna sredstva 2021

v €	Zemljišča	Zgradbe	Oprema	Oprema lizing	OOS v gradnji ali izdelavi	Skupaj
NABAVNA VREDNOST						
Stanje 1. 1. 2021	8.465.175	15.035.195	23.788.431	1.894.547	2.379.498	51.562.846
Prevrednotenje zemljišč	1.694.825	0	0	0	0	1.694.825
Pridobitve (prenos iz investicij v teku)	0	365.951	323.474	0	0	689.425
Pridobitve – direktno	0	5.498	1.035.945	779.850	884.599	2.705.892
Prenos iz lizinga na opremo	0	0	156.003	-156.003	0	0
Zmanjšanje – prenos v uporabo	0	0	0	0	-686.116	-686.116
Zmanjšanje – prodaja, odpis	0	-63.574	-916.946	0	0	-980.520
Stanje 31. 12. 2021	10.160.000	15.343.070	24.386.907	2.518.394	2.577.981	54.986.352
POPRAVEK VREDNOSTI						
Stanje 1. 1. 2021	0	11.859.006	19.032.578	361.017	0	31.252.601
Zmanjšanja	0	0	-715.417	0	0	-715.417
Amortizacija	0	264.308	1.389.129	235.528	0	1.888.965
Odpisi	0	-42.796	-155.837	0	0	-198.633
Prenos iz lizinga na opremo	0	0	73.841	-73.841	0	0
Stanje 31. 12. 2021	0	12.080.518	19.624.294	522.704	0	32.227.516
NEODPISANA VREDNOST						
Stanje 1. 1. 2021	8.465.175	3.176.189	4.755.853	1.533.530	2.379.498	20.310.245
Stanje 31. 12. 2021	10.160.000	3.262.552	4.762.613	1.995.690	2.577.981	22.758.836

3.5.12. Dolgoročne finančne naložbe

TABELA 42: Dolgoročne finančne naložbe

v €	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Delnice in deleži v družbah v skupini	7.500	15.000
KOTO TRADE d. o. o. Ljubljana	7.500	7.500
NUPPER d. o. o. Ljubljana	0	7.500
Skupaj dolgoročne finančne naložbe	7.500	15.000

TABELA 43: Tabela gibanja dolgoročnih finančnih naložb

v €	Delnice in deleži v družbah v skupini	Dolgoročna posojila	Skupaj
Stanje 31. 12. 2020	15.000	0	15.000
Prenos na terjatve v stečaju	0	-251.385	-251.385
Slabitev	0	251.385	251.385
Stanje 31. 12. 2021	15.000	0	15.000
Ukinitev NUPPER	-7.500	0	-7.500
Stanje 31. 12. 2022	7.500	0	7.500

3.5.13. Zaloge

TABELA 44: Zaloge

v €	31. 12. 2022	31. 12. 2021	31. 12. 2020	31. 12. 2019
Material	1.050.690	773.934	617.297	542.275
Nedokončana proizvodnja	33.559	37.355	44.552	54.730
Proizvodi	63.496	44.191	31.552	96.307
Trgovsko blago	8.885	6.550	29.646	27.514
Predujmi za zaloge	38.774	54.525	2.461	2.924
Zaloge skupaj	1.195.404	916.555	725.508	723.750

Čista iztržljiva vrednost zalog je najmanj enaka njihovi knjigovodski vrednosti. Pri inventuri ni bilo ugotovljenih pomembnih viškov in mankov.

Zaloge niso zastavljene kot jamstvo za obveznosti.

3.5.14. Kratkoročne finančne naložbe

TABELA 45: *Kratkoročne finančne naložbe*

v €	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Kratkoročne finančne naložbe	0	0
Societa Finanziaria per azioni - delnice KBGN	603.508	603.508
slabitev delnic KBGN	-603.508	-603.508
Kratkoročna posojila	0	0
Skupaj kratkoročne finančne naložbe	0	0

V letu 2022 ni bilo gibanja kratkoročnih finančnih naložb.

3.5.15. Kratkoročne poslovne terjatve

TABELA 46: *Kratkoročne poslovne terjatve*

v €	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini	544	541
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	4.505.482	3.398.789
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev v državi	1.478.436	1.428.857
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev v tujini	3.027.046	1.969.932
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	364.664	377.940
Kratkoročne terjatve do države	372.601	377.338
Ostale kratkoročne terjatve	-7.937	602
Kratkoročne poslovne terjatve skupaj	4.870.690	3.777.270

Kratkoročne terjatve do države so v glavnem terjatve za vračilo DDV.

TABELA 47: Struktura poslovnih terjatev na dan 31. 12. 2022

	v €	v %
Nezapadle	3.258.040	60,8%
Skupaj zapadle	2.098.565	43,5%
Zapadle do 30 dni	1.088.746	22,6%
Zapadle 31-60 dni	38.040	0,8%
Zapadle 61-90 dni	22.347	0,5%
Zapadle nad 90 dni	98.309	2,0%
Zapadle nad 90 dni – dvomljive in sporne	851.123	17,6%
Skupaj bruto kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	5.356.605	100,0%
Popravek vrednosti dvomljivih in spornih terjatev	-851.123	-15,9%
Skupaj kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	4.505.482	84,1%

Na dan 31. 12. 2022 je imela družba pri zavarovalnici zavarovanih 3.820.700 € rednih odprtih terjatev.

TABELA 48: Tabela gibanja popravka vrednosti terjatev

v €	Začetno stanje	Povečanja	Zmanjšanja	Končno stanje
Stanje 31. 12. 2021	2.118.187	362.040	1.051.273	1.428.954
Stanje 1. 1. 2022	1.428.954			1.428.954
Povečanje z vplivom na IPI		2.110	0	2.110
Povečanje brez vpliva na IPI		1.669	0	1.669
Zaključeni stečajni postopki		0	564.708	-564.708
Zmanjšanje zaradi priliva		0	16.902	-16.902
Stanje 31. 12. 2022	1.428.954	3.779	581.610	851.123

Zmanjšanje iz naslova zaključenih stečajnih postopkov je posledica izbrisa iz evidence zaradi zaključka stečajnega postopka nad družbami: PURIS, KOWACO, EKOSISTEMI, MIP in Mesarstvo Cvetan.

Terjatve niso zastavljene kot jamstvo za obveznosti.

3.5.16. Denarna sredstva

TABELA 49: Denarna sredstva

v €	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Denarna sredstva na računih	962.277	729.502
Denarna sredstva na depozit na odpoklic	1.000.661	0
Skupaj denarna sredstva	1.962.938	729.502

3.5.17. Kratkoročne aktivne časovne razmejitve

TABELA 50: Kratkoročne aktivne časovne razmejitve

v €	31. 12. 2022	31. 12. 2021	31. 12. 2020	31. 12. 2019
Kratkoročno odloženi stroški in odhodki	40.121	31.689	44.527	105.160
Skupaj aktivne časovne razmejitve	40.121	31.689	44.527	105.160

TABELA 51: Gibanje aktivnih časovnih razmejitev

v €	Začetno stanje	Povečanja	Zmanjšanja	Končno stanje
Stanje 31. 12. 2021	44.527	8.174	21.012	31.689
Stanje 1. 1. 2022	31.689			31.689
Odloženi stroški		36.807	0	36.807
Realizirani stroški		0	28.375	-28.375
Stanje 31. 12. 2022	31.689	36.807	28.375	40.121

3.5.18. Kapital

Osnovni kapital družbe KOTO je sestavljen iz osnovnih vložkov družbenikov v skupni višini 2.695.522 €.

Družba izkazuje 29,31-% lastni delež v višini 9.073.355 €. Transakcij z lastnimi deleži v letu 2022 ni bilo.

TABELA 52: *Tabela gibanja revalorizacijskih rezerv*

v €	Stanje 31. 12. 2021	Povečanja	Zmanjšanja	Stanje 31. 12. 2022
Revalorizacijske rezerve iz prevrednotenja zemljišč	9.402.687	0	0	9.402.687
Popravek vrednosti reval. rezerv iz prevrednotenja za odložene davke	-1.786.511	0	0	-1.786.511
Rezerve zaradi vrednotenja po poštenu vrednosti - Aktuarski primanjkljaj	-49.735	0	-7.589	-42.146
Skupaj	7.566.441	0	-7.589	7.574.030

3.5.19. Rezervacije in dolgoročne PČR

TABELA 53: *Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve (PČR)*

v €	Stanje 31. 12. 2021	Povečanja	Zmanjšanja	Stanje 31. 12. 2022
Rezervacije za odpravnine	276.776	0	13.611	263.165
Rezervacije za jubilejne nagrade	42.768	0	778	41.990
DPČR	77.837	17.841	40.292	55.386
Skupaj rezervacije in DPČR	397.381	17.841	54.681	360.541

3.5.20. Dolgoročne obveznosti

TABELA 54: Dolgoročne obveznosti

v €	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Dolgoročne finančne obveznosti	5.602.114	6.720.155
Dolgoročno finančne obveznosti do bank	5.109.482	5.843.369
Gorenjska banka d. d.	486.111	500.000
Unicredit banka Slovenija d. d.	3.434.202	3.907.890
SID banka d. d.	1.930.000	1.930.000
Kratkoročni del dolgoročnih obveznosti	-740.831	-494.521
Druge dolgoročno finančne obveznosti	492.632	876.786
Obveznosti iz naslova finančnega najema	881.339	1.461.567
Kratkoročni del dolgoročnih obveznosti	-388.707	-584.781
Odložene obveznosti za davek	1.835.151	1.835.151
Skupaj dolgoročne obveznosti	7.437.265	8.555.306

Vse dolgoročne finančne obveznosti se nanašajo na investicije v opredmetena osnovna sredstva. Dolgoročne finančne obveznosti do bank so zavarovane z vpisom hipoteke na zemljišču in z zastavo opreme čistilne naprave in linije za predelavo K3. Vse dolgoročne finančne obveznosti imajo ročnost daljšo od petih let, zadnje zapadejo v plačilo leta 2030.

Družba ima v posojilnih pogodbah določene 3 finančne zaveze, ki jih konec leta 2022 izpolnjuje v celoti: neto zadolženost, delež kapitala in plačilni promet.

Vsa posojila se obrestujejo po tržno veljavni obrestni meri.

Med drugimi dolgoročnimi finančnimi obveznostmi se evidentirajo obveznosti za sredstva, vzeta v finančni najem, in predstavljajo obveznosti za financiranje nakupov vozil.

3.5.21. Kratkoročne obveznosti

TABELA 55: *Kratkoročne obveznosti*

v €	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Kratkoročne finančne obveznosti	1.135.135	1.081.028
Kratkoročne finančne obveznosti do bank	740.831	494.521
Kratkoročni del dolgoročnih obveznosti	740.831	494.521
Druge kratkoročne finančne obveznosti	394.304	586.507
Kratkoročni del dolgoročnih obveznosti - leasing	388.707	584.781
Druge kratkoročne finančne obveznosti	5.597	1.726
Kratkoročne poslovne obveznosti	3.263.130	2.684.992
Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini	862	1.082
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	2.531.421	2.113.777
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev v državi	1.909.878	1.722.326
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev v tujini	344.487	231.340
Kratkoročne obveznosti za nezarač. blago in storitve	269.286	151.950
Prejeti predujmi	7.770	8.161
Druge kratkoročne poslovne obveznosti	730.847	570.133
Kratkoročne obveznosti do zaposlencev	478.107	425.129
Kratkoročne obveznosti do državnih in drugih institucij	228.447	99.561
Druge kratkoročne obveznosti	24.293	45.443
Skupaj kratkoročne obveznosti	4.398.265	3.766.020

V letu 2022 nismo beležili kratkoročnih obveznosti do Poslovodstva. Kratkoročne finančne obveznosti predstavljajo predvsem kratkoročni deli dolgoročnih posojil, ki zapadejo v plačilo v letu 2023.

TABELA 56: *Struktura poslovnih obveznosti na dan 31. 12. 2022*

	v €	v %
Nezapadle	2.418.924	95,9%
Skupaj zapadle	104.727	4,1%
Zapadle do 30 dni	102.242	4,84%
Zapadle 31–60 dni	0	0,00%
Zapadle 61–90 dni	123	0,01%
Zapadle nad 90 dni	2.362	0,11%
Skupaj kratkoročnih poslovnih obveznosti do dobaviteljev	2.523.651	100,0%

3.5.22. Kratkoročne pasivne časovne razmejitve

TABELA 57: *Kratkoročne pasivne časovne razmejitve*

v €	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Vnaprej vračunani stroški	356.417	207.558
Skupaj kratkoročne pasivne časovne razmejitve	356.417	207.558

TABELA 58: *Gibanje pasivnih časovnih razmejitev*

v €	Začetno stanje	Povečanja	Zmanjšanja	Končno stanje
Stanje 31. 12. 2021	227.099	8.390	27.931	207.558
Stanje 1. 1. 2022	207.558			207.558
Rezervacije za neizkoriščen dopust		23.879	0	23.879
Vnaprej vračunani stroški		332.340	0	332.340
Realizirani stroški		0	219.727	-219.727
DDV od danih predujmov		12.367	0	12.367
Stanje 31. 12. 2022	207.558	368.586	219.727	356.417

3.5.23. Pogojne obveznosti

Družba ima v zabilanci izkazane pogojne obveznosti iz naslova danih garancij v skupni višini 3.217.373 €. Garancije so izdane za dobro izvedbo poslov, za izvoz odpadkov in za dobro izvedbo koncesijske dejavnosti.

Družba ima na dan 31. 12. 2022 zastavljene svoje nepremičnine za zavarovanje kreditiranja dolgoročnih finančnih obveznosti.

3.5.24. Poslovni dogodki po zaključku poslovnega leta

Dogodki po koncu poslovnega leta ne vplivajo na pripoznanje ter vrednotenje postavk v računovodskih izkazih za leto 2022.

3.5.25. Dodatna razkrstija za dejavnost GJS

Skladno z določili veljavne zakonodaje za gospodarske javne službe (GJS), Zakonom o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih dejavnosti (ZPFOLERD-1) in z računovodskim standardom SRS 32, ki ureja računovodsko spremljanje gospodarskih javnih služb in drugih dejavnosti, so za leto 2022 izdelani računovodski izkazi uspeha za dejavnost Predelava K1 in druge dejavnosti družbe KOTO.

Družba za izvajanje gospodarske javne službe ni prejela nobenih sredstev in virov sredstev, zato ni izdelala podbilance stanja sredstev in obveznosti do njihovih virov za gospodarsko javno službo.

TABELA 59: IPI za KOTO in GJS

v €	leto 2022 KOTO skupaj	leto 2022 od tega GJS K1
Čisti prihodki od prodaje	31.303.732	5.931.140
Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	15.509	0
Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)	111.255	39.966
Kosmati donos iz poslovanja	31.430.496	5.971.106
Stroški blaga, materiala in storitev	18.323.498	2.126.337
<i>Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala</i>	<i>3.635.419</i>	<i>5.162</i>
<i>Stroški porabljenega materiala</i>	<i>8.545.991</i>	<i>1.381.981</i>
<i>Stroški storitev</i>	<i>6.142.088</i>	<i>739.193</i>
Stroški dela	6.138.032	2.112.332
Odpisi vrednosti	1.914.450	498.427
<i>Amortizacija</i>	<i>1.875.827</i>	<i>484.622</i>
<i>Prevrednotovalni poslovni odhodki</i>	<i>38.623</i>	<i>13.805</i>
Drugi poslovni odhodki	327.108	105.419
Poslovni izid iz poslovanja	4.727.408	1.128.591
Finančni prihodki	1.490	0
Finančni odhodki	105.738	9.739
Čisti poslovni izid iz rednega delovanja	4.623.160	1.118.852
Drugi prihodki	134.577	80.006
Drugi odhodki	10	4
Celotni dobiček, izguba	4.757.727	1.198.854
Davek iz dobička	348.265	0
Odloženi davki	62.921	0
Čisti poslovni izid	4.346.541	1.198.854

Družba KOTO za zagotavljanje ločenega spremljanja dejavnosti javne gospodarske službe ravnanja z živalskimi stranskimi proizvodi kategorije 1 in 2 spremlja stroške kot proces Predelava K1.

Znotraj procesa Predelava K1 so oblikovane neposredne organizacijske enote (imenovane ORG oziroma stroškovna mesta), na katere se razporedijo neposredni stroški, ki nedvoumno in neposredno nastanejo zaradi dejavnosti predelave K1. Posredni stroški, ki nastanejo pri delovanju posameznih funkcionalno zaokroženih podpornih služb: logistika, vzdrževanje, energetika, laboratorij, ekologija, prodaja in uprava oziroma strokovne službe se na proces predelave K1 razporedijo na osnovi sodil. Sodila se opredelijo na osnovi Pravilnika o sodilih, ki ureja in določa pravila pri razporejanju posrednih prihodkov in stroškov na posamezne temeljne procese. Prihodki in stroški podpornih služb, ki se zbirajo na posameznih stroškovnih mestih direktno, se po ključih delijo na procese. Pravila veljajo za vse zaposlene in za vse sektorje, službe, oddelke in organizacijske enote v družbi. Večji del prihodkov in stroškov se na posamezni temeljni proces razporeja neposredno na izvoru, ostalo se na posamezni proces razporedi na osnovi sodil. Podlage za oblikovanje sodil so aktivnosti posameznih podpornih služb in njihova merila aktiviranja za posamezni proces. Aktivnosti so merjene z različnimi enotami mere, odvisno od tega, kaj najbolje izraža izvrševanje aktivnosti: delovne ure, prevoženi kilometri, kWh, m³ in podobno. Na osnovi teh merskih enot se izračuna delež v obliki odstotka in s tem nastane razdelilnik stroška posamezne podporne službe.

3.5.26. Izjava posloводства

Posloводство potrjuje računovodske izkaze družbe KOTO d. o. o. za leto, končano na dan 31. 12. 2022.

Posloводство potrjuje, da so bile pri izdelavi računovodskih izkazov za leto 2022 dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve, da so bile računovodske ocene izdelane po načelu previdnosti in dobrega gospodarjenja in da poslovno in računovodsko poročilo predstavljata resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja družbe, razvoja in izidov poslovanja družbe ter njenega finančnega poslovanja, vključno z opisom bistvenih tveganj, ki jim je družba KOTO kot celota izpostavljena. Posloводство je odgovorno tudi za ustrezno vodenje računovodstva, za sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja in drugih sredstev ter potrjuje, da so računovodski izkazi s pojasnili izdelani na podlagi predpostavke o nadaljnjem poslovanju družbe ter v skladu z veljavno zakonodajo in Slovenskimi računovodskimi standardi.

V Ljubljani, 25. 5. 2023

Direktor družbe
Matej Resnik

4. Poročilo neodvisnega revizorja

Deloitte.

Deloitte revizija d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana
Slovenija

Tel: +386 (0) 1 3072 800
Faks: +386 (0) 1 3072 900
www.deloitte.si

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA lastnikom družbe KOTO d.o.o.

Poročilo o reviziji računovodskih izkazov

Mnenje

Revidirali smo računovodske izkaze družbe KOTO d.o.o. (v nadaljevanju 'družba'), ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2022, izkaz poslovnega izida, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter pojasnila k računovodskim izkazom, vključujoč povzetek bistvenih računovodskih usmeritev.

Po našem mnenju priloženi računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo finančni položaj družbe na dan 31. decembra 2022 ter njeno finančno uspešnost in denarne tokove za tedaj končano leto v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi (v nadaljevanju 'SRS').

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja in Uredbo (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o posebnih zahtevah v zvezi z obvezno revizijo subjektov javnega interesa (Uredba). Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov*. V skladu z Mednarodnim kodeksom etike za računovodske strokovnjake (vključno z mednarodnimi standardi neodvisnosti), ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA), ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od družbe in, da smo izpolnili vse druge etične obveznosti v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA. Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni kot osnova za naše revizijsko mnenje.

Ključne revizijske zadeve

Ključne revizijske zadeve so tiste, ki so bile po naši strokovni presoji najbistvenejše pri reviziji računovodskih izkazov za poslovno leto, ki se je končalo 31. decembra 2022. Te zadeve so bile

Ime Deloitte se nanaša na združenje Deloitte Touche Tohmatsu Limited (DTTL) in mrežo njegovih družb članic ter njihovih povezanih družb (skupaj: organizacija Deloitte). DTTL (imenovan tudi Deloitte Global) in vsaka od njegovih družb članic ter povezanih družb so ločene in samostojne pravne osebe in druga drugi ne morejo nalogati obveznosti do tretjih oseb. DTTL in vsaka od njegovih družb članic ter povezanih družb je odgovorna izključno za svoja dejanja in opustitve dejanj ter ne odgovarja za dejanja in opustitve drugih. DTTL sam po sebi ne opravlja storitev za stranke. Podrobnejše informacije najdete tukaj: www.deloitte.com/si/about.

Deloitte je vodilni globalni ponudnik storitev revizije in dajanja zagotovil, davčnega, poslovnega in finančnega svetovanja, svetovanja na področju tveganj in sorodnih storitev. Deloitte opravlja storitve za Strani od petih najvišje uvrščenih gospodarskih družb na lestvici Fortune Global 500® in prek globalne mreže družb članic (skupaj imenovanih organizacija Deloitte) zagotavlja storitve v več kot 150 državah ter ozemljih. Več o tem, kako približno 312.000 Deloitthovih strokovnjakov dosega rezultate, ki štejejo, najdete na povezavi www.deloitte.com.

V Sloveniji storitve zagotavlja Deloitte revizija d.o.o. in Deloitte svetovanje d.o.o. (pod skupnim imenom Deloitte Slovenija), članici Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Slovenija sodi med vodilne družbe za strokovne storitve v Sloveniji in opravlja storitve revizije in dajanja zagotovil, davčnega, poslovnega in finančnega svetovanja, svetovanja na področju tveganj in sorodne storitve, ki jih zagotavlja več kot 160 domačih in tujih strokovnjakov.

Deloitte revizija d.o.o. - Družba vpisana pri Okrožnem sodišču v Ljubljani - Matična številka: 1647105 - ID št. za DDV: SI62560085 - Osnovni kapital: 74.214,30 EUR.

© 2023. Za več informacij se obrnite na Deloitte Slovenija.

obravnavane v okviru naše revizije računovodskih izkazov kot celote in pri oblikovanju našega mnenja o njih in ne podajamo ločenega mnenja o teh zadevah.

Pripoznavanje prihodkov od prodaje v računovodskih izkazih

Ključna revizijska zadeva	Kako smo zadevo obravnavali pri reviziji
V letu, končanem 31. decembra 2022, družba v izkazu poslovnega izida izkazuje prihodke od prodaje v znesku 31.304 tisoč EUR. Kot je pojasnjeno v poglavju 3.4.1 <i>Pomembne računovodske usmeritve, Prihodki</i>, se prihodki od prodaje pripoznajo skladno s SRS 15, če je povečanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano s povečanjem vrednosti sredstva ali z zmanjšanjem dolga in je povečanje mogoče zanesljivo izmeriti, ko se upravičeno pričakuje, da bo organizacija zanje prejela nadomestilo in ko pride do prenosa pogodbeno dogovorjenega blaga ali storitve kupcu. Prihodki od prodaje so eden od pomembnih pokazateljev uspešnosti poslovanja družbe. Zaradi pomembnosti postavke v računovodskih izkazih, ter tveganja v zvezi z ustreznostjo evidentiranja prihodkov, smo to področje opredelili kot ključno revizijsko zadevo.	V okviru izvajanja revizijskih postopkov smo ocenili ustreznost računovodskih usmeritev družbe v zvezi s pripoznavanjem prihodkov od prodaje in njihovo skladnost s SRS 15 ter izvedli naslednje revizijske postopke: - preverili smo zasnovo in implementacijo notranjih kontrol v zvezi s pripoznavanjem prihodkov od prodaje z vidika ustreznosti njihovega evidentiranja; - preverili smo učinkovitost delovanja identificiranih notranjih kontrol, za katere smo ocenili, da so z vidika revizije pomembne; - na podlagi izbranega vzorca ter oblikovanih analitičnih postopkov smo preverili ustreznost evidentiranja pripoznanih prihodkov. Pregledali smo tudi informacije v računovodskih izkazih, da bi ocenili, ali so razkritja v zvezi s prihodki od prodaje, ustrezna.

Druge informacije

Za druge informacije je odgovorno poslovodstvo. Druge informacije obsegajo informacije v letnem poročilu, razen računovodskih izkazov in revizorjevega poročila o njih. Druge informacije smo pridobili pred datumom revizorjevega poročila, razen poročila nadzornega sveta, ki bo na voljo kasneje.

Naše mnenje o računovodskih izkazih se ne nanaša na druge informacije in o njih ne izražamo nobene oblike zagotovila.

V povezavi z našo revizijo računovodskih izkazov je naša odgovornost prebrati druge informacije in pri tem presoditi, ali so druge informacije pomembno neskladne z računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačne. Če na podlagi opravljenega dela zaključimo, da obstaja pomembna napačna navedba drugih informacij, moramo o takih okoliščinah poročati. V zvezi s tem na podlagi opisanih postopkov poročamo, da:

- so druge informacije v vseh pomembnih pogledih usklajene z revidiranimi računovodskimi izkazi;
- so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnimi zakoni in predpisi; ter

- na podlagi poznavanja in razumevanja družbe in njenega okolja, ki smo ga pridobili med revizijo, v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili bistveno napačnih navedb.

Odgovornosti posloводства in pristojnih za upravljanje za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu s SRS in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Posloводство je pri pripravi računovodskih izkazov družbe odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem, in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlage za računovodenje, razen če namerava posloводство družbo likvidirati ali zaustaviti poslovanje ali nima druge realne možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Pristojni za upravljanje so odgovorni za nadzor nad pripravo računovodskih izkazov družbe in za potrditev revidiranega letnega poročila.

Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov

Naša cilja sta pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem, ali so računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja in Uredbo, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamič ali skupaj vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja in Uredbo uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- Prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih, bodisi zaradi prevare ali napake, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili napačne navedbe, ki izvira iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjim kontrolam.
- Pridobimo razumevanje notranjih kontrol, pomembnih za revizijo, z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol družbe.
- Presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij posloводства.
- Na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbuja dvom v sposobnost družbe, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejememo sklep o ustreznosti poslovske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejememo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v računovodskih izkazih ali, če so takšna razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih,

- pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje organizacije kot delujočega podjetja.
- Ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo, vsebino računovodskih izkazov, vključno z razkritji, in ali računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev.

S pristojnimi za upravljanje med drugim komuniciramo o načrtovanem obsegu in času revidiranja in pomembnih revizijskih ugotovitvah, vključno s pomembnimi pomanjkljivostmi v notranjih kontrolah, ki smo jih zaznali med našo revizijo.

Pristojnim za upravljanje smo prav tako predložili našo izjavo, da smo izpolnili vse etične zahteve v zvezi z neodvisnostjo ter jih obvestili o vseh razmerjih in drugih zahtevah, za katere bi se lahko upravičeno menilo, da vplivajo na našo neodvisnost, in jih seznanili s tem povezanimi ukrepi, kjer potrebno.

Od vseh zadev, s katerimi smo seznanili pristojne za upravljanje, smo zadeve, ki so bile najpomembnejše pri reviziji računovodskih izkazov revidiranega obdobja, določili kot ključne revizijske zadeve. Omenjene zadeve opišemo v revizorjevem poročilu, razen če zakonska ali regulatorna določila prepovedujejo javno razkrivanje takšnih zadev.

Poročilo o drugih zakonskih in regulativnih zahtevah

Poročilo o zahtevah Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in sveta (Uredba EU št. 537/2014)

Imenovanje revizorja in trajanje posla

Deloitte revizija d.o.o. je bila imenovana za zakonitega revizorja družbe na skupščini dne 13. junija 2022. Naše opravljanje posla v celoti in neprekinjeno traja šest let.

Potrnilo revizijski komisiji

Potrdujemo, da je naše revizijsko mnenje o računovodskih izkazih v tem poročilu skladno z dodatnim poročilom revizijski komisiji družbe z dne 25. maja 2023 v skladu s členom 11 Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta.

Opravljanje nerevizorskih storitev

Izjavljamo, da nismo opravljali nobenih prepovedanih nerevizorskih storitev iz člena 5(1) Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta. Poleg obvezne revizije nismo za revidirano družbo opravljali nobenih drugih storitev, ki ne bi bile razkrite v letnem poročilu.

Revizorjevo poročilo o ustreznosti sodil in pravilnosti njihove uporabe

Opravili smo posel dajanja sprejemljivega zagotovila o tem, ali so bila sodila za razporejanje neposrednih in posrednih stroškov ter odhodkov in prihodkov, ki jih družba upošteva pri vodenju ločenih računovodskih evidenc in pri sestavi ločenih računovodskih izkazov po posamičnih dejavnostih, in ki so bila uporabljena pri pripravi poglavja 3.5.25 "Dodatna razkritja za dejavnost GJS" letnega poročila za poslovno leto, ki se je končalo 31.12.2022, ustrežna in pravilno uporabljena, vse v skladu z Zakonom o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih dejavnosti (ZPFOLERD-1).

Odgovornost posloводства in pristojnih za upravljanje

Posloводство je odgovorno za vzpostavitev ustreznih sodil ter za njihovo pravilno uporabo pri pripravi in predstavitvi poglavja 3.5.25 "Dodatna razkritja za dejavnost GJS" v skladu z zahtevami ZPFOLERD-1 in za

Deloitte.

tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo teh izkazov na način, da ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Pristojni za upravljanje so pristojni za nadzor nad pripravo poročila.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je, da opravimo posel dajanja sprejemljivega zagotovila ter izrazimo sklep o tem, ali so sodila za razporejanje neposrednih in posrednih stroškov ter odhodkov in prihodkov, ki jih družba upošteva pri vodenju ločenih računovodskih evidenc in pri sestavi ločenih računovodskih izkazov po dejavnostih, in ki so bila uporabljena pri pripravi poglavja 3.5.25 "Dodatna razkritja za dejavnost GJS" za poslovno leto, ki se je končalo 31.12.2022, ustrezna in pravilno uporabljena. Naš posel dajanja sprejemljivega zagotovila smo opravili v skladu z Mednarodnim standardom dajanja zagotovil 3000 (prenovljen) – Posli dajanja zagotovil razen revizij ali preiskav računovodskih informacij iz preteklosti (MSZ 3000), ki ga je izdal Odbor za Mednarodne standarde revidiranja in dajanja zagotovil. Ta standard zahteva, da posel načrtujemo in izvajamo tako, da pridobimo sprejemljivo zagotovilo za podajo sklepa.

Delovali smo v skladu z zahtevami glede neodvisnosti ter etičnimi zahtevami Uredbe EU št. 537/2014 in Kodeksa IESBA. Kodeks je zasnovan na temeljnih načelih integritete, objektivnosti, strokovne usposobljenosti in dolžne skrbnosti, zaupnosti in strokovnega vedenja. Naše podjetje deluje v skladu z Mednarodnimi standardi upravljanja kakovosti (MSUK 1) in skladno z njimi vzdržuje celovit sistem upravljanja kakovosti, vključno z dokumentiranimi politikami in postopki glede skladnosti z etičnimi zahtevami, poklicnimi standardi ter veljavnimi pravnimi in regulativnimi zahtevami.

Opredelev sodel

Pri presoji primernosti sodel, ki jih družba uporablja za razporejanje neposrednih stroškov ter odhodkov in prihodkov na posamezne dejavnosti v skladu z ZPFOLERD-1 smo preverjali, ali so razporejeni stroški, odhodki in prihodki neposredno povezani z dejavnostjo, na katero so razporejeni.

Pri presoji primernosti sodel, ki jih družba uporablja za razporejanje posrednih stroškov, odhodkov in prihodkov na posamezne dejavnosti v skladu z ZPFOLERD-1 smo upoštevali ali so sodila določena na podlagi aktivnosti, ki te stroške ter odhodke in prihodke povzročajo. Če teh aktivnosti ni mogoče določiti, se uporabijo sodila delitve posrednih stroškov na podlagi deleža neposrednih stroškov.

Povzetek opravljenega dela

V okviru obsega opravljenega dela smo izvedli postopke revizijske narave, in sicer:

- Pridobili in pregledali smo interne pravilnike družbe, ki določajo sodila v zvezi z razporejanjem neposrednih in posrednih stroškov, odhodkov in prihodkov na posamezne dejavnosti v skladu z ZPFOLERD-1.
- Preverili smo, ali so bila sodila iz prve alineje sprejeta s strani organa nadzora, v skladu z 8. členom ZPFOLERD-1 in ali se dosledno uporabljajo.
- Za sodila, ki jih uporablja družba za razporejanje posrednih stroškov, smo preverili, ali temeljijo na aktivnostih, ki te stroške povzročajo; če teh aktivnosti ni mogoče določiti, se uporabijo sodila delitve posrednih stroškov na podlagi deleža neposrednih stroškov.
- Poizvedovali smo pri poslovdstvu in strokovnih službah glede načina, postopkov ter kontrol, vzpostavljenih v okviru strokovnega računovodstva in razporejanja stroškov in odhodkov na posamezne dejavnosti.

Deloitte.

- Z dodatnim preizkušanjem podatkov smo preverili, ali so sodila, kot so bila sprejeta v skladu z 8. členom ZPFOLERD-1, pravilno uporabljena za vodenje ločenih računovodskih evidenc po posameznih dejavnosti.
- Preverili smo, ali je družba v letnem poročilu skupaj z ločenimi računovodskimi izkazi po posameznih dejavnostih, za katere se zahteva ločeno razkrivanje, v celoti razkrila tudi sodila.

Verjamemo, da so pridobljeni dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naš sklep.

Sklep

Na podlagi opravljenih postopkov in pridobljenih dokazov so po našem mnenju sodila, uporabljena za razporejanje neposrednih in posrednih stroškov, odhodkov in prihodkov, ki jih družba upošteva pri vodenju ločenih računovodskih evidenc in pri sestavi ločenih računovodskih izkazov za posamezne dejavnosti, in ki so bila uporabljena pri pripravi poglavja 3.5.25 "Dodatna razkritja za dejavnost GLS" letnega poročila za poslovno leto, ki se je končalo 31.12.2022, ustrezna in pravilno uporabljena glede na zahteve ZPFOLERD-1.

V imenu revizijske družbe Deloitte revizija d.o.o. je za opravljeno revizijo odgovoren Yuri Sidorovich.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.
Dunajska 165
1000 Ljubljana

Yuri Sidorovich
Pooblaščen revizor

Deloitte.
DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija 3

Ljubljana, 25. maj 2023